

AZ 1872-ik ÉVI SEPTEMBER 1-re HIRDETETT

ORSZÁGGYÜLÉS
KÉPVISELŐHÁZÁNAK NAPLÓJA.

TIZENHATODIK KÖTET.

AZ ORSZÁGGYÜLÉSI GYORS-IRODA NIVATALOS FELJEGYZÉSEIBŐL

ÖSSZEKEDZT:

NAGY IVÁN

A B. T. ARAD. TÁRSAS.

HITELES KIADÁS.

BUDAPEST, 1875.

A MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMSTYOMDÁNÁL.

ISTÓCZY GYŐZŐ: Tisztelt ház! Egy interpellatiót kívánok az igen tisztelt miniszterelnök ur útján a tisztelt összmíniszteriumhoz intézni. Mielőtt azonban az interpellatio szövegét a házszabályok 121. §-a értelmében benyujtanám: engedje meg a tisztelt ház, hogy azt lehető rövidséggel indokolhassam. /:Halljuk! Halljuk!:/

Ugy hiszem azon nyilatkozatok után, melyeket az izraelita rabbi-képezde ügyének mult évi julius hóban történt tárgyalása alkalmával az igen tisztelt vallás- és közoktatási miniszter ur részéről a zsidó elemnek Magyarországon birt nagy befolyásáról, - igen tisztelt Pulszky Ferencz képviselő urtól pedig a zsidóság magasztalásáról hallottunk, - de az ujjabb időik tapasztalatai folytán e részben az országban uralkodó közhangulat mellett is nem mondok ujságot, ha azt állitom, hogy ezen elem, úgy számereje bel és külterjű szaporodásával, mint a közgazdászati téren kivivott, ugyszólván, dictatori hatalmánál fogva, mely hatalmat mindinkább egyéb terekre is kiterjeszteni törekszik: bennünket nem tulszárnyalással, mert ez többé-kevésbbé már végbement, hanem elnyomással fenyeget.

Hogy ezen elem nálunk különösen nemzetiségi szempontból, calamitássá kezdi kinőni magát: bizonyitják egyebek közt az "Ellenőr"-nek mult évi szeptember hó végén "zsidóinkról" közölt, s országszerte mély benyomást tett cikkei is. Ezen cikksorozat azonban a kérdést főleg csak nemzeti-ségi szempontból fejtegetvén: a zsidóság lényegének megértésére, a vele összefüggő kérdések megoldására, s így az ez irányban követendő politika kijelölésére támpontokat teljes mérvben nem nyujthat. Ha a zsidó elem lényegéről, tendentiáiról, s azon eszközökről, melyeket ama tendentiák elérésére alkalmaz, biztos alaplnezeteket akarunk szerezni: úgy a mi zsidóink mellett, kik csak az általa-

nos zsidópolitika keretében mozognak, szükséges a zsidóságot általában vizsgálódásaink tárgyává tennünk. Az e részbeni helyes ítélet hozatalának azonban annyi természetes és mesterkélt akadálya van; a zsidóságnak e részben a fogalmakat saját érdekében annyira bebonyolítani sikerült, hogy szerfölött nagy nehézségekkel jár tiszta belepilantást nyerhetnünk azon hatalom szervezetébe, rugóiba, vasakarattal követett célzataiba, a mely hatalomnak a zsidóságot mai nap már elismernünk kell.

Mindenekelőtt végkép szakítani kell azon téves fölfogással, mely téves fölfogást a zsidóság képviselői folyton érvényesíteni törekednek, valahányszor az bármely, habár igazolható megtámadásnak van kitéve, hogy tudnillik ezen elem pusztán egy vallásfelekezetet képez; mert ez elem tulajdonkép egy tényleg zárt társadalmi kaszt, melyet a véregység, az ős időkből átvett traditiók, az érdekközösség s vallása, - de már csak részben, habár túlnyomó részben vallása, - fűznek egy szorosan zárt egységgé. Nem más, mint ügyes sophisma tehát azon érv, mely valahányszor a zsidóságról, - sőt már odáig jutottunk, hogy ha annak csak egyes tagjáról, mint ilyenről is, - egy-egy szerény kritika meri hallatni magát, a zsidóság részéről fölhozatik, hogy tudnillik egy törvényesen bevett vallásfelekezet van megtámadva, s ekkép a lelkiismereti szabadság nevében tiltakozik minden ellene intézett megtámadás ellen; - mert a míg a zsidóság a vallás sérthetetlen terén mozogva, a társadalmi és állami téren mint külön kaszt zavarólag föl nem lép: a mai viszonyok közt józanul senkinek esze ágába sem juthat őt még csak egy szóval is illetni; - s nem is az, hogy Istent másképp imádják, hanem azon merev exclusivitás, amaz ellenszenves, - mint a német magát kifejezi, - Heerdeninstinkt; minden nem-zsidónak alsóbb, tökéletlen lényül és kizsákmányolandó objectumul való "Shylock"-szerű tekintése, melyek minden időben sajátásaik közé tartoztak: voltak fő okai egyebek közt annak is, hogy mióta csak a zsidók más népfajokkal érintkezésbe jöttek, a legmélyebben gyökerező gyűlölet tárgyai

s a leghevesebb üldöztetések áldozatai voltak. A kritikát tehát a zsidóságnak, mint társadalmi kasztnak, s így a jelen viszonyok közt egy anachronismusnak legalább is szintugy tűrnie kell, a mint tűrnie kell az aristocratiának és az ultramontanizmusnak a zsidóság leghevesebb támadásait.

De ha a zsidóság nem tekinthető pusztán valóságfelekezethez: még kevésbé tekinthető napjainkban külön nemzetnek, és pedig főleg azért, mert az ennek fogalmi alkatrészeihez tartozó élő nemzeti nyelv hiányzik nála. De megengedve, hogy külön nemzetet képez: ez esetben uralmi törekvéseivel szemben a többi nemzetekre nézve a hatalmi kérdés tolul előtérbe, a melynek ellenében elvi tekintetben semmiféle megtámadhatatlan ősjogot nem érvényesíthet.

A zsidóság azon alakban, melyben a modern társadalomban jelentkezik: kasztszerű lényegénél fogva egy külön elvet, és pedig egy napról-napra mindinkább érvényesülő social-politikai külön elvet képvisel. S e részben azon sajátos és zseleletet teszszük, hogy mint véregység, traditiók és érdekközösség által szorosan egybefűzött zárt kaszt, a lehető legaristocraticusabb fogalom: mindamellett a democratia zászlaját lengeti, - természetesen csupán a kívülálló elemekre vonatkozólag. S ez nagyon természetes; mert a democratia az egyénnek elszigeteltsége vonván maga után, az ily millió, összefüggés nélküli darabokra forgácsolt társadalomban alig képzelhető hatalom, mely az ő zárt phalanxának sikerrel ellenállhatna. Az aristocratiának halálos ellensége, s mindamellett mindazon részen, melyet ezen tör, ő maga az aristocrati legrútább formájában: a plutocratia képében helyezkedik be. Mint a világon képzelhető legconservatívabb elem: a liberalismus árjának föl-színén uszik, s látszólag az ár irányát ő jelöli ki, s ez is nagyon természetes; mert a minden föl-szabadult erőknél saját részéről zárt sorokban, s egyesített erővel vívott concurrentiájában, s a körülötte lévő nem zsidó institutiók szünet nélkül való bolygatása és változtatása mellett kasztjának ó-conservatív czélzatait legbiztosabban elérhetni

véli. Az aristocratia és a democratia, a conservatismus és liberalismus fogalmai nálunk már nem elégségesek társadalmi és főleg szerencsétlen állami jelenségeinek megítélésére; mert azok megértésre még a "judaismus" fogalma is szükséges. Hogy a nyugati államokban, tán Austriát kivéve, ezen elv még eddig nem nőtte ki magát oly szerfölött veszélyessé, mint nálunk: annak oka főleg az, hogy ama nemzetek ősei, utódaik javára is annak idején bölcsen gondoskodtak arról, hogy magukat a zsidóságnak más országokba való külebbezése által is ezen calamitástól lehetőleg megszabadítsák. A mi őseink e tekintetben is toleransabbak voltak, s ezen tolerantia levét mi iszszuk meg. Őket tehát, kiknél azonban, különösen a németeknél és francziáknál, máris nem egy fölajduló hang emelkedik, s kikre szinte ráérik nemsokára az ezen nehéz problémával gyakorlatilag való foglalkozás: - e részben illetékes biráku nem ismerhetjük el.

A legnagyobb önmystificatio tehát a zsidóság liberalismusában komolyan hinni. Azon kasztszerű elem, mely mindazon térről, a hová befészkelhetette magát, tömör föllépésével minden idegen elemet kiszorít, kipusztít; - a mely szögletes szokásaival önmaga és a többi elemek közt áthághatatlan chinai falat emel, mely szokások egyszersmind többnyire a más elemek iránt érzett mély megvetést is kifejezik; - a mely elem a más elemekkel való érintkezést csupán az üzleti cél szempontjából tartja fön; - a mely minden egyes tagjának nem-zsidókkal fönforgó igaz vagy igazságtalan ügyeit közös, és mintegy családi ügyeknek tekintí s felekezeti ügyekként erőlködik föltüntetni; - a mely maga részére a tolerantia legszélsőbb igényeit követelve, önmaga a képzelhető legintoleransabb elem; - s a mely a liberalismust czégül használja föl kasztjának egy gazdaszati oligarchiává való tételére; - mert hogy a zsidóság a gazdaszati világuuralomra törekszik, s már az utnak jó deerekán van: azt nem egy államférfi beismerte, - azon elem nem a liberalismus, hanem a társadalmi és közgazdaszati tyrannia elvét képviseli.

Hatalmának a közvéleményben való megszilárdítására s kiterjesztésére a judaismusnak azon alapon, hogy a jelenleg átalában érvényre jutott liberális és democraticus elvek képviselőjeül, sőt zászlóvivőjeül erőlködik szerepelni: egyik legkedvezőbb alkalom azon küzdelem, melyet az ultramontanizmus amaz elvek, s átalában a modern cultura ellen folytat. Ezen küzdelemben bizton számít a liberális elemek applaususára, s míg a világ elé folyton ama hatalom visszaéléseit, túlkapásait festegeti: magáról a modern társadalom legveszedelmesebb hatalmáról a figyelmet elvonni, s másrészt az ultramontán-ellenes elemek előtt, mint a modern cultura s haladás apostola, naponként új meg új érdemeket szerezni iparkodik, s ekkép magát folyton a főlszínen tartani törekszik. Pedig a judaismus jól tudhatja, hogy azon napon, melyen az ultramontanizmus a térről le fog szorulni: az ő ellene való általános küzdelem fog megindulni; a demokratikus autonom alapokon szervezendett katholika egyház hívei pedig birtokába jutván azon öszszetartásnak, együvértartozási érzetnek, élénk közszellemnek s intensiv feszerőnek, melyek a protestáns egyházaknak oly nagy mértékben tulajdonai: szintugy, mint már eddig jó részben a protestánsok, sikerrel fognak vele szembeszállani: míg most a katolikusok minden téren mint oldott kéve egymásután esnek a judaismus zsákmányaul. Azért, daczára az ultramontanizmus elleni szenvedélyes küzdelmének, a zsidóság bennünket, katolikusokat sokkal jobban szeret, mint a protestánsokat, mire a többi közt kézzel fogható példa Németország, a hol a zsidó elem északfelé azon arányban fogy, melyben a protestáns elem tulnyomóbb számban lép föl.

A gazdasági téren kívül a judaismusnak eddig leginkább a journalistikai tért sikerült hatalmába keríteni, ugyannyira, hogy - csak monarchiánkról beszélve, - a Lajthán tuli lapok legtöbbje, de a mieinknek is legnagyobb része a zsidóság kezében van, vagy legalább mögöttük ott áll ezen kasztnak egy-egy őrszemet képző delegátusa. Alkotmányos országokban a közvélemény lévén a mérvadó elem: a

pénzhatalmon kívül e hatalomra törekvő kaszt kezében azon, iránta még egy kissé makranczosnak mutatkozó közvélemény organuma, a sajtó, a leghathatósbb eszköz. Annak útján maskiroztatnak a zsidóság tendenciái; azzal hirdettetik unisono az indignatiora keltendő világnak a zsidóság martyriuma, valahányszor nem-zsidó és zsidó közt fönforgó, és legtöbbsnyire eredetileg az utobbi által előidézett valamely differentiában a zsidó találja a rövidebbet huzni; azzal fojtatik el minden hang, mely a zsidóság "tyrannie sourde"-ja ellen itt-ott elvéteve, elszigetelten emelkedni mer; a liberalismus nevében azzal bélyegeztetik meg, vagy tétetik nevetségessé minden törekvés, mely a judaismus üzelmének ellentállani, - a pénzhatalom mellett azzal eszközöltetik elrettentő példaadásul a végletekre hajtása, paralyzálása, vagy ha lehetséges, elbuktatása azon balga nemzsidóknak, a kik ugyanannak szétzúzó nyomása ellen fölajdulni merészkednek.

A judaismus lényege és tendenciái fölötti mystificatio annak képviselői és vezérférfiai részéről olyannyira sikerült, hogy nálunk is általánossá lett a nézet, hogy ezen nagy tehetségekkel és képességekkel, szívós kitartással, vasszorgalommal és praeponderans pénzhatalommal rendelkező elemet idővel házassági összeköttetések, - egyelőre a polgári házasság útján, a többi, számerőre nagyobb népelemekbe beolvasztani, - s ekkép ezen elemnek jelen alakjában általánosan elismert veszélyességét paralyzálni sikerülend; - Soha!... A mely népfaj negyedfélezer éven túl is meg tudta őrizni teljes elszigeteltségét és vértisztaságát, eredeti gondolkozásmódját, világnézletét, szokásait, úgy a teljes szabadság, mint az elnyomatás és üldöztetés századaiban, úgy állami együttlétében, mint a széles világon szétszórt állapotában; - a melynek vakon hitt traditioi neki a föld benépesítését ígéri; - a melynek összevalósági érzete az emancipatio végbemenetele óta nemhogy nem apadt, de sőt, daczára a látszatnak, a kaszt hatalmának kifejtésével még emelkedett; - a mely tudja, hogy kitűzött czélját, a gazdasági világuralmat csak mint compact zárt kaszt érheti el, s a mely,

daczára a mai viszonyok közt különben mindinkább alárendeltebb jelentőséggel bíró állami és nyelvi szétforgácsoltatásnak, gondoskodott egy nemzetközi vezér-organumról, a Párisban székelő "alliance is-raelite universelle"-ben: azon elemnek valaaha lehető beolvasztása nem más, mint egy naiv pium desiderium, vagy nevetséges utopia.

Az optimisták titkos örömmel szemlélik azon versengést, mely a zsidóságnak ujabban alakult két árnyalata: az orthodoxok és neologok közt mint egyebütt, ugy nálunk is folyamatban van. Azt hiszik ugyanis, hogy ezen versengés végeredményben teljes schismát fogván előidézni, az ekkép két ellenséges táborra szakadt zsidóságot a nem-zsidó elemeknek könnyebben ellensúlyozni, - sőt még tán egyik táborot a másiknak megsemmisítésére is fölhasználni, s ily módon a modern társadalmat "ad absurdum" vívással fenyegető judaismusnak óhajtott kilátásba vett bukása fölött a "tertius"-nak örvendeni fog lehetséges lenni. Hiu ábránd! Ama sok tekintetben mosolyra gerjesztő viaskodás mellett a zsidóság közös célját egy perczig sem téveszti szemei elől, s csak ezen közös cél mielőbbi biztos elérésére szolgáló eszközök opportunus volta fölötti nézeteltérés alapja az egész hajbakapásnak. A két ellentétes árnyalat az ollónak két metsző-ága, a melyeknek kiindulási pontja és célja egy, s a melyek minél jobban egymás ellen törni látszanak, annál jobban érzi élüket a mi nyakunk. S valóban mindent megfontolva, van is oka a zsidóságnak azon két irány oportunitása fölött oly elkeseredetten viaskodni egymással; mert csakugyan nehéz ítéletet hozni a fölött, hogy különvéve melyik irány biztosabban célravezető: az-e, melyet a neolog árnyalat tüzött maga elé? avagy az-e, melyhez mint traditioiknak legmegfelelőbb irányhoz az orthodoxok oly makacsul ragaszkodnak? Annyi azonban bizonyos, hogy ezen megosztott állapot permanentiája a legbiztosabb ut, melyen a judaismus végcélját legelőbb elérheti; mert egyrésről ama forrongás, eszmesurlódás és lázas tevékenység, melyeket a két árnyalat a versengés folyamában folyton kifejt, a zsidóság közti élénk közszellemnek folytonos éb-

rentartását erdményezi; másrésről pedig a két árnyalat saját divergáló, de végcéljában convergáló útján napról-napra, lépésről-lépésre teszi az újabb hódításokat.

Az orthodoxok, mint az ősz-zsidó tradíciók hű leteményesei gondoskodnak arról, hogy a judaismus eredeti alakjában és teljes vértisztaságában továbbra is fönmaradjon; a neologok irányában alkalmazott szenvedélyes kritikájukkal elejét veszik annak, hogy ezek a Babylonban visszamaradt zsidók sorsára jussanak; mély patriarchalis érzületük mellett ők ígérkeznek a zsidóságnak "az ég csillagai"-hoz és a "tengerpart homokszemei"-hez hasonlított elszaporodását eszközölni, s ekkép ők vannak hivatva azon neologokat, kik "Babylon" kéjeiben és gyönyörűségeiben elmerültek, vagy az idegen elemekkel összevegyültek, s így a kasztra nézve többé-kevésbé elvesztek: újabb és újabb rajokeresztésével bőségesen pótolni. Ők képezik azon áttörhetetlen phalanxot, mely ha az idők folyamában a judaismusra ismét nehéz napok állnának be: a visszavonulásra kényszerült neologokat ismét sánczai közé fogadja, s évezredek folytán kipróbált szivosságával s ellentállási erejével a kasztnak további fönmaradását biztosítja. Merev és az idegen elemeket sértő szokásaik megörökítésével gondoskodnak arról, hogy ama válaszfallal, melyet a zsidók ősz időktől fogva önmaguk és az idegen elemek közt húztak, ezeket magukból nemcsak hogy jövőben is távol tartsák, hanem a két elem közt mesterségesen ápolt antagonizmust és ellenszenvet, melyek elszigeteltségöknök főbiztosítékai, permanentiában tartsák.

A neologok ellenben a judaismus uralmát nem a hosszabb időt igénylő belterjű szaporodással és saját erejének fokenkénti kifejtésével, hanem az átölelt idegen elemek segélyével, ezeknek céljaikra való ügyes fölhasználásával törekednek megalapítani. Ezek már nem üznek szűkkeblű "kaftán" és "perjes"-zamatu talmudpolitikát; - ezek szakítanak az előttük lényegteleneknek látszó, az idegen elemeket csak sértő, s így céljaikra hátrányosnak tartott szögletes szokásokkal; az idegen elemekkel

való érintkezést nemcsak hogy nem kerülük, de sőt igen gyakran importunus módon hajhászszák; ezek nem vonakodnak, - tisztelet a csekély számu kivételeknek, - a látszólagos benső barátság kötésétől; sőt, mi több, némelyek közülök nem irtoznak az idegen elemekkel való házassági összeköttetéstől sem.

ELNÖK: Tisztelt ház! /Halljuk! Halljuk!/
/Helyeslés./

Nekem tisztelt ház nincs ahhoz szólásom, hogy a tisztelt képviselő urak mennyire kívánják az interpellatiokat indokolni: mert ez iránt a házszabályok nem rendelkeznek. Azt hiszem azonban, hogy minden egyes képviselőnek megsugja saját érzéke azt, hogy interpellatio benyújtása alkalmával is, ennek indokolásával mennyit vehet igénybe a ház idejéből. /Helyeslés./ Éppen ezért arra volnék bátor kérni a képviselő urat, hogy a mennyire lehet röviden terjesztvén elő az indokolást: adja be interpellatioját, hogy az előttünk lévő valóban fontos törvényjavaslatok tárgyalását folytathassuk. /Helyeslés./

ISTÓCZY GYÖZŐ: Bocsánatot kérek a tisztelt képviselőháztól, de én nem tartozom azon képviselők közé, kik a tisztelt ház becses figyelmét gyakran szokták igénybe venni. /Igaz! Én a tisztelt ház drága idejét eddig sem sem pazaroltam; de ha azon tárgy a melylyel azuttal foglalkozom, oly természetű, hogy az néhány szóval elintézését nem nyerhet: a tisztelt ház elnézésére apellálok, kérve, méltóztassék már most ugyis nem hosszúra terjedő beszédemet meghallgatni. /Halljuk!/
/Helyeslés./

A pénzhatalom és ama kétes természetű barátság, a neologok kezeiben azon hatalmas eszközök, melyekkel a judaismus öntudatos avagy öntudatlan szövetségeseit megszerzi, a mely szövetségesekre aztán azon föladatök teljesítése bizatik, a mely föladatök megoldására ez elem magát még erősnak nem érzi. Ilyen a koncban részeltetett szövetségesei segélyével szok üzenni nagyban a modern "Shylock"-ok által a nem-zsidó elemeknek vagyonukból fokunkint való kikopasztása és állam segélyforrásainak a kaszt gazdagítása céljából való

félrevezetése; - az ily szövetségesek állittatnak ki a legveszélyesebb postokra, s elbukásuk esetén ezek fölött mossák a kasztnak a dolgokat ügyesen intéző fiai kezeiket. Ama szövetségesek segélyével foglal el a judaismus positiot positiora, a liberalismus és a democratia zászlajának lengetésével azok útján fészkel be magát minden körbe, a hol kasztjának érdekei szemmel tartandók, s a mely körökben egyszer megmelegedve: megkezdí az idegen elemek kiszorításának műveletét. Ezen neolog elem hangolja a zeneszereket, mint saját kasztérdeke hozza magával, a liberalis közvéleményt megfelelő hangulatba hozandó concertre, és ez törekedik még a legátalánosabb emberiségi czélu láthatatlan hatalmakat is saját kasztérdeke uszályhordozóivá alacsonyítani.

A zsidóság, mely öntelten a civilisált társadalom erjesztő kovászának szereti tartani s nevezni magát, holott inkább hasonlít ama, botanicus nyelven "cuscutá"-nak nevezett parasit növényhez, a mely önmagában existálni nem tudván, a veteményeken mindaddig élősködik, míg azokat végkép kipusztítja: - a panjudaismus csalképével szemei előtt képezi tehát a többi elemekkel szemben minden téren ama támadó elemet, a melynek pusztító árja, a korszellem és az emancipatio által lerombolt védgátak elenyészete óta, a részéről ügyesen fölhasznált, általa telhetőleg szitott antagonismusban lévő ezer meg ezerféle nemcsak ellentétes, de sőt ellenséges érdekek által megosztott nemzsidó társadalom terén föltartoztatlanul halad előre; - a mely támadó elem a szüntelen financia-
lis zavarokban sinlődő államok mintegy protecturatusának megszerzésével a kormányok politikáját saját kasztja érdekében tetszése szerint irányozza; - a mely támadó elem a kezeiben mindinkább összegyűjtött "kongó argumentumok"-kal mindennemű állami funtiot és társadalmi viszonyt átjárva, utjai elől többnyire minden akadályt könnyedén elhárítani tud; s a mely támadó kaszt a vagyonnak megfelelő visszavezető csatornák nélkül kezei közt fokunkint való összehalmazásával képezi ama ténye-

zót, mely a jelenleg általános érvényben álló nemzetgazdasági elveknek "ad absurdum" vitele mellett a vagyonaránytalanságnak napról-napra nagy dimenziókban való növelésével a proletariatus légioit teremti elő, s így nem valami távol jövőben beláthatatlan kimenetelű társadalmi s állami catastrofhák előidézésével fenyeget.

Ezen nemzetközi fővezénylet alatt álló támadó kaszt ellenében a nem-zsidó társadalomnak az önvédelem eszközeit mielőbb megragadnia kell: ha nem akar biztos áldozatul esni ama kiterjesztett polyp-karok ölelésének, a mely polyp-karok hatalmát a közgazdasági téren máris türhetetlen mérvben érezzük. Ezen önvédelmi küzdelem nem jelent zsidó üldözést és oly értelmű jogmegszigorításokat, milyeneknek az emancipatio megtörténteig a judeismus kitéve volt; nem jelent nemcsak azon okból; mert amaz erőszakos eszközök és jogmegszorítások alkalmazását a jelenkor szelleme elítéli; hanem azért is, mert miként a következmény megmutatta, amaz eszközök teljesen hatálytalanoknak is bizonyultak be, sőt fölül rá minden ellene tett erőszakos lépés csak a zsidóság hatalmának további megszilárdulását vonta és vonja maga után; s tán jó részben amaz eszközöknek is köszönheti a jelen és jövő, hogy számtalan megoldásra váró kérdéseik számát a zsidó kérdés is egygyel szaporítja; - hanem jelenti a társadalmi téren egy vagy más alakban szövetkezett nem-zsidó elemeknek egy, sajátos viszonyainál fogva fölényben és határozott túlsúlyban lévő hatalmas kaszttal békés uton, egyenlő eszközökkel vívott "struggle for life"-szerű versenyt. A vele fölveendő ily értelmű békés versenyküzdelemben a judaismus kezeiben eltompulnak ama fegyverek, melyeket a liberalis nem zsidó elemekre való folytonos appellálással és támaszkodással mint elnyomott fél az emancipatio előtt oly hathatónan forgatott; sőt, a viszonyok gyökeres megváltoztát teljesen ignorálva vagy a többi elemekkel ignoráltatni törekedve, még mai nap is, mint már végkép elavult fegyverekkel állítólag önvédelmi, de valósággal támadó harcot viv.

Az ezen támadó kaszt ellen fölveendő önvédelmi békés versenyküzdelemre első lépés a fenyegető veszély öntudatára való általános és külsőleg is nyilvánuló ébredés, - ismétlem általános és külsőleg is nyilvánuló ébredés; mert a veszély öntudata egyetlenegy nem zsidónál sem hiányzik; csak hogy ezen öntudat nyilvánulásai a mondottak szerint is könnyen érthetőleg, különféle tekintetek által lekötve legfőlebb egyes egyénekre szorítottan elszigetelt, s így sikertelen törekvésekként jelentkeznek. A liberalis párt továbbá a judaismust illetőleg általa a multból dogmákul átvett - a napjainkban szerzett tapasztalatok mellett azonban értéküket veszített sallangos phrasisokká vált nézetek tévköréből kibontakozva, szünjék meg ezen általa dédelgetett veszedelmes kaszt továbbra is egyengetni, s hatalmi törekvéseiben való elősegélését ugyszólván a liberalismus "alfhá"-jának - zsidófelfogás szerint "omegá"-jának is - tekinteni. A kaszttól független, avagy függetlenithető liberalis lapok hagyjanak föl e zsidóság fölött szünet nélkül zengett obligát panegyrisek közlésével, s e részben követett srtuczmadár-politikájukkal és agyonhallgatási rendszerükkel szakítva, hivatásszerűleg ne vonakodjanak az ezen kérdésre nézve önmagával teljesen tisztában lévő közvéleménynek hangot adni; és ne engedjék ezen égető társadalmi kérdést a clericalis lapok által - melyeknek a judaismus ellen, természetesen más szempontból folytatott küzdelme, a mint az eredmény mutatja, ennek csak többet használ mint árt mintegy monopolisálatni; s óvakodjanak azért mert e lapok egyébként elvileges autagonistáik, a panjudaismus szószólóul szerepelni. A nem zsidó elemek pedig zsidóságról példát véve, annak előnyös tulajdonságait el-sajátítani törekedjenek, s ilykép a vele vivandó békés versenyküzdelemre megerősödve, annak ellenében ne csak positiot positiora, válllvetve védelmezzenek; hanem tőle az elvesztett positiokat is visszafoglalni törekedjenek.

Noha azonban a modern társadalmat életérdekeiben fenyegető panjudaismus veszélyei csakis az

ellene társadalmi uton szerzett s a legszélesebb alapokra fektetett intensív önvédelmi békés verseny küzdelem által háríthatók el s ekkép gyökeres orvoslás csakis az önsegélynek ezen jogilag megengedett útján várható; mindamellett e kérdéssel szemben a társadalmi érdekek képviselőjét és őrét képező államhatalom sem maradhat teljes passivitásban. Hogy ezen kérdés oly természetű, hogy az államhatalom figyelmét joggal igénybe veheti; arra nézve történeti érvek azon repressív rendszabályok, melyek az emancipationnak újabb időben történt általános keresztülviteléig minden időben, valamennyi bármely nem-zsidó felekezet kinyomatával birt állam részéről a judaismus ellen mintegy ösztönszerűleg alkalmaztattak; noha ezen rendszabályok azonkívül, hogy amaz idők szelleméből kifolyólag az emberi jogok félreismerésén alapulva, legtöbbszörre igazságtalanok, sőt részben kegyetlenek voltak, még a czélon túllövő czélszerűtlen félrendszabályok jellegét is magukon viselik.

A modern államhatalom közbelépése postulátumának ezen kérdésben való megalapításánál azonban nincs szükségünk érveinket amaz elmúlt időkből és a jelenkor szelleme által elítélt álláspontu eljárásokból meritenünk; mert ama követelmény megalapítására elégséges utalnunk a modern államhatalom azon eljárására, melyet ez a nemzetközi jelleggel bíró, - állami és nemzetiségi érdekeken felülemelkedő, - és társadalmi érdekeket veszélyeztető egyéb hatalmakkal; az ultramontanizmussal és az "International"-al, s illetőleg sicial-democratival szemben követ.

Ugyanazon alapon, melyen a lelkiismereti szabadság, a modern cultura és haladás nevében követeljük az államhatalomtól a nemzetközi főhatalom alatt álló ultramontanizmusnak a kellő korlátok közé való szorítását, a mely ultramontanizmusnak hatalma pedig az újabb politikai constellatiók, a közművelődés folytonos terjedése és a modern eszméknek mindent átjáró ereje mellett ugy is hanyatlóban van;

ugyanazon alapon, melyen korunknak a közgaz-

dászati téren elért vívmányai nevében követeljük az államhatalomtól a nemzetközi vezényszóra hallgató "International" elleni védelmet a mely "International"-nak különben is hanyatló hatalma a munkás osztály anyagi és morális helyzetének javításával a nemzetgazdászati tudomány tökéletesítése által és megfelelő policialis rendszabályokkal tökéletesen paralysalható;

ugyanazon alapon a társadalom összes életérdekei nevében joggal követelhetjük, hogy az államhatalom a nemzetközi fővezénylet alatt álló-, az ókori kasztrendszer jellegét magánviselő, ugy az állami, mint a társadalmi és közigazdászati téren tömör föllépésével valamint a hatalmába kerített, s a jelen viszonyok mellett ellenállhatatlan fegyverekkel napról-napra tett újabb hódítások útján minden kivüle álló elemet elnyomással fenyegető, a főnálló kormányok és uralkodó politikai pártok irányában azonban a másik két nemzetközi hatalomnál sokkal ügyesebb politikát üző judaismusnak nagy dimensiokban növekvő hatalmával szemben, az emancipatio előtt követett politikájával homlok egyenest ellenkező - s így a történelem logikáját figyelmen kívül hagyja, - az azóta szerzett tapasztalatok által pedig nem igazolt jelenlegi teljes "laissez passe laissez faire" politikájával szakítson.

Ezen indokolásnak előrebocsátása után bátor vagyok a következő interpellatiót előterjeszteni.

Interpellatio a tisztelt ősszminiszteriumhoz.

Tekintve, hogy az igen tisztelt vallás- és közoktatásügyi miniszter urnak mult évi julius hó 1.-én a képviselőházban tartott beszéde folyamán tett kijelentése szerint is, nincs állam Európában a hol a zsidó elem nagyobb súlylyal birna, mint Magyarország;

tekintve, hogy ezen elemnek bel-, de különösen bevándorlás által külterjüleg való gyors szaporodása, s ennek folytán az országnak, főleg a bevándorolt zsidók által való elárasztása több ízben a sajtó minden pártárnyalata fölszólalásának tárgyát képezte s ezen kérdéssel a közönség évek

óta élénken foglalkozik;

tekintve, hogy ezen elem valódi lényege szerint és külső nyilvánulásaiban nem annyira egy puszta vallásfelekezet, mint inkább az ó-kor rég elavult intézményét képezett kaszt-rendszer jelle- gével bírván, mint különálló társadalmi hatalom, tömör föllépésével, valamint a hatalmába kerített s a jelen viszonyok mellett ellenállhatatlan fegy- verekkel úgy az állami - mint a társadalmi és köz- gazdasági téren napról-napra nagy arányokban tett hódítások útján a nem zsidó elemeket már nem csak hogy túlszárnyalta, hanem elnyomással fenyegeti;

tekintve továbbá, hogy a zsidóság egy nemzet- közti fővezénylet alatt álló - állami és nemzetisé- gi érdekeken fölülemelkedő kosmopolitikus organis- must képez, a mely - mint nálunk az ötvenes évek alatt is eléggé tanusította, a nemzeti üggyhöz csak addig szokja mutatni ragaszkodását, míg a főnfor- gó, vagy kilátásban lévő politikai viszonyok annak az uralmat, vagy az uralom kilátásait biztosítják, s így azt saját kaszt-czéljai elérésére eszközül fölhasználhatja;

tekintve, hogy Magyarországnak se nem lehet hivatása, se nem állhat a közel multban szerzett tapasztalatok szerint is érdekében, ezen, gazdá- szati oligarchiára s ennek útján politikai hata- lomra törekvő kaszt-uralma megállapításának ki- sérletti teréül szolgálni;

s tekintve végül azon analog álláspontot, me- lyet a többi európai államok kormányai példájára, a nemzetközi fővezénylettel rendelkező egyéb ha- talmakkal a legalább nálunk viszonylag kevésbé ve- szélyes ultramontanizmussal és internationallal s illetőleg social-demokrátiával szemben kormányaink elfoglalnak;

kérdem a tisztelt ministeriumtól:

1/ Van e szándéka az incolantust szabályozó törvényjavaslatnak az eddigi kormányok által több izben ígért, de soha nem teljesített benyújtásával egy e tárgyban hozandó törvény létrejöttének esz- közlése által az országot elárasztó külföldi zsi- dóság itten való meghonosulásának lehetőleg gátat

vetni?

2/ fogna-e egy, a társadalmi téren, ezen támadó kaszt ellen a nem-zsidó elemek részéről esetleg meginduló békés, önvédelmi mozgalom útjába akadályokat gördíteni?

3/ s általában szándékozik-e ezen kérdéssel szemben határozott álláspontot foglalva, az államélet nyilvánulásaiban és a közadministratio terén az emancipatio keresztülvitele óta e részben követett, az azóta szerzett tapasztalatok által azonban nem igazolt, teljes semlegesség és közömbösség politikáját továbbra is folytatni?

ELNÖK: Ezen interpellatio ki fog adatni az összes ministeriumnak.

- - - - -

Az 1875. évi augusztus 28-ára hirdetett
országgyűlés képviselőházának naplója.

Tizennyolczadik kötet.
265. s köv. lapokon.

415. országos ülés, 1878. június 24-kén
Ghyczy Kálmán, közben Bánó József elnöklete alatt.

Tárgyai:Istóczy Győző a zsidó állam felállítása tárgyában beadott indítványát indokolván azt visszavonja.
.....

Elnök: T. ház! Következik Istóczy Győző indítványa.

Istóczy Győző: T. ház! /Halljuk! Halljuk/
Azon nagy dráma, a mely három éven át szemeink előtt a Keleten folyt, s a mely dráma zárjelenetének, daczára az összeült kongresszusnak, tán csak évek mulva lehetünk tanui, bármiként ringassák is sokan magukat efelett illuziókban: két, egy nagyobb és egy kisebb világtörténelmi periodust fog bezárni. E periodusok elseje s nagyobbika kezdődik időszámításunk nyolczadik századával, amidőn az arab mohamedanizmus rohamléptekkel fenyegette elárasztani Nyugat felől Európát; a másik, kisebb periodus a 14-ik század második felével kezdődik, amidőn az ozmán mohamedanizmus Kelet felől fogta ostrom alá az európai népek civilisációját.

Mindkét támadást diadalmasan visszaverte az európai népek geniusza, s ezen, a keresztény Nyugat és a mohamedán Kelet közt, egy évezreden tul, változó szerencsével vivott titáni küzdelemben, a magyar nemzet is örök hátlára kötelezte le maga iránt az európai népcsaládot: ezer és ezer sebből vérzett testével szolgálván századokon át védbástyájául e népcsalád civilisációjának.

Az egykor mindent elárasztani fenyegetett a-

rab mohamedanizmus már régóta, - az ettől a vezérszerepet átvett s csak két évszázaddal ezelőtt még Európa szívébe való behatolással fenyegetett ozmán mohamedanizmus napjainkban, a régi támadó politika helyett az önvédelemre van szorítva, s a történelem kérlrlhetetlen logikája értelmében, ezen önvédelem köre is mind szűkebb és szűkebb határok közé fog szorulni.

Bármi legyen is kimenetele azon, a berlini kongresszuson békés uton vagy pedig ennek eredménytelensége esetén fegyverrel elintézendő differentiáknak, a melyek egyrésről Oroszország, másrésről pedig Anglia és monarchiánk között a keleti ügyekre nézve fenforognak: egy dolog bizonyos, s ez az, hogy a Balkán félsziget keresztény népei felszabadulnak; Ausztria-Magyarországnak lévén hivatása, Európával karöltve oda hatni, ha szükséges fegyverrel kezében is, hogy a szabadságukat visszanyert keresztény népek a muszka despotizmusa alá ne kerüljenek. /Helyeslés./

A mohamedán elem, az egyetlen európai mohamedán állam szűk körre szorításával s előreláthatólag egy nem nagyon távol jövőben leendő megszűnésével, mindinkább fogyni fog Európában, annyival is inkább, mert létszáma már a keleti háboru folytán is részint elhalálózás, részint pedig kívándorlás következtében nevezetesen megcsökkent; s így ezen elem Európában mind jelentéktelenebbé válni s az előrehaladó keresztény népek mellett mindinkább eltűnni fog.

A mohamedán elem lassankinti eltűnésével csak egyetlenegy idegenszerű elem marad, és pedig azontul teljesen elszigetelten, a keresztény Európában, és ezen idegenszerű elem a zsidóság. /Halljuk./

Most, midőn az európai népek véglegesen megszabadultak az izlám hatalmától való félelemtől: most meg ismét a zsidó nép az, a mely lázas izgatottsággal és ernyedetlen tevékenységgel azon merész tervet erőlködik megvalósítani, hogy az európai népek fölött az uralmat magának megszerezze és azokat rabigába hajtsa. /Halljuk!./

Ismétlésekbe bocsátkoznám, t. ház, ha a zsidó tendenciákról és czélokról, az ezek elérésére al-

kalmazott eszközökről s használt fegyverekről, valamint a zsidó hatalom rohamos terjedéséről, általános szempontból, bővebb fejtegetésekbe ereszkedném.

Erészben egyszerűen utalok e házban tett nyilatkozataimra. És ezzel annyival is inkább megelégedhetem, mert hiszen elmúltak azon idők, amidőn még a nagyközönség úgy nálunk mint egyebütt, az emancipationális mámorban, teljes tájékozatlanságban volt azon veszélyek felett, a melyekkel a zsidóság az európai népek társadalmát fenyegeti, s még nagyobb tájékozatlanságban volt azon célok iránt, melyeket a zsidóság, mint ezen társadalom legmegrögzöttebb természetes ellensége, közöttünk, a mi tulajdon segélyünkkel és ügyesen felhasznált támogatásunk mellett, a mi romlásunkra elérni törekszik.

Ismétlem, elmúltak azok az idők, amikor még e kérdést illetőleg a sötétségben tapogatoztunk. Ezen állításom igazolására utalok azon, kiváló tudományos és irodalmi tekintélyek által tett nyilatkozatokra, a melyek ujjabb időben Németországban, Franciaországban s legujabban kiváló mérvben Angliában és egyebütt mind gyakrabban és mind sürűbben jelennek meg, s a mely nyilatkozatok mind jobban széttépik azon fátyolt, a melyet, a sajtót majdnem teljesen hatalmába kerített zsidóság, az európai nemzetek szeméi elé oly démoni ügyességgel vont.

Ugyanezért, t. ház, egyuttal fejtegetéseimben a főszulyt hazánk viszonyaira fogom fektetni.
/Halljuk!/

Hunfalvy János "Magyarország ethnographiája" czimű művében foglalt idevágó statisztikai adatok szerint, a mely adatokat Schwicker tanár, a munka német fordítója, további adalékokkal bővítette, - volt Magyarországon, a II. József császár által elrendelt összeírás szerint:

1785-ben 75,089 zsidó, 20 évvel később 1805-ben volt 127,816, 1840-ben 241,632, 1848-ban 292,000, az 1857-ki osztrák népszámlálás szerint 413,118, az 1869/70-ki népszámlálás szerint pedig

/a katonákon kívül/ 552,133 zsidó.

Eszerint tehát a zsidók létszáma 1785-től 1870-ig, vagyis rövid 85 év alatt majdnem megnyolcyszorozódott, s ugyanezen statisztikai adatok tanúsága szerint a zsidó elem nálunk átlag minden 30 évben megkétszerezi magát.

/Kovách László: Bár a magyar is tenné! Tanuljunk tőlük!/
ISTÓCZY GYŐZŐ: Ezen szabályszerű megdup-

lázódást a jövőre zsinórmértékül alkalmazva, s előlegesen megjegyezve azt, hogy ugyanazon számítás alapján van jelenleg hazánkban 710,000 zsidó, lesz zsidó Magyarországon kerek számmal az 1900-ik évben 1.100,000 /Élénk derűtség./ 1930-ban 2.200,000 /Nagy derűtség./, 1960-ban 4.400,000, 1990-ben 8.800,000 és 2020-ban 17.600,000 zsidó.

/Hosszas élénk derűtség. Halljuk!/
Tehát 1870-től számítva, 150 év múlva, 1878-

tól számítva pedig 142 év múlva, vagyis csupán öt évvel hosszabb idő alatt, mint amennyi ma bennünket elválaszt azon időtől, amidőn a pozsonyi vár tróntermében felhangzott a "Vitam et sanguinem" kiáltás: lesz hazánkban legalább is két millióval több zsidó, mint amennyi összes lakossága van jelenleg szent István birodalmának.

Hogy a zsidó lakosság évtizedről-évtizedre mindinkább tulszárnyalni fogja a nem-zsidó lakosságot; ennek bővebb bebizonyítására hivatkozom Fényes Elek "Magyarország statisztikája" című művére, a melynek adatai szerint 1787-ben, Magyar- és Horvátországban, - a határörvidéket és Erdélyt nem számítva, - összesen 7.116,789 főnyi lakosság iratott össze. Az 1869/70-ki népszámlálás szerint pedig, egyenlő számítási alap tekintetéből Erdélyt és a határörvidéket szinte kihagyva, - volt Magyarországon és polgári Horvátországban összesen 12.773,227 lélek. Tehát az 1870-ik évig 85 év alatt majdnem megnyolcyszorozódott zsidóságot is beleértve, az összes lakosság 83 év alatt még megkétszereződött távolról sem.

E csekély szaporodási arány alapján, a nem-zsidó lakosság csak körülbelül minden 110 évben

kétszereződven meg, a magyar birodalomban az 1869/70-ki népszámlálás idején volt 14.865,000 nem-zsidó 150 év múlva 35.136,440 főre szaporodnék, ami azt a képtelenséget involválná magában, hogy ezen országban, az ugyanakkor itt élendő 17.600,000 zsidóval együtt összesen 52 és fél milliónyi lakosnak subsistentiája lehet. Mi tehát, a zsidó lakosság folytonos rapid szaporodása mellett jövőre folyton hanyatlani fogunk.

És arra nézve, t. ház, hogy a nem-zsidó lakosság nem fog jövőre nemcsak az eddigi arányokban nem, de absolute véve sem, szaporodni, sőt hogy az évtizedről-évtizedre számerőben egyenesen fogyni is fog: arra nézve, t. ház, máris elértük a forduló pontot.

Ugyanis, az országos m. kir. statisztikai hivatal részéről az 1875-ik évre közzétett évkönyv tanúsága szerint Magyarország és Erdély lakossága az 1875-ik év végén 35,786 lélekkel kevesebb volt, mint hat évvel azelőtt az 1869-ik év végén. Az 1869/70-ik évi népszámlálás szerint ugyanis még 13.561,245 főnyi lakossága volt Magyarországnak és Erdélynek, holott az 1875-ik év végén már csak 13.525,459. Hat hosszú év, és szaporodás helyett közel 36 ezer lélekkel való fogyás!

Igaz, hogy ezen fogyás főoka az 1872. és 1873. években dühöngött cholera volt, a melynek folytán lakosságunk 1872-ben 17,083 lélekkel, sőt 1873-ban 307,263 lélekkel fogyott.

Ezzel ellentétben mit látunk a zsidó lakosságnál? Azt a meglepő jelenséget, hogy míg a most említett két choleraévben az összes lakosság 324,346 lélekkel - az 1870-től 1873-ig terjedő négy évi időszakot véve pedig 143,941 lélekkel fogyott: a zsidó lakosság létszáma, tekinteten kívül hagyva a szünet nélküli tömeges bevándorlást, csupán születési többlet útján, 1870-től 1873-ig 20,030 lélekkel szaporodott.

Tán mosolyogni fognak sokan, - mert hisz czélzatosan már hozzá vagyunk szoktatva, hogy a zsidókérdést humoristikus oldaláról tekintsük, nehogy annak rettenetes komolysága eszünkbe jusson, - mondom tán mosolyogni fognak sokan, ha ezen meg-

lepő adat kapcsán azt állítom, hogy annyi, bennünket kegyetlenül pusztító betegségeken kívül, még a cholera és egyéb epidemiák is kimélik a zsidót. És pedig ez egy kétségbevonhatatlan biológiai, történelmi és statisztikai tény.

Ezen állításom bebizonyítására hivatkozom e-zuttal a "Revue de France" című folyóiratnak 1875. évi október 31-ki füzetére, a melyben egy A. L. jegyű biológus, - a kit, mivel magyarországi adatokkal sokat és behatóan foglalkozik, hajlandó vagyok egy kiváló orvos hazánkfiának tartani, - "De la race juive" című cikkének ezen feliratu fejezetében: "Immunité des Juifs en ce qui concerne les maladies contagienses" /"A zsidók mentessége a ragályos betegségeket illetőleg"/ egyebek közt a következőket írja:

"Sauval, Histoire et recherches sur les antiquités de Paris" című munkájában, e tárgyra vonatkozólag hivatkozik egy Gontz Dávid nevű krónikásra. Ezen krónikás elbeszéli, hogy 1348-ban /t.i. az u.n. feketehalál-epidémia dühöngésének évében, a mely epidémia egy ideig a kevéssel aze-lőtt nagy hévvel megkezdett angol-francia száz éves háború folyamát is megszakította, és áldozatai között Petrarca "Laurá"-ját is elragadta,/ "a halálózás oly nagy volt a keresztények között, hogy tíz közül alig maradt életben egy. Ellenben a zsidók megkimélve lettek általa, s ha haltak is meg közülük, úgy nagyon kevesen. Az égnek szintugy mint a természetnek e kegye majdnem egész Európa haragját reájuk zudította. Ugyanegy időben üldözve lettek Franciaországban, Németországban, Spanyolországban, azzal vádoltatván, hogy a kutakat és a folyókat megmérgezték." "Ugyanezen feketehalál-epidemiára vonatkozólag egy régi történetíró, Tschudi szószerint ezt mondja: "Cette maladie n'atteignit les Juifs dans aucun pays". "Ezen betegség egy országban sem érte a zsidókat." /Ezzel kapcsolatban megjegyzem, hogy egész Nyugat-Európa példájára ugyanazon időtájban Nagy Lajos király Magyarországból is kiűzte őket, ahonnét, valamint az egész Nyugat-Európából is kiűzött zsidók III.

Kázmér lengyel király által, zsidó kedvesének, Eszternek unszolásaira, a szerencsétlen, általuk végkép tönkretett Lengyelországba lőnek befogadva./

Továbbá, ugyancsak a "Revue de France" szaka-
vatott cikkírója, úgy a múlt századokból mint
a legújabb korból, egész sorozatát közli a törté-
neti és statisztikai adatoknak, a mely adatok
bizonyossága szerint, a zsidók, a járványos betegsé-
gek: nevezetesen a cholera, typhus, dyssentéria,
torokgyík sat. által, sőt még a váltóláz s egyéb
betegségek által is, sokkal kisebb mértékben tá-
madtatnak meg, mint a nem-zsidók.

Ezen számos adatok közül csak kettőt idézek,
a melyek fővárosunkra vonatkozván, bennünket leg-
közelebből érdekelnek:

"A zsidók mentessége a cholérától - folytatja
cikkírónk, - igen számos orvos által észlelte-
tett. Dr. Tormay szerint, Pesten, 1851-ben, a cho-
lera folytán beállt halálozás aránya 100 nem-zsi-
dóra nézve volt 1.85 %; holott a zsidókra nézve
csak 0.237%" /Tehát az ez évi cholera alatt a ha-
lálozás aránya majdnem nyolcszor nagyobb volt a
nem-zsidóknál, mint a zsidóknál./ "Az 1866-ik évi
cholera alkalmával ugyancsak Pestváros közkorházá-
ban 100 megbetegedési eset közül 51 eset halállal
végződött, holott a zsidó korházban ugyancsak 100
cholerabeteg közül csupán 34 halt el."

Bármilyen is oka ezen sajátyszerű tünemé-
nyeknek, akár mint sokan állítják, a zsidók fel-
sőbb foku vitálítása, a mire a magas életkort e-
lért zsidók nagy száma és általában a nálunk fen-
forgó csekélyebb halálozási arány is utalni lát-
szanak; akár feküdjék az ok azon körülményben,
hogy a zsidók minden, nagyobb fizikai erő kifej-
tést igénylő munkákat óvatosan kerülnek; /Egy hang:-
Ez már igaz!/ akár pedig kedvezőbb vagyoni viszonya-
ikban, a melyek között nemcsak első szükségleteik,
hanem kényelmi igényeik is bőséges kielégítést
nyernek; akár feküdjék végre az ok mindezen ténye-
zőkben együttvéve: egy dolog bizonyos, t. ház, s
ez az, hogy az eredmény egy és ugyanaz reánk néz-

ve, s ezen eredmény: a csekély halálozási arány és a szapora születések útján való rapid növekvése a zsidó lakosságnak, a szünet nélkül tartó tömeges bevándorláson kívül.

És ha még más istencsapásai nem volnának, a melyek bennünket pusztítanak, és a zsidót megkímélik!

Az 1869/70-iki népszámlálás szerint, az 553,641 zsidó közül közös hadseregbeli katona csak 1295 volt Magyarországon, sőt honvéd csupán 213, mondd kétszáztizenhárom! S bizvást feltehetjük, hogy ezeknek is legalább felerésze katona-orvosokból és más jól fizetett non-combattansokból áll.

Akkor tehát, midőn mi, a hazának külellenségekről való megvédése céljából vérünkkel áztatjuk e földet, s amidőn ifjuságunk virága ezerével és tizezerével hull el a csatamezőkön: a zsidók, dacára az általános védkötelezettségnek, nemcsak hogy minimális részben találhatók a hadsorokban, de sőt a bennünket emberekben és vagyonban kegyetlenül pusztító háboruk ő nekik a legjövedelmezőbb pénzforrásokat nyitják meg, minden hadjárat reájuk nézve csupán azt eredményezvén, hogy néhány tuczat zsidó liferans ugyanannyi millionáriussá, ezer meg ezer más zsidó üzér pedig ugyanannyi gazdag emberre avancırozik.

Eszerint tehát még a mi nemzeti szerencsétlenségeink is csak további gazdagodásuk kutforra-saivá, további rohamos előrehaladásuk emeltyüivé válnak.

Ugy hiszem, t. ház, hogy az általam szem elé állított statisztikai adatok alapján mostmár teljes biztonsággal vonható le az a következtetés, hogy míg a zsidó elem évtizedről-évtizedre rohamosan szaporodni fog, s két-három generáció alatt az országot teljesen elárasztani fogja: mi, a nem-zsidó elem, évtizedről-évtizedre fogyni, s a reánk nézve kedvezőtlen kimenetelű "létérti küzdelemben" mindinkább eltűnni fogunk; vagyis, hogy Disraelinak, a zsidó érdekek és célok leggeniálisabb és leghatalmasabb képviselőjének klasszikus szavaival éljek: "a zagyvavérű alsóbb faj - vagyis a mi fa-

junk, - elenyésszik;" "a tiszta vérű felsőbb faj - vagyis s zsidó faj - pedig megáll és fenmarad".

Hogy ez a processus nem fog kimondhatatlan szenvedések nélkül lefolyni, tán felesleges is említenem. Valamint a halálküzdelem egyes embereknél kinokkal és gyötrelmekkel jár, úgy az egyes nemzeteknél és népfajoknál sincs az másképp.

A nem-zsidó lakosság fogyása természetszerű következménye annak, hogy az ország vagyona lépésről-lépésre, fokról-fokra, mindinkább kicsavartatik a mi kezeink közül, s ekkép emberekben úgy mint vagyonban mind szűkebb és szűkebb körre szorulunk. Érti e zaj nélküli, de annál gyászosabb sikerrel folyó processus nyomasztó hatását - látja a mindegyre növekvő általános elszegényedés nagy mérveit mindenki az országban; kutatja mindenki annak okait; mi itten kriminálunk és rekriminálunk egymás ellen, vádolva egymást a már-már elviselhetetlen országos bajokért. Csak egyről, a valódi alap-okról, a melyet pedig mindenki érez, nem teszünk soha említést; mert hát ezt a valódi alap-okot, a melyről soha semmit sem olvasunk az újságokban, fejtegetni nem divatos, sőt, sőt egy kissé veszélyes is. És ezen pállialó politika mellett mind mélyebbre eszi be magát a ráksebb nemzetünk testébe.

De hát az a vasgyűrű, melyet a zsidók az ország népe körül vontak, és a mely vasgyűrűt napról-napra mind összebb és összebb vonnak körülötünk: azt hiszik-e a zsidók, hogy az már széttörhetetlen? Azt hiszik-e, hogy ez a nemzet, a mely ezer éven át, a tatár meg a török pusztítás és az osztrák abszolútizmus századait túlélte s a muszka invázió következményeit is kiheverte; csak azért fogja tiz év múlva megünnepelni állami létének ezer éves jubileumát, hogy már a következő első évszázadra testamentumát megcsinálja, a melyben a zsidókat teszi általános örököséivé? S azt hiszik-e a zsidók, hogy mi csak azért féltjük ez országot és jövőjét az orosz hatalomtól, hogy két-három generáció alatt Zsidóország legyen Magyarországból?

Ha a jövőre nézve a zsidók tájékozást akarnak

szerezni maguknak e nemzetnek, minden szabadelvűsége daczára, irányukban követendő magatartása felett: úgy tanulságot merithetnek a magyar nemzet féltékenységből politikai supremátiája iránt, a mely féltékenységnek köszönhetjük azt is, hogy mindeddig magyar miniszteri székből egy sem ült közülük, mint ahogy ültek és ülnek a többi európai államok kormányainak padjain.

De, ha a magyar nemzet féltékeny politikai supremátiája iránt; még kevésbé fogja türni azt, hogy a zsidók őt vagyonilag végkép tönkre tegyék, s ez által, valamint egyéb utakon is, lételét tegyék kérdésessé. Kezeitekbe kerithetitek vagy terrorizálhatjátok sajtóját s ezezel egyidőre féken tarthatjátok, némaságra kárhoztathatjátok közvéleményét; kezeitekbe kerithetitek vagyonának legnagyobb részét; kezeitekbe kerithettek minden materialis és morális tényezőt - egyen kívül, s az egy: a phyzikai, materialis erő. És ha annyira mennek a dolgok, hogy az ország népének csak ultima ráció marad hátra: nem mi leszünk azok, a kik a rövidebbet huzzuk.

Egymás mellett, egyikünknek vagy másikunknak, a dolgok természetes szükségyszerűsége folytán el kell pusztulnia: ez az alternativa. Mi élni akarunk, s akarjuk, hogy e föld a mienk maradjon: válasszatok!

Többé-kevésbé ugyanily viszonyok forognak fenn, többé-kevésbé ugyanily fokra jutottak a bajok a többi európai államokba is, ahol a zsidóság nem annyira relativ számereje, mint inkább financiális és politikai tulsulya által gyakorolt vésszes befolyást az államra és a társadalomra. Zsidó politikusok zsidó érdekekben intézik az elsőrangú európai államok kormányait, vezérlik törvényhozó testületeit, s ezen zsidó státus bölcseség mellett aztán a vagyonilag mindinkább tönkre tett népeknél felburjánzik a sociáldemokrácia, a melynek légióit ismét zsidók vezetik rohamra a fenálló társadalmi rend ellen; - a politikai pártküzdelmeknek egész az ellenségeskedésig menő élesítésével s elmérgesítésével és az egyes nemzeteknek folyton egymás

ellen való uszításával, nemcsak politikai és internacionális hecczmesterek szerepét viszik, hanem a keresztény felekezeteknek is egymás ellen szünet nélkül való ingerlésével, - ők, kik a maguk részére mindig tolerantiáért kiáltoztak, - a keresztény felekezetek közti békét is zavarják, s így azok természetes tovább fejlődését akadályozzák: s teszik mindezeket azért, hogy "inter duos litigantes" ők mint harmadikak, "örvendhessenek" és gyarapodhassanak. Bevallhatlan terveiket társadalmunk ellen csak a mi corrumválásunk útján valósíthatván meg: megvesztegethetnek minden hozzáférhető embert s ezen megvesztegetés annál nagyobb mérvekben fog sikerülni nekik, minél inkább tönkre tesznek bennünket vagyoniilag; mert "paupertas maxima meretrix:" s így ezen rendszeres megvesztegetés által önmagunkat használnak fel arra, hogy egyikünk a másikat tönkre tegye: - mindezen üzelmeikkel tervszerűleg aláásván az európai társadalom, a keresztény civilisáció épületének alapjait.

Mi lesz az ezen európai krízisből való kibontakozás? Ha egyéb megoldási módokat fel nem lesz található, kétségtelenül az, a mi a korábbi századokban is volt hasonló bajok közepette, s a melyet helytelenül a vallási fanatizmusnak tulajdonítanak, de a mely kibontakozás nem volt egyéb mint az európai népek végső önvédelmi rendszabálya: az ultima rátióra való hivatkozás.

Szerencsére, napjainkban nincs többé szükség az ultima rátióra a célból, hogy az európai népek magukat a zsidó elem növekvő tulsulya ellen megvédhessék, föltéve, hogy a zsidó nép önmaga is segédkezet nyújt a zsidókérdés problémájának, korunk szellemében való megoldására.

E megoldás pedig nem más mint a hajdani zsidó haza visszaállítása.

Mióta Titus és utána Hadrián római császárok megsemmisítették Zsidóországot, lerontották a templomot és a zsidó népet hazájából kiűzve, honatalaná tették, 1800 év óta soha sem volt oly kedvező alkalom, soha sem voltak oly kedvező a constellációk mint ma, jóvátehetni azt az igazságtal-

lanságot, a mely a hazájától megfosztott zsidó népen – helyrehozhatni azt a világtörténelmi botlást a mely egy ily életerős, szívós és constans népfajnak önálló állami megsemmisítésével elkövette-tett.

A pogány római császárok ellenszenve, utóbb a kelet-római keresztény császárok fanatizmusa, a hetedik századtól kezdve pedig az arab s később az ozmán mohamedán tulsuly keleten, ághághatatlan korlátokat, legyőzhetetlen akadályokat gördítettek a zsidó állam esetleges restaurációjának nemcsak megvalósítása, de még pusztá eszméje elé is.

Különben ezen restaurációt az európai keresztény népek a középkorban nemcsak időszerűnek nem, de még szükségesnek sem látták; mert sokkal egyszerűbb eljárásnak tartották, a koronkint égetővé vált zsidókérdés nehéz problémáját a zsidók tömeges kivégzése útján megoldani. /Nagy derűltség./ Ezen drastikus politika mellett aztán a zsidó elem az európai államokban koronkint meg-meggyérülván, az állapotok egyideig megint tűrhetőkké váltak.

De már napjainkban, a zsidó kozmopolitikus hatalom teljének zenithjén, amidőn a zsidó alliance pusztá intésére valamennyi európai állam kormánya siet interveniálni minden, a zsidókon elkövetett legcsekélyebb erőszakoskodás eseteiben is, noha az ily erőszakoskodási esetek előfordulásának mindig maguk a zsidók az okai: napjainkban ama drastikus politika csak nagy állami megrázkodtatások, vagy több állam társadalmára kiterjedő sociális convulsiók eseteiben lenne követhető, s ily esetekben, ha kell, fog is követtetni.

Hogy ily viszonyok között az európai népek saját államaik kormányai által kénytelenek-kelletlenek kinpadra vannak huzva, s a zsidók élve az alkalommal, bosszut állanak rajtuk mindazon igazságtalanságokért és kegyetlenségekért, a melyeket ezen népek ősei az ő őseiken elkövettek, s kitünő társadalmi szervezetüket minden akadály nélkül felhasználva, pusztítják ezen népeket: nagyon is természetes.

De ki fogja ezeket egészséges állami és társadalmi állapotoknak tartani? - Ugy hiszem senki, még maguk a zsidók sem.

Ezen, Európára nézve capitális fontossággal bíró dilemmának tehát csak egyetlen elfogadható s korunk szellemének megfelelő megoldása lehet, s e megoldás az, a mire mint említettem, 18 száz év óta soha sem volt oly kedvező alkalom mint napjainkban: a zsidó állam visszaállítása Palestinában.

Távolról sem vindicálom magamnak az eszme eredetiségét. Megfordult az az eszme, hogy a zsidók hazájukba visszatérjenek, többé-kevésbbé határozott alakban minden főben, a mely a zsidókérdés problémájával foglalkozott, Luther-től kezdve Fichte-ig s ettől Goldwin Smith-ig, a ki a "Nineteenth Century" című angol folyóirat f. é. május havi füzetében egyenesen azzal a határozott javaslattal lép fel, hogy a török birodalom jelenlegi zilált állapota mellett itt a kedvező alkalom, a zsidóknak saját hazájukat visszaadni, s ekkép Zsidóországot visszaállítani.

És miért ne? tisztelt ház!

Korunk a nemzetiségek, a népfajok tömörülésének, az államoknak a nemzetiségi elvre való alapittatásának - de emelett egyszersmind a régi történeti múlt feléledésének is, korszaka. Ha Magyarország, ezen két nagy elv alapján, Mohácsnál elvesztett állami önnállóságát 1867-ben visszanyerte; - ha Görögország s a Balkán-félszigeti többi keresztény népek részint már korábban visszanyerték, részint pedig azon uton vannak, hogy idővel visszanyerik, csekély módosulásokkal, ugyanazon állami konfigurációkat, a melyekkel az ozmán hóditást megelőzőleg, századok előtt birtak; - ha Németországban Barbarossa birodalma csak 600 év mulva éledt föl ismét; - s ha végre Itália, a római birodalom szétzuzatása után csak 1400 év mulva nyerte vissza újra egységes állami és nemzeti lételét: miért ne lenne ilyesmi lehető a hajdani egységes Itália megszűnte előtt csak 400 évvel korábban szétrobbantott zsidó államra nézve?

Hallom az ellenvetést, hogy a felhozott esetekben az illető nemzetek, szabadságuknak, vagy állami egységüknek visszanyerése előtt is már az illető országokban laktak, s így tulajdonkép csak államformájuk változott meg; holott a zsidó nép ma mindenütt nagyobb tömegekben lakik mint Palestinában.

De hát kérdem, t. ház, nem áll-e még ma is a zsidó állam közöttünk Európában mint állam az államban, helyesebben mondva, mint állam az államokban? - Kérdem, melyik európai állam szervezete versenyezhet a zsidó egyetemes köztársaság szervezetével, a mely zsidó universalis respublica fő-kormányja a párisi alliance israélite s elnöke ezen társulat elnöke? - Kérdem, szétszakadt-e minden kötelék, a mely a zsidó népet eredeti hazájához csatolta valaha, s kitörölte-e szivéből a zsidó nép az ősi haza iránti ragaszkodást? - Elmosodtak-e a régi traditiók, a melyek a hajdani nemzeti dicsőség színhelyeivel elválhatatlan kapcsolatban vannak? - Nem ragaszkodik-e e nép az ősi szokásokhoz, sőt nagy részben még a régi öltözkéhez, nyelvhez és íráshoz is, oly mérvű szivossággal és scrupulositással, a melyhez hasonlót nem mutat fel a történelem? - Nem ünnepli-e meg e nép, hazájának, fővárosának, temlómának feldulatása emlékét évenként, az erre szentelt gyásznapon, mint a legnagyobb nemzeti szerencsétlenséget? - Nem vándorol-e évenként ezer meg ezer zsidó a világ minden rédzéből Palestinába, hogy Jeruzsálemben, a Moriah-hegy szikláira borulva, siránkozzanak és kesefegjenek az eltűnt nemzeti dicsőség felett, s hogy haláluk után, atyáik mellett, az ősi haza földjében nyugodhassanak? - S nem megy-e apietás még a régi haza röge iránt is annyira, hogy számtalanon földet hozatnak Palaestinából, hogy annak porát haláluk után holtesteikre hintessék?

Ahól a régi haza, a régi traditiók, a régi nemzeti emlékek és a történelmi mult iránt ily tántorithatatlan ragaszkodás, ily forró érzelmek nyilvánulnak: ott a régi haza visszaállításának megtörtént kimondása és annak megnépesítése és

szervezése között tán egy rövid év sem fogna lefolyni, annyival kevésbbé, mert hisz a jelenleg ugyszólván nomád zsidó nép a legmozgóbb elem a világon, s vagyona legnagyobb részt ingóságokba lévén fektetve, legnagyobb része akár 48 óra alatt megváltoztathatja lakhelyét. /Élénk derűltség. Halljuk!/
/Derűltség./

Anthropologiailag constatatált tény levén pedig az, hogy egy nép sem képes minden éghajlat alatt oly könnyen meghonosulni mint a zsidók: a föld minden zónájából visszavándorlandó zsidók, az ősi, congeniális földön minden nehézség nélkül acclimatizálódni fognal. /Derűltség./

Tehát Zsidóország visszaállítása ellenében, a Palaestinában található zsidó lakosság aránylag gyér volta nem lenne akadály, annyival kevésbbé, mert az utobbi években a zsidó visszavándorlás Palaestinába, mintegy jeléül az időnek, különben is nevezetes mérveket öltött; - a Palaestinát környező Syriában, Arábiában s Afrika középtengeri parvidékein pedig jelenleg is nagy tömegekben laknak zsidók.

A mi mármost a zsidó állam Keleten való felállításának politikai szükségességét és opportunítását illeti: erre nézve, úgy hiszem, elég utalnom a Kelet jelenlegi hatalmi és nemzetiségi viszonyaira. A semitikus zsidók legközelebbi vérrokonai: az arabok, már rég lejátszották szerepüket; Egyptom állami életképessége is szerfölött problémátikus; az erőben megfogyatkozott török birodalom pedig, leszámítva hősi hadseregének az egész világot joggal bámulatba ejtett vitézségét, nélkülözi s mind nagyobb mérvben nélkülözni fogja azon materiális és morális tényezőket, a melyek egy egészséges fejlődésű államszervezet biztos és maradandó fenállhatásának elengedhetetlen garantiáit képezik.

A Kelet kitombolta magát; a hajdan azt vasmarkok között tartott népek hanyatlásba, tespedésbe estek. Szükséges tehát, hogy ott egy pezsgő életerejű, intelligens, hangyaszorgalmu, előrehaladó, nagy jövővel bíró új elem, mint a zsidó jelen-

jék meg a küzdőtéren, s vegye át a vezérszerepet, a mely vezérszerep őt, a részint vele vérrokon semita, részint pedig a vallására nézve vele rokontermészetű mohamedán törzsek között sokkal jobban megilleti, mint a hozzá teljesen idegen európai keresztény népek között, a mely európai keresztény népeknek teljességgel nincsen semmi szükségük, sem pedig kedvük a zsidó vezényletre és kormányzatra.

A zsidók, kitűnő szellemi tehetségeikkel, magas politikai, jogi, kereskedelmi és finansziális képzettségükkel, kivált pedig roppant pénzhatalmukkal, a főleg nagy, chronikus pénzszükségben szenvedő török birodalom regenerációját eszközölhetik Ázsiában, /Nagy derűltség./ s mint szultán ő felségének kipróbált ragaszkodásu, loyális alattvalói, avagy föltétlenül megbízható hű szövetségesei, hatalmas támaszaivá válhatnak az annyi oldalról szorongatott, annyi ellenségektől környezett ozmán birodalomnak.

Mérhetetlen tér nyílik nekik a Keleten, kifejteni hatalmukat, s a visszaállított régi haza határait időnként mindinkább kiterjesztve, egy hatalmas keleti birodalom alapjait vethetik meg; miáltal nem mint jelenleg teszik, más nemzetek álcája alá bujva, s így kevésbé tisztességes, mert képmutató módon, hanem nyíltan és bevallottan, mint a zsidó állam polgárai, követhetik nemzeti tendenciáikat, valósíthatják meg minden akadály nélkül nemzeti aspirációikat, tisztelve az egész világ által, a mely őket most, mint más nemzetek parazitáit, megveti és gyűlöli; - ekkép előharczosaivá válván a visszamaradt és hanyatlásnak indult Keleten a civilisációnak, a művelődésnek és az általuk közöttünk annyira hangoztatott humanitárius elveknek.

De az ősi nemzeti traditiókon vallásos pietással csüngő zsidó népben, a régi haza visszaszerzésének és nagygyá tételének eszméje napjainkban is él.

Erre vonatkozólag érdekesnek tartom egy hírlapi közleményt emlékezetbe hozni, a mely közle-

mény az 1876. év nyarán a fővárosi összes politikai lapokban megtette a körutat. A "Pester Lloyd" 1876. évi augusztus 28-iki és a "Nemzeti Hírlap" augusztus 27-iki számai szerint e hírlapi tudósítás következőleg hangzik:

"Zsidóország helyreállítása. A "Hamagid" héber hírlap egy londoni levelet közöl, melyben azt mondja, hogy a török kormány Angliában lévő számos zsidó hitelezőinek felajánlotta Palaestina egy részét. Konstantinápolyi lapok arról tudósítanak, hogy Sir Hammond összeköttetésben áll Gwedallával, egy, angol, francia és osztrák zsidókból álló társulat alapítójával, a mely társulat 8 millió font sterling tőkével azon van, hogy a magas portától az egész szent földet megvegye. Gwedallának egy közleménye szerint, az európai nagyhatalmak jóváhagyása nélkül az átengedésre nem lehet gondolni; van azonban remény, hogy az üzlet mégis létrejön. Már évek óta egész Európa legbefolyásosabb házainál sikerült az érdekeltséget az ügy iránt felkelteni, és pedig nem eredmény nélkül. Gwedalla legközelebb személyesen szándékozik Konstantinápolyba menni, hogy az ügyet ott helyben szorgalmazza."

Ezen, ismert kiváló zsidó férfiak mint szereplők neveit említő és részletekbe is ereszkedő hírlapi közlemény annak idején nem dementáltatott. Azon titkolódzó eljárás mellett, melyet a zsidóság a nem-zsidó közönség számára is irt lapjaiban, saját házi ügyeit illetőleg követ, közelebbi részleteket a dologról nem tudhatni. Alapuljon a felfolvasott közlemény valóságon avagy sem: egyet az mindenesetre bizonyít, s ez az, hogy a zsidó nép egy része hön óhajtja hazája visszaszerzését.

Mi az oka annak, hogy a zsidó nép ezen része, daczára a rendelkezése alatt álló nagy eszközöknek, nem tud célzt elérni: positivitással nem tudhatni. De gyanítható. Ez az ok azon mindenható és terveikkel az egész világot átölelő zsidó hatalmasok gátló közbelépte, a kik sokkal kényelmesebbnek találják a zsidó politikusok és zsidó államférfiak szerepét továbbra is Londonban, párisban, Ber-

linben, Bécsben, Budapesten s egyéb európai fővárosokban játszani, és a kik szüknek találnák magukra és világrengető terveikre nézve Palaestina határait, sokkal előnyösebbnek tűnván fel előttük, a zsidó temdentiákat, az európai nemzeteknek való parancsolással követni. Ezen, terveikkel az egész világot átölelő zsidó hatalmasok, népük érdekeit sokkal inkább előmozdithatni vélik azáltal, ha a zsidó nép továbbra is más népeken élőködik, s azok életerejét szivja. Ezek a zsidó hatalmasok az európai népek társadalma ellen azon vakmerő tervet forralják, hogy ezen társadalmat anyagilag és moraliter mindinkább tönkretegyék a parancsaiknak vakon engedelmeskedő zsidó légiókkal, a mely, ellenünk csendes irtóháborut viselő légiók ellen sem szuronyaink, sem ágyuink nem használnak semmit; - ezen zsidó hatalmasok arra spekulálván, hogy ekkép ezen társadalmat lassu halállal kiöljék, és helyébe egy, kizárólag zsidókból állandó társadalmat ültessenek.

De nagyon csalatkoztok számításaitokban, urak. Mert ne csináljatok magatoknak illuziókat aziránt, hogy ezen pokoli tervetek nem fog sikerülni; és mivel a világtörténelem körben mozog, eredménye csak az lesz, a mi volt a korábbi századokban is hasonló viszonyok között, bármennyire a sötétség századának erőlködjete is bélyegezni aztán a mi századunkat is.

Mesterileg üzött szemfényvesztések nem fog már hosszú ideig sikerülni, és a benneteket elérendő katasztropha órájában hiába fogjátok a vészharangot huzni, az egész világot segítségül hiva: nem lesz egy hang, mely mellettetek felszólalni - nem lesz egy kar, mely mellettetek felemelkedni fog; mert lejátszani fogjátok az európai népek között oly hosszú ideig mesterileg vitt álnok szerepeket.

Azért tehát csak lásson mielőbb hozzá a zsidó nép saját jól felfogott érdekében is, hogy a problema gyökeresen megoldassék, és a mindkettőnkre nézve türhetetlen állapotok mielőbb véget érjenek.

És most nem azon, holmi exterminationális

theoriát, valló zsidó kozmopolitákra appellálok, a kik, noha mindinkább kivetkőznek a zsidóság specifikus külső sajátságai közül, sőt a régi tradíciókból, szokásokból gunyt is üznek; de mindennek daczára, az őket környező európai társadalmi renddel nemcsak hogy őszintén megbarátkozni nem tudnak, s velünk összeolvadni nem akarnak, de sőt szünet nélkül sőtét terveket forralva, egyenesen társadalmunk s annak alapjai ellen törnek; hanem appellálok a zsidó patriótákra, azon zsidó patriótákra, a kik közel két évezreden át hiven megőrizték az ősök hagyományait, a kik melegen ápolják keblükben a feldult régi zsidó haza remniscentiáit, és a kik hön táplálják szívében azon reményt, hogy az a föld, a melyen atyáik járdaltak, az a föld, a mely hajdani nemzeti dicsőségük szintere volt, ujra nemzetüké lesz, s mint állam nagyobb és hatalmasabb lesz, mint volt dicső királyaik alatt, ezekre a zsidó patriótákra appellálok: ragadják meg az alkalmat hazájuk visszaszerzésére. Most, midőn a Keleten minden inog és mozog, most van a legkedvezőbb pillanat a diplomáciai nehézségek legyőzésére is.

És aztán, a kik idegeneknek érzik magukat közöttünk Európában; a kik exclusiv nemzeti és faji sajátságaiukat megtartani akarják; - a kik nem képesek közöttünk megélni anélkül, hogy közöttünk továbbra is államot az államban ne képezzenek; - a kik az európai társadalmi renddel őszintén kibékülni s a keresztény civilizációt minden fentartás és hátsó gondolat nélkül elfogadni nem hajlandók, s a kik velünk assimilálódni, egybeforrni nem akarnak: mindazok váljanak meg tőlünk. Boldogulásuk, jólétük és szerencsájuk iránti legjobb kívánataink kísérendik őket hazájukba vissza, a honnét 1800 éven át számkivetve voltak.

Azok pedig, a kik bármely okból szívesebben maradnak közöttünk Európában, szünjenek meg azonnal államot képezni az államban, hagyjanak fel véglegesen minden támadási tervekkel ellenünkben, hagyjanak fel minden kizárólagos uralmi ábrándokkal, hagyjanak fel a kiirtási politikával, fogad-

ják el minden tartalék-gondolat nélkül szokásainkat, béküljenek ki őszintén a keresztény civilisációval, assimilálódjanak velünk, olvadjanak belénk, s legyenek velünk egy test, egy lélek, egy és ugyanazon ember. Ily alakban aztán a legőszintébb örömmel fogjuk körünkben látni őket.

A t. ház eddigi fejtegetéseimből is látni méltóztatik, hogy egy önálló zsidó államnak avagy egy, a porta fenhatósága alatt állandó autonóm tartománynak Palaestinában leendő felállítására napjainkban már nem tartozik a chimaerák országába, s hogy annak eszméje több oldalról már meg is pendítettett.

Igy állván a dolog, nem lehetetlen, hogy a keleti ügyek tán még hosszú időt igénybe veendő rendezése és a Kelet jövőjének az európai diplomácia által leendő végleges megállapítása processusának folyamán szóba fog hozatni a zsidó állam fel- s illetőleg visszaállításának kérdése is, történjék ez akár közvetlenül az európai zsidóság vezérkörei akár pedig valamely európai állam kormánya részéről.

És érzésben reméljük, s akarjuk hinni, hogy Nagy-Británia kitűnő miniszterelnöke, Lord Beaconsfield-Disraeli, a ki - mint imént is említettem - egyszersmind a zsidó tendenciák és czélok leggeniálisabb és jelenleg leghatalmasabb képviselője is, életkorának előrehaladottságával már felhagyott azon theoriával, a mely theoriát még a 40-es években, irodalmi műveiben vallott, s a mely theoria értelmében a zsidóság mint "felsőbb emberfaj", a természet által arra van hivatva, hogy a "zagyva vérű, alsóbb" európai népfajokat kiölje, kiirtsa. Mondom, meglehet, hogy Lord Beaconsfield-Disraeli ur ma már a zsidókérdést illetőleg más nézeteket vall, és nagy jövővel, fényes kilátásokkal bíró népére nézve ma már tán előnyösebbnek tartja, egy saját, egy külön államban, egy saját, az ősi hazában s az ősi földrészben venni azon általa rajzolt colossális fejlődést, a mely fejlődés mellett pusztán vérrokon semita törzsek s hanyatlásnak indult, műveletlen népek fog-

nának csak a pezsgő életerejü zsidók által absorbeáltatni, miáltal a civilizáció, az emberi művelődés ügye nemcsak nem vesztené, de sőt nyerne; – holott az európai népfajoknak tervezett – de tán mégis nehezen sikerülhető – exstipációjával, a mely európai népfajok az emberi nem virágát képezik, s a mely európai népfajoknak minden szépet, nagyot és magasztost köszön az emberiség, kivéve tán egyes-egyedül a kereszténység útján általunk is elfogadott, de előttünk már azelőtt sem egészen ismeretlen volt vallási és morális igazságokat, a mely igazságok felfedezésében és fixirozásában a semiták mesterek, – mondom, ezen európai népfajok tervezett kiirtásával a civilizáció is sirjába szállna.

Ismétlem, nem lehetetlen, hogy a Kelet ügyei végleges rendezésének folyamán, a mely rendezésében Angliát illeti meg az oroszlánrész, maga Lord Beaconsfield-Disraeli ur is szóba fogja hozni Zsidóország visszaállítását. De ott van ő kivüle Gambetta ur is, a ki viszont a hatalmas Franciaországnak parancsol; – ott van Lasker ur, a ki a nébirodalmi gyűlés többségének vezére; – ott vannak Dr. Glaser és Dr. Unger urak, a kik az osztrák kabinet lelkei; – ott vannak továbbá De hiszennyi is elég arra, mikép láthassuk, hogy Európa vezérállamaiban zsidó államférfiak adván a hangot: csak egy szavukba kerül, hogy az ige testé váljék.

A mi mármost a török kormányt illeti, a melynek financiái rendbehozatala czéljából nevezetes pénzösszegekre van szüksége, s a melynek e czélra a zsidók nem 80 millió, de ha kell, 800 millió forintot is képesek rögtön rendelkezésére bocsátani, s a mely kormány a lefolyt háboru alatt is meggyőződhetett az összes európai zsidóságnak iránta táplált meleg rokonszenvéről és ragaszkodásáról: a török kormány egy oly államfentartó és consolidáló barátságos elemnek, mint amilyen reá nézve a zsidó elem, a birodalomba való tömeges befogadása ellen, ezen elem részére egy, az ő souverainitása avagy suzerainitása alatt állandó, szűkebb vagy tágabb körü autonomiával felruházott

tartomány kirendelése ellen, sőt még egy független Zsidóország felállítása ellen is, nehezen fogna ellenvetést tenni, feltéve, hogy e terv ellen az európai nagyhatalmak kormányai veto-t nem mondanak.

Jóllehet pedig nincs állam Európában, melyben a zsidókérdés oly égetőn szükséges radikális megoldást igényelne, mint monarchiánkban s különösen Magyarországon; mindamellett indítványom nem czélozza azt, hogy mi vegyük kezünkbe, legalább ezuttal, ezen ügyben az iniciatívát. Monarchiánk annyi oldalról igénybe van véve a különböző megoldandó kérdésekkel, hogy erre tán ideje sem lenne; – államadóssági roppant terheink által annyira a zsidó finantkörök kegyelmére vagyunk utalva, hogy legalább is kellemetlen következményeket maga után vonható indiscretiónak vétetnék részükről, ha a mi kormányunk ragadná meg az iniciatívát egy oly kérdésben, a melybe ők másokat, idegeneket, nem igen szeretnek beleavatkozni látni.

De az már teljesen indokolt, igazságos és méltányos kíváncsi, hogy az esetben, ha az európai zsidóság vezérkörei vagy valamely európai állam kormánya részéről, a keleti kérdés megoldásának valamely jövő pházisában megpendítették az eszme, úgy Ausztria-Magyarország annak realizálását ne ellenezze. Ugy hiszem, hogy külügyi kormányunk ily lépéssel a monarchia s különösen Magyarország óhaja, közvéleménye és érdeke ellen cselekednék; s hogy a magyar kormány és a közös külügyi kormány, egy oly indítvány megtétele esetére, előre tájékozhasssa magát a képviselőház és az ország közvéleménye felől: tartottam szükségesnek és időszerűnek jelen indítvánnyommal felvetni a kérdést.

ELNÖK: A háznak akusztikája oly rossz, hogy ide csak szakgatva jöttek a hangok a t. képviselő ur előadásából. Ennélfogva én kénytelen vagyok kinyilatkoztatni, hogy miután értesültem, hogy a t. képviselő ur ilyenféle kijelentéseket tett, hogy a középkorban tömeges kivégzés által oldották meg az ilyen kérdést. /Felkiáltások: Nem mondta! / Ha nem való, akkor megszűnik a kérdés; de

ha való volna, azt hiszem az elnökségnek kötelessége volna őt rendreutasítani. /Nagy zaj./ Miután örömmel értesültem, hogy nem való, ezennel semmi kijelentést sem teszek, hanem felteszem a kérdést.

TREFORT ÁGOST VALLÁS-ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTER: Nagyon sajnálom, hogy e házban oly doctrinál fejtegettek, melyek a kor humanitárius elveivel, e ház nemes szellemével és nagy részben a tényekkel is ellentétben állanak, /helyeslés./ és amellet talán hamis és káros interpretációkra szolgáltatathatnának alkalmat. Egyébiránt én az egészet egy irodalmi essay-nek tekintem, mely elmaradhatott volna, valamint az indítvány tárgyalása is el fog maradni. És én azt remélem és nem is kételkedem rajta, hogy ezen egész felszólalás mint egy irodalmi essay, minden nyom és minden utóhang nélkül a házban örökre el fog hangzani.

/Tetszés./

ISTÓCZY GYŐZŐ: Indítványom megtételével két főczélt akartam elérni. /Felkiáltások: Nincs joga szólni! Van joga szólni!/ Vissza fogom vonni indítványomat. Egyik czélom az volt, hogy ezuttal a zsidókérdést minden részleteiben és főbb vonásaiban pontonként kifejtsem, s a t. ház és a nemzet szeméi elé tárjam azon veszélyeket, melyek ez oldalról a nemzetet fenyegetik. A journalistika részint szándékosan, részint a viszonyok által kényszerítve, kénytelen-kelletlen az abszolút agyonhalgatás politikáját követte és követi.

HEGEDÜS SÁNDOR: Nem fogja követni!

ISTÓCZY GYŐZŐ: Különösen a "Hon"!

ELNÖK: Én kénytelen vagyok szorosán a házszabályokhoz ragaszkodni, a melyek azt mondják, hogy a ház érdemleges tárgyalás nélkül egyszerű szavazás útján határoz. /Vissza akarja vonni indítványát!/ Miután a t. képviselő ur indítványát igen bőven kifejtette, azt hiszem, hogyha azt vissza akarja vonni, egyszerű kijelentéssel is megteheti. /Élénk helyeslés. Nagy zaj./

ISTÓCZY GYŐZŐ: Miután úgy látom, hogy a t. ház türelme kimerült, csak igen röviden fogok nyilatkozni.

Másik célom az volt, hogy ezen nehéz problema megoldására nézve egy legalább is plausibilis megoldási módot javaslatba hozzak.

Ezen két célomat elértem. Miután azonban az igen t. vallás- és közoktatásügyi minister ur ki-jelentése után nincs reményem arra nézve, hogy indítványom tárgyalás alá fog vétetni... /Egy hang a baloldalon: Itkos szavazást kellene a képviselő urnak kérnie! Nagy derűltség./ ezennel visszavonom indítványomat, és szavaimnak helyességére nézve a jövőt hívom tanul.

- - - - -

Az 1878. évi október 17-ére hirdetett
országgyűlés képviselőházának naplója.

Kilencedik kötet,
a 253. s köv. lapokon.

VIII.

A budapesti 1880. januári utczai zavargások.

196. országos ülés, 1880. évi január 28-kán
Szlávy József elnöklete alatt.

Tárgyai: Mocsáry Lajos indítványának tárgyalása.
.....

ISTÓCZY GYŐZŐ: T. ház! Több, előttem szó-
lott t. képviselőtársam beszédében – igen helyesen
– végre-valahára keményen ostorozva lett az elha-
rapódzott corruptió, a mely, különben korántsem
mai keletű baj és korántsem csak egy politikai
párt által monopolizált üzletág, közéletünknek va-
lódi rákfenéjét képezi.

Arról azonban, mikép lehetne a corruptió ál-
tal társadalmunk testén ütött sebeket orvosolni és
a corruptió további elharapódzásának elejét venni,
vajmi keveset hallottam; s a mi orvosszerek e te-
tekintetben javaslatba hozattak is, a legjobb e-
setben nem mások, mint csak félrendszabályok, csak
palliativ szerek, a melyek csak a betegség egyes
tüneteinek elhárítását czélozzák; de gyökeres or-
voslást, meggyőződéseim szerint, nem fognának ered-
ményezni. És pedig azért nem, mert az egész test-
szervezetet megragadott chronicus betegségek csak
az eredeti kóroanyag radikális eltávolításával or-
vosolhatók. /Halljuk! Halljuk!/
S éppen ezen gyökeres orvoslási módról egyik
előttem szólott t. képviselőtársam sem emlékezett
meg. Pedig az nagyon közelfekvő s mindnyájunknak

volna tudomása róla. /Halljuk! Halljuk!/

Hát majd javaslatba fogom azt én hozni, /Halljuk! Halljuk!/ annyival is inkább, mert a közel egy év óta a hazai közönséget, sőt még a külföldet is izgalomban tartó botrányok, a legutobbi napok sajnos eseményei és a jelen discussió is, szomorú elégtétel nekem, a ki már öt év óta hirdetem, hogy a zsidóság az a kóryanag a mely társadalmunkat megmételyezi. /Élénk hosszas derűtség. Halljuk! Halljuk!/

Nézzük csak közelebbről mindazon botrányokat, a melyek a mai napig szakadatlan sorban merülnek fel. Mindegyik affaire-nek a háttérében mint Mephistó áll legalább is egy-egy zsidó. /Élénk derűség./ Hogy többet ne említsek: a kisbirtokosok földhitelintézeténél /egy/ magát egy régi magyar családból eredettnek kiadott zsidó volt a corrum-páló daemon, a ki az egész scandalosus ügynek és gyászos utókövetkezményeinek bünszerzője.

Hanem hát a zsidóról teljesen hallgat a krónika, és az egész ügynek ódiuma egyedül az általa galádul befont és a megvesztegetés segélyével eszközeivé aljasított nem-zsidókra hárul a közönség szemeiben.

Ez pedig főleg, sőt mondhatni kizárólag azért van így, mert a sajtó, a mely bonczkése alá vesz mindent, a mi a társadalomban és az államban alkalmas anyagnak látszik a secirozásra, sőt még a vivisectiótól sem riad vissza: szent áhitattal hajol meg és jámbor borzadálylyal áll meg minden előtt, a mi zsidóságot csak a legtávolabbról is érinti; úgy hogy a szabadnak nevezett sajtó előtt van mégis egy "noli me tangere", van mégis egy "ne-bántsvirág", - s ez a zsidóság. /Egy hang a baloldalon: Igaz!/
S ha hébe-korba a conventienális hallgatást e théma felett meg kell törnie: úgy - tisztelet a csekély számu kiviteleknek - csak a szolgai tömjénezés, a nyomorult hizelgés és a szolgálatkész szépitgetés a sajtó dolga.

Azért, köszönet a hazai sajtó e qualificálhatatlan magatartásának, - a mely sajtó, az összes művelt világ sajtójával szembe állitva, az egyetlen kivétel, a mely a zsidókérdést teljesen igno-

rálja, - a hazai nagy közönség szemei bekötte vannak. S míg mi, a zsidók által előidézett corruptio folytán marakodunk egymással, s öljük-gyilkoljuk egymást: a zsidók markukba nevetnek; sőt még felülrá uszitanak bennünket, uszitják társadalmi osztályainkat egymásra. /Nyugtalanság jobbfelől./

Azonban, daczára a magyar sajtó zsidóimadásának, a történelem feltartoztathatlanul halad a maga utján; és akár tetszik sajtónknak, akár nem: a zsidókérdés gyökeres megoldásának ideje nincs nagyon távol.

S éppen ezen korkérdés jelenlegi előrehaladott állása mellett fölösleges lenne azuttal a zsidókérdés felett bővebb fejtegetésekbe ereszkednem. Elégyszer megtettem ezt már e házban. És ha nálunk mindez ideig nem jött is még folyamatba e kérdés, megindult az Európa más államaiban, nevezetesen Németországban, ahol a zsidóellenes mozgalom napról-napra nagyobb mérveket ölt. /Derűltég./

Itt az ideje tehát, hogy végre-valahára nálunk is meginduljon. /Nevetés./

ELNÖK: Kérem a t. képviselő urat, méltoztassék a tárgynál maradni, vagy inkább ahhoz közelebb jönni. /Nagy derűltég./

ISTÓCZY GYŐZŐ: Ugyanazért ezuttal csak egy praktikus javaslatot leszek bátor t. képviselőtársaim elé terjeszteni.

E javaslat pedig áll egy szövetségi tervezetből, a mely szövetséget a magyarországi nem-zsidók kötnek az aggressiv és demoralizáló zsidó hatalom elleni önvédelem céljából.

Javaslatom alapjául a berlini "Antisemiten-Liga"-nak a porosz kormány által megerősített alapszabályait vettem, a részletekre nézve hazai speciális viszonyainkat szem előtt tartva.

Ha a t. ház kegyes lesz megengedni, ezen alapszabályi tervezet főbb pontjait fel fogom olvasni.

ELNÖK:Csak az esetben, ha a t. ház gondolja, hogy e tárgy szóba jöhet. /Halljuk!/
ISTÓCZY GYŐZŐ: Teszem pedig ezt főleg azért, mert a hazai sajtóban e kérdésre nézve ural-

kodó szellem mellett, a terv megvalósítását illetőleg, annak támogatására nem számíthatok.

ELNÖK: Gondolja-e a t. ház, hogy ez a szövegen levő tárggyal összefüggésben van? /Nyugtalan-ság. Felkiáltások: Nem tartozik ide! Halljuk!/
.

ISTÓCZY GYŐZŐ: A tervezetet tehát, a mely egészben csak 17 §-ból áll s így a t. ház türelmét nem hosszú ideig fogja igénybe venni, ezen uton szándékozom t. képviselőtársaim és a hazai közön-ség tudomására hozni. /Nagy derűlttség. Rendre!/
A nevetőket kérem, sziveskedjenek megkérdezni odahaza választóikat, nevetségesnek találják-e ezt, vagy nem?

MADARÁSZ JÓZSEF: Bizony nevetségesek azok!

ISTÓCZY GYŐZŐ: Kérem különösen Madarász képviselő társamat, tessenék különösen neki választóit ez irányban megkérdezni. /Olvas./ "A magyar-or-szági nem-zsidók szövetsége központi egyletének alapszabályi tervezete." /Zaj. Felkiáltások: Ez nem tartozik ide! Rendre! Rendre!/
.

ELNÖK: Én a t. képviselő urat eddig kértem, de most már, mert kéresemnek eredménye nem volt, követelni vagyok kénytelen, hogy a szövegen lévő tárggyhoz méltóztassék szólni, mert az ily szövetség alapszabálya csakugyan nincs összefüggésben a napirenden lévő tárggyal. /Helyeslés./

ISTÓCZY GYŐZŐ: Én azt csakis azon esetben óhajtottam felolvasni, ha a t. ház megengedi; azonban az elnök urnak mostani félbeszakítása folytán kénytelen vagyok ettől elállani. /Helyeslés./

Szükségesnek tartottam ezen felszólalásomat, nemcsak az általam kitűzött cél érdekében, hanem azon okból is, mert éppen a zsidó journalistika - úgy az országban, mint a külföldön - út legnagyobb lármát és hálálkodik képmutató szemforgatással leginkább a magyar corruptió felett. /Ietszés./

Tudja meg tehát a külföld is, hogy nálunk is, éppen úgy mint ottan, a legtöbb esetben zsidók a corruptorok; és ha mi embereink tisztátalan üzleteit teljességgel nem mentjük, sőt azokat határozottan kárhozzátjuk: akarjuk és nemzeti becsületünk érdekében megköveteljük, hogy a felelősségnek

a zsidókat illető részét viseljék a világ előtt, a maguk neve alatt, a corruptió nagymesterei: a zsidók is.

- - - - -

Az 1878. évi október 17-re hirdetett
országgyűlés képviselőházának naplója.

Tizenegyedik kötet,
a 28. s köv. lapokon.

IX.

Az „izraelita“ iskola-alap ügye.

222. országos ülés, 1880. évi márczius 11-kén
Szlávy József elnöklete alatt.

Tárgyai: . . . A kérvényi bizottság sorrendjének folytatólagos
tárgyalása.
.

ELNÖK: . . . Következik a napirend második
tárgya: a tegnap félbeszakadt tárgyalás folytatá-
sa. /Az "izrealita" iskola-alap ügye./

ISTÓCZY GYŐZŐ: T. ház! /Halljuk! Halljuk!/
Megvallom, egyáltalában nem volt szándékomban ezen
ügyben felszólalni; és pedig azért nem, mert az
izraelita iskolaalaprak felosztása vagy fel nem
osztása avagy mikénti felosztása s a zsidó vallá-
suak belügyeinek rendezése tisztán felekezeti ügy
lévén, én, ki a zsidóságnak mint külön társadalmi
kasztnak, külön népfajnak, helyesebben mondva, kü-
lön emberfajnak /Derültség. Halljuk! Halljuk!/ a nem-
zsidók irányában való viszonyát, hogy ugy mondjam:
nemzetközi viszonyát tűztem ki fejtegetéseim tár-
gyául, ujabban is bebizonyítani akartam, ha ugyan
erre nézve még valakinek bizonyítékra volna szük-
sége, hogy én a zsidókérdést nem vallási és fele-
kezeti, hanem tisztán és egyszerűen közgazdasági,
társadalmi s politikai, következőleg hatalmi kér-
désnek tekintem.

És, ha ezuttal mégis felszólalok, teszem ezt

egyedül azért, mert több előtttem szólott t. képviselőtársam, eltérve a napirenden lévő tulajdonképi tárgytól, kiterjeszkedett a zsidóságnak irányunkban nem-zsidó irányában való, hogy úgy mondjam, külügyi viszonyaira /Derűltség./ is, s erészen oly tanokat hangoztattak, a mely tanok képesek a nagyközönségnek a zsidókérdés fölött lassankint már alakult helyes nézeteit megzavarni, s azt, reánk nézve veszélyes előítéletek képzésére fogékonytá tenni.

Jelen felszólalásomnak célja tehát csupán néhány rövid megjegyzést tenni némely felhozott állításokra.

Több t. képviselőtársam, úgy látszik, a polgári házasságot sikeres eszköznek tartja azon célra, hogy a zsidóságnak a nem-zsidó elemmel való fuziója létrejöhessen, s hogy ilykép azon mindenki - ma már maguk a zsidók által is tarthatatlannak felismert állapot megszűnjék, a melyben társadalmunk, a zsidóságnak mint zárt társadalmi kasztnak fenállása mellett, létezik.

Erre nézve észrevételem az, hogy ezen nézet nem más, mint maguk a zsidók által legbuzgóbban terjesztett előítélet, a melynek nincs egyéb célja, mint figyelmünket a zsidókérdés tulajdonképi lényegétől elvonva, azt hamis irányba terelni.

A történelemből tudjuk, hogy a zsidó nép eredettől fogva irtózott a más népekkel házasság útján való összeelegyedéstől, s hogy az ó-világból mint külön faj s külön nemzet, világhistóriai unicumként a mai napig fenmaradt: legfőképp ezen excludivitásának köszönheti.

Pedig a ó-világban, illetőleg a kereszténység előtti korban, a nem-zsidónál minden házasság tisztán polgárjogi ügylet volt; azidőben tehát semmi sem akadályozta a zsidókat a nem-zsidó népekkel való házassági frigy kötésében.

De továbbá vegyük azon modern államokat, mint például Franciaország, ahol a polgári házasság, és pedig már huzamosb idő óta behozva van. Mit tapasztalunk itt is? Azt, miként - eltekintve attól, hogy az európai népfajokhoz tartozók szívé-

be is már a természettől beoltva van a semita faj-
ju zsidókkal való családi összeköttetés iránti
ösztönszerű idegenkedés, - a zsidóság, levonva a
csekély számu, az általános szabályt csak megerő-
sítő kivételt, a nem-zsidókkal való házasságkötés-
től idegenkedik.

Idegenkedik pedig azon okból is, mert a zsi-
dóság jól tudja, hogy a többi népekkel való egy-
bevegyülés által nemzeti és faji individualitását
elvesztené, s ez esetben le kellene mondania azon
világuralmi merész tervekről is, a melyek minden
zsidó képzelmében élnek, s a mely világuralmi ter-
veknek az "Alliance israélite universelle" köze-
lebb elhalt alapítója és elnöke, Crémieux Izsák
Adolf, a következő szavakban adott mindenki által
elégge érthető kifejezést: "Egy új messiási biro-
dalomnak, egy új Jeruzsálemnek kell támadnia a
császárok és pápák helyébe."

De eltekintve a nem-zsidóknak a zsidókkal és
viszont a zsidóságnak a nem-zsidó fajokkal a há-
zasság útján való összeelegyedéstől való termé-
szetszerű s illetőleg fajpolitikai indokokból e-
redő kölcsönös idegenkedésétől: kérdem, hogyan
képzelik a t. képviselő urak a polgári házasság
útján való fuziót? Mert azt felteszem róluk, hogy
a törvényhozás által csak nem akarják decretáltat-
ni azt, hogy minden nem-zsidó férfi zsidó nőt,
minden zsidó férfi pedig nem-zsidó nőt tartozik
elvenni? /Élénk derűtség./ No, ezen az uton persze
tán czélt érnének, és a zsidókérdés hamarosan meg
lenne oldva. Csakhogy ezen az uton is igen való-
színűleg nem a zsidók mi belénk, hanem ellenkező-
leg mi a zsidóságba, ezen constans, conservativ
fajba olvadnánk. /MOCSÁRY LAJOS közbeszól: Jó-
nás nyelné el a czethalat!/

Tehát úgy-e, a zsidók és nem zsidók közti há-
zasságkötések a felek szabad akaratára hagyatná-
nak?

Ez esetben pedig semmi sem jogosít fel ben-
nünket annak a feltevésére, hogy zsidók és nem-
zsidók közt aránylag nagyobb számu házasságok köt-
tetnének, mint köttetnek vegyes házasságok a kü-

lönböző keresztény felekezetekhez tartozók között. Erészbem pedig azt tapasztaljuk, hogy e vegyes házasságok száma aránylag bizony elég csekély. Pedig ez esetekben egy és ugyanazon emberfajbeliekről, a közös keresztény vallásnak csak egyes felekezeteihez tartozókról, egy és ugyanazon nemzetnek, egy és ugyanazon társadalomnak tagjairól van szó.

A zsidóságnak velünk való fuzióját tehát a polgári házasság panaceájától várni annyit tennie, - feltéve még azt is, hogy a polgári házasság nálunk azonnal behozatnék, - mint hagyni rágódni társadalmunk testén a rákfenét mindaddig, míg mi nem-zsidók minden positióból kiszorítva, minden vagyonból kifosztva, a zsidóság rabszolgáivá nem sülyedtünk, /Derűltség./ s a Talmud által hirdetett kiirtási zsidópolitikának éldozatul nem estünk.

ELNÖK: /Csenget/ Kérem a t. képviselő urat, beszédjének elején azt méltóztatott mondani, hogy történtek itt felszólalások, melyek a tárgyhöz nem tartoznak; én nem voltam szerencsés azokat hallhatni, de ha a képviselő ur méltóztatik azokra reflektálni, kérem, tegye azt egy kissé rövidebben, mert ez csakugyan nem tartozik a tárgyhöz.

/Halljuk! Halljuk!/
..

ISTÓCZY GYÖZŐ: Méltóztatik a t. ház megengedni, hogy folytassam? /Halljuk! Halljuk!/
..

No ez esetben, persze, szinte radícális módon megoldva lenne, már nem a zsidókérdés, hanem a kereszténykérdés, vagy ha úgy tetszik: a nem-zsidókérdés: a mi létünk és nem-létünk kérdése.

Ennyit a polgári házasságról, vonatkozással a zsidókérdésre.

Áttérek mármost azon, több t. képviselőtársam által nyilvánított optimisztikus nézetnek a bírálata, a mely nézet szerint az országban élő zsidóság nemzeti nyelvünk elsajátítása által, nemzetünk s társadalmunk testébe beolvadva, s ilyképmegszünnék reánk nézve veszélyes lenni.

Ugyan kérdem: mi haszna volt abból szegény Lengyelországnak, hogy zsidói lengyelül beszéltek? /Élénk derűltség. Halljuk!/
- 62 -

vette elejét annak, hogy a zsidóság a lengyel népet vagyoniilag és erkölcsileg tönkre ne tegye; nem vette elejét annak, hogy a zsidóság a lengyel állam hatalmas fáját szűként lassankint össze ne örölje, a mely szűette fa aztán dicstelenül hullt a porba a bekövetkezett viharok hatása alatt.

Avagy, hogyha a nemzeti nyelv elsajátítása s használása elégséges arra, hogy a zsidók az illető állam s társadalom valódi tagjai legyenek, ugyan kérдем: miért támadt fel napjainkban a nagy német nemzet saját zsidósága ellen? Hiszen ezen német zsidóság nemcsak hogy Németországban kizárólag a német nyelvet használja, hanem e nyelvnek egyebütt is, s nevezetesen minálunk is, legbuzgobb terjesztője. /Ugy van! a szélsőbalon./

E kérdésre vonatkozólag szinte leginkább maguk a zsidók által terjesztett előítélet az is, hogy Francia-, Angol- és Olaszországban a zsidók teljesen beolvadtak a nemzettestbe.

Én ezen, üres frázisnál, vagy a tények szándékos elferdítésénél egyebet nem képező állítást határozottan tagadom, s tagadásom igazolására hivatkozom ezuttal csak arra, hogy, míg nálunk magyaroknál mindezideig nem létezik zsidó-ellenes irodalom, Francia- és Angolországban igenis van és pedig tekintélyes zsidó-ellenes irodalom van. Különösen Angliát illetőleg hivatkozom még Gladstone-ra és az angol szabadelvű pártra, a mely részről a zsidóság tudvalevőleg éppen nem részesül valami különös sympathiákban. A mi végre Olaszországot illeti: elégséges utalnom arra, hogy a legutobbi olasz általános képviselőválasztásoknál a zsidókérdés mint hatalmas s egyszersmind sikeres agitationális és pártfegyver szerepelt, ugyannyira, hogy még egy oly tekintélyes nem-olasz lap is, mint a "Pester Lloyd" indittatva érezte magát ezen úgynek egy külön vezérczikket szentelni.

Pedig egész Franciaországban csak 50,000, - egész Angliában csak 40,000 s egész Olaszországban szinte csak 40,000 zsidó van; tehát, egyenkint véve, kevesebb mint egyedül magában Magyarország fővárosában.

S itt lehetetlen meg nem emlékezni a t. előadó ur beszédének azon passzusáról, a melyben a zsidók állítólagos hazafiságát oly élénk színekkel kifesteni méltóztatott. /Derültség. Halljuk! Halljuk!/
Mellözve azon akademikus kérdésnek fejtegetését, valjon a zsidók egyáltalában lehetnek-e őszinte ragaszkodással a keresztény népek államai iránt, szóval lehetnek-e a zsidók hazafiak, a mely kérdés egyebükt is, nevezetesen Angliában és Németországban újabb időben nagyon élénk vitatott, s úgy látszik a zsidók hátrányára döntetett el: az én meggyőződése az, hogy a zsidóság csak addig szinlel ragaszkodást a magyar állameszme és a magyar nemzet iránt is, míg ez országban a magyar elemé a supremátia. Vesszük el ezt, s a zsidóság azonnal hátat fordít nekünk, sőt ellenünk fordul, amint hátat fordított s ellenünk fordult akkor, amidőn 1849-ben a nemzeti ügy elveszett.

Hiszen kérem, itt van csattanós illusztrációul a zsidó iskola-alap eredetének története. Haynau kiveti a hadi sarczot büntetésül a zsidókra; és ime mi történik? A hamarosan loyális "gut gesinnt" osztrákokká változott zsidók ugyanazt a hadi sarczot, rövid egy év múlva, a zsidó iskola-alap képében, ajándéku visszakapják. /VÉCSEY TAMÁS közbeszól: Nem!/
Valjon a szinte súlyosan, sőt bizonyára még súlyosabban megsarczolt magyar lakosság része-sült-e hasonló kegyelemben? \ /Igaz! balfelől. Derültség./

De feltéve, hogy a zsidók nem hagyományos speculatióból, momentáne, hanem őszintén ragaszkodnak a magyar nemzethez, ugyan kérdem: mikép egyeztetethető ez meg azon eljárásukkal, hogy ugyanezen, általuk annyira szeretett magyar nemzetnek egyes tagjait, a mely egyes tagjaiban él a nemzet, sokkal szívtelenebbül zsákmányolják ki s fosztják ki őseiktől reájuk maradt birtokukból, mindinkább idegenebbé téve a magyart saját hazájában, és sokkalkönyörtelenebbül üldözik, mint tehetné azt a magyar nemzetnek legnagyobb, halálos ellensége? Én, részemről, nagyon szépen megköszönöm az ilyen

hazafiui szeretetet; és én a magát barátomnak hazudó ellemségemnek sokkal súlyosabban számítom be az irányomban elkövetett igazságtalanságokat, mint nyílt ellenségemnek.

Vége, még az irthodoxok és neologok között folyó harcz és háborútól se várjunk semmiféle előnyöket reánk nézve. Ezen, egymástól csak az eszközök megválasztására nézve eltérő, a közös célra nézve azonban egymással teljesen egyetértő két zsidó párt azonnal megszünteti házi versengéseit, mihelyt arról van szó, hogy ellenünkben támadólag lépjenek fel, vagy hogy velünk nem-zsidókkal szemben védeniök kell a zsidó valódi vagy képzelt érdekeket. Bizony e tekintetben is sokat tanulhatnánk a zsidóktól.

Azért, t. ház, hagyjunk fel az olyan illúsiókkal, mint a melyekre ezen felszólalásomban is utaltam, s ne ámitsuk magunkat azzal, hogy ezen, magát általános társadalmi s politikai calamitássá kinőtt nehéz kérdésen holmi hangzatos frázisokkal átsikolhatunk; legkevésbbé hitessük el pedig magunkkal azt, hogy e kérdést ignoráljuk, azt nem létezővé is tehetjük; hanem ellenkezőleg nézzünk bátran szemébe a veszélynek, s a többi európai népekkel karöltve fogjunk a zsidókérdés egyedül sikeres, radicális megoldásához. /Mozgás. Helyeslés./

- - - - -

Az 1878. évi október 17-re hirdetett
országgyűlés képviselőházának naplója

Tizenhetedik kötet,
a 263. s köv. lapokon.

Az egyetemi polgárok tervezett gyűlésének betiltása.

360. országos ülés, 1881. évi márczius 3-kán
Péchy Tamás elnöklete alatt.

Tárgyai: ...Istóczy Győző interpellációja a belügyminiszterhez
.....

ELNÖK: Következik Istóczy Győző képviselő
ur interpellációja. /Halljuk!/
ISTÓCZY GYŐZŐ: Az igen t. miniszterelnök

urhoz mint belügyminiszterhez a következő inter-
pellációt intézem:

Interpelláció az igen t. miniszterelnök urhoz,
mint belügyminiszterhez. Folyó évi februárhó 17-re
több budapesti egyetemi polgár értekezletet szán-
dékolt egybehívni a czélból, hogy ott a zsidó
kérdés, tekintettel az egyetemi viszonyokra, s ál-
talában amint az hazánkat érdekli, megvitattassék.
Ezen értekezlet megtartását a fővárosi rendőrség
6985/el. sz. végzésével betiltotta, azon érdemle-
ges indokból, hogy a gyűlésen oly kérdések tárgya-
lása szándékoltatott, melyek "fajgyűlölet szításá-
ra vezethetnek, melyek tárgyalása tehát a közrend
és közbiztonság érdekében meg nem engedhető."

Ezen rendőrségi végzést az igen t. belügyi-
miniszter ur indokainál fogva helybenhagyta.

Eltekintve attól, hogy ezen antisemita gyű-
lést egyetemi polgárok hívták-e egybe vagy sem, a

mely körülményről a két egybehangzó betiltó határozat indokolása sem tesz említést;

s tekintettel arra, hogy a kérdéses hatósági és kormányi intézkedés a jövőre is kihatható veszélyes praecedensül szolgálhatna,

kérem az igen t. miniszterelnök urat, mint belügyminisztert:

Minő tekintetek vezérelték őt, a hivatkozott rendőrségi végzésben foglalt s fentebb idézett érdemleges indokolásnak magáévá tételében s ennek alapján az antisemita gyűlést betiltó rendőrségi végzés helybenhagyásában?

T. ház! - Interpellációt indokolandó, mindenekelőtt meglegéssel constatálom azt, hogy daczára azon "derült" hangulatoknak, a melyekbe több t. képviselőtársam méltóztatott esni mindannyiszor, valahányszor én e házban a zsidókérdést felvetettem, s daczára azon megtámadásoknak, melyek e házban ellenem és álláspontom ellen időről-időre intéztettek: a zsidókérdés se agyonnevetve, se agyonütve nem lett; hanem ellenkezőleg az ma, a parlamentáris discussió terén is, formá szerint napirenden van; ahonnét azt többé letűnni nem fog mindaddig, míg ezen internacionális culturkérdés gyökeresen megoldva nem lesz. /Halljuk! Halljuk! Derültség./

Már az 1878-ik évi juniushó 24-én tartott beszédemben is utaltam azon szoros causális nexusra, a mely a keleti kérdés és a zsidókérdés között fenáll. /Derültség./ Korunk jelszava lett, a keresztény népek felszabadítása parasiták uralma alól: Keleten a mohamedánok, Nyugaton a zsidók uralma alól, és e világtörténelmi processus kérlelhetetlen logikája a koránt és a talmudot Európából rövid idő alatt száműzni fogja.

A mi a koránt illeti: ezzel vesződjének a keleti keresztények: mi ennek uralma alatt 200 év óta nem állunk; hanem viszont állunk a talmud törvényei alatt, a mely törvények, noha a corpus juris-ban fel nem találhatók, s noha azokat a magyar országgyűlés soha meg nem szavazta s a magyar király soha nem szentesítette, nálunk, reánk mint

alattvalókra tényleg alkalmaztatnak anélkül, hogy a legtöbb esetben akár bíróságaink, akár a sajtó, akár a törvényhozás előtt, e talmus-törvények ellenében az ország szentesített törvényeire sikerrel hivatkozhatnánk.

Magyarország polgárainak vagyona, becsülete s élete fölött disponáló e törvénykönyvet bizonyára érdekében áll mindnyájunknak ismernie, s azért, a t. ház engedelmével, én e különös törvényeknek referensi tisztét is fogom ezuttal végezni. /Mozgás./

ELNÖK: Méltóztatik a t. ház beleegyezni? /Halljuk! Halljuk! a szélsőbaloldalon./

ISTÓCZY GYŐZŐ: A zsidókérdés úgy, amint azt én az antisemitákkal együtt felfogom, egyáltalán nem valláskérdés, hanem társadalmi, nemzetgazdasági, politikai és legfőlebb még faji kérdés. Ugy hiszem, annyira már jutottunk, hogy állásponthoz megjelölésére, ennek constatación kívül, ma már bővebb magyarázatok feleslegesek.

Ugyanezért nem lehet szándékomban a talmud tisztán vallási tantételeinek fejtegetésébe ereszkeznem. Én tisztelem mindenkinek vallási meggyőződését, és én e tekintetben a türelmességnek legszélsőbb határáig megyek.

De a talmud nem pusztán vallási könyv, hanem egyszersmind a zsidóságnak polgári, büntető, rendőri törvénykönyve és sociálpolitikai tankönyve is, a melynek tételei nemcsak a zsidóknak egymás közötti jogi és társadalmi viszonyaira alkalmaztatnak általában s különösen ott, ahol a felek alávetik magukat a rabbinusok és más zsidók sürűen igénybe vett mintegy békebírói bíraskodásának; hanem a talmud tételei a nem-zsidók irányában is gyakorlati érvényben állanak, amennyiben a zsidók, irányunkban nem-zsidók irányában követett jogi és társadalmi eljárásukat a talmud elvei szerint alapítják meg.

Már pedig azon jogi elvekhez és szabályokhoz, a melyek az ország fenálló törvényei mellett, sőt egyenesen azok ellen hirdettetnek, és reánk - ott ahol a zsidók szerét tehetik, - tényleg alkalmaztatnak is; - oly társadalmi elvekhez és ta-

nokhoz, a melyek az általunk nem-zsidók által vallott társadalmi elvekkel nemcsak diametraliter ellenkeznek, de sőt az életben tényleg alkalmaztatván, a fenálló társadalmi rend alapjait is képesek megrendíteni, s így társadalmunkat feloszlással fenyegetik: - nekünk is, nem-zsidóknak s azon államnak, a mely polgárai vagyunk, igenis van hozzájárulási jogunk. /Helyeslés a szélsőbal felől./

A nagyközönségnek a talmudról csak annyi tudomása, illetőleg homályos sajtelme van, hogy az valamely kétes természetű, mysteriosus könyv, a mely a zsidóság mindenki által saját szemeivel látott és tapasztalt üzelmeinek, ismeretlen, sötét háttéreül szolgál.

De, hogy voltaképen miként hangzanak ama tételek, a melyeknek vészes hatását az életben naponkint ezer meg ezer esetben sajnosan tapasztaljuk és érezzük: arról aránylag csak nagyon keveseknek van közöttünk tudomása; és pedig legfőképezért, mert sajtónk a zsidóságnak nem tetsző minden dolgot nagy bölcsen agyonhallgat.

A következőkben tehát bátor leszek, a t. ház kegyes engedelmével, /Halljuk! Halljuk!/ a talmud társadalmi és jogi elvei s casuisticája felett egy rövid böngészetet tartani, /Halljuk! Halljuk!/ dr. Rohling Ágost egyetemi tanár elismert tekintélyű műve után, a ki ezer tallér díjat tűzött ki annak részére, a ki az ő fordításában és idézeteiben csak egyetlenegy hibát is képes felfedezni; az ezer tallér díjért azonban, noha tudvalevőleg a zsidók nem szokták megvetni a pénzt, - még eddig egyetlenegy zsidó se pályázott.

Ime tehát a talmud szavai:

"A ki valamely izraelitát arczul üt, az anynyit tesz, mintha az isteni felséget ütötte volna arczul, mert a zsidó isten lényegéből való. Azért azon goj /vagyis nem-zsidó, különösen pedig keresztény,/ a ki egy zsidót megüt, a halálra érdemes."

"Ha a zsidók nem lennének, nem lenne áldás a földön, se napvilág, se eső; amiért is a föld népei nem állhatnának meg, ha a zsidók nem lennének."

nek."

"Mert hát különbség van minden dolgokban; s valamint az emberek az állatok felett állanak: úgy állanak a zsidók a világ többi népei felett."

"Marhamag az idegen magva, a ki nem zsidó."

A talmud a nem-zsidókat több helyen "szamaraknak, disznóknak, kutya'knak" nevezi.

"A gojim /nem-zsidók, keresztények/ házai állatok házai."

"Ti izraeliták emberek vagytok, a többi népek pedig nem emberek; mert az ő lelkeik a tisztátalan szellemtől származnak, Izrael lelkei pedig Isten szent szellemétől."

Ezen elv'nél fogva a zsidó a nem-zsidót nem ismeri el felebarátjának, mert az állat irányában nem ismerünk felebaráti szeretetet.

Azért mondja a talmud: "Nem fogsz irántuk /más népekhez tartozók iránt/ jóakaratot tanusítani. Meg van tiltva rajtuk megkönyörülni; – mert nem helyes ellenségeink iránt könyörületességet tanusítani."

"Meg van tiltva istenteleneknek /nem-zsidóknak/ köszönni; mindazonáltal gyöngymondás az, hogy az ember legyen mindig ravasz az isteni félelemben. Azért köszöntsünk az idegennek is, a ki nem zsidó, de csak a béke kedvéért, hogy magunkat vele megkedveltessük, és részéről kellemetlenségünk ne legyen. A képmutatás ily módon meg van engedve, hogy az ember /t. i. a zsidó/ az istentelenek /t. i. a nem-zsidók/ irányában udvarias legyen, őket tisztelje s azt mondja nekik, hogy őket szereti; ez meg van engedve, ha az embernek /t. i. zsidónak/ erre szüksége van és a nem-zsidótól fél. /Ellenkezőleg az bűn./ Mert meg van engedve, ezen a világon az istentelenek iránt a képmutatót játszani. Azért a zsidó az istentelenekkel /nem-zsidokkal/ jót is tehet, betegeiket meglátogathatja, temetésükre elmehet, de csak – a békesség kedvéért, hogy őt ne bántsák."

Mivel Izrael és az isteni felség a talmud szerint egyet s ugyanazt jelentenek, ugyanazért a zsidóké az egész világ. Azért mondja a talmud:

"Ha egy zsidó ökre egy idegen /t. i. nem-zsidó/ ökrét agyonszurja, úgy a zsidó szabad: ha azonban egy idegen ökre egy zsidó ökrét szurja agyon, úgy tartozik az idegen a zsidónak egész kárát megtéríteni. Mert az írás mondja: Isten állta, megméré a földet és átadá a gojmot Izraelnek."

"Isten a zsidóknak hatalmat adott minden népek vagyona és vére felett." /Mozgás. Felkiáltások: Elég lesz!/"

"Az izraelitának meg van engedve, a goj-on igazságtalanságot elkövetnie, mert meg vagyon írva: felebarátodon ne kövess el igazságtalanságot, az pedig nincs megírva, hogy a goj-on ne kövess el igazságtalanságot."

"A goj megrablása - mondja ismételve a talmud, - meg van engedve."

"A testvéreid közül /vagyis a zsidók közül/ lévő napszámost ne nyomd; a többiek e szabály alól kivéve vannak."

Az a parancsolat, hogy "ne orozz", a talmud szerint annyit tesz, hogy embert, vagyis zsidót, nem szabad meglopni; s másutt ismét kijelenti, hogy "a nem-zsidót szabad meglopni". Természetes is ez azon elvnél fogva, hogy a zsidóké az egész világ; mert a lopás itt már nem lopás többé; mivel a zsidó csak azt veszi el, a mi az övé. A nem-zsidók vagyona a talmud értelmében uratlan jószág, mint a tenger homokja; az első foglaltó annak igazi tulajdonosa.

Mondja továbbá a talmud:

"A gojt szabad megcsalnod és uzsorát vened tőle; ha azonban felebarátodnak /t. i. zsidónak/ valamit eladsz, vagy tőle valamit vész, úgy testvéredet nem szabad megcsalnod."

"Ha valamely zsidónak nem-zsidóval pere van, - mondja a talmud, - akkor megnyereted a pert testvéreddel és azt mondod az idegennek: így akarja ezt a mi törvényünk /itt egy oly országról van szó, melyben a zsidók uralkodnak/; ha a népek törvénye a zsidónak kedvező, akkor ismét megnyereted a pert testvéreddel és azt mondod az idegennek: így akarja ezt a ti saját törvényetek; ha pedig e-

zen esetek egyike sem forog fen, /vagyis, ha az illető országban se a zsidók nem uralkodnak, se az ország törvénye a zsidónak nem kedvező,/ akkor az idegent ármányokkal zaklatni kell mindaddig, míg a nyereség a zsidóé nem marad. Csakhogy /teszi hozzá a talmud,/ vigyázni kell, hogy a dolog napfényre ne jöjjön, nehogy a zsidóság, a zsidó vallás rossz hirbe jöjjön."

"A ki a gojnak a talált jószágot visszadja, annak Isten nem bocsát meg. Meg van tiltva a gojnak az elvesztett jószágot visszaadni; mert a ki azt visszaadja, vétkezik; mivel csak az istentelenek hatalmát növeli."

"Isten nekünk megparancsolta, hogy a gojtól uzsorát vegyünk, s hogy neki segítséget ne nyujtsunk, hanem kárt tegyünk neki, még olyan dolgokban is, a melyekben ő nekünk hasznos; holott izraelitával ilyesmit tennünk nem szabad."

"Meg van tiltva, a gojimnak uzsora nélkül kölcsönözni; uzsorára azonban meg van engedve."

"A zsidó annyi uzsorát vehet a gojtól, amennyit a zsidó létszükséglete megkíván. Élete kezében van, /őh zsidó/ - kiált fel a talmud, - menyivel inkább tehát pénze."

"A legbecsületesebbnek az istentelenek /nem-zsidók/ között vedd el életét."

"Meg van tiltva az istenteleneken /nem-zsidókon/ megkönyörölnöd. Azért, ha látod őt elveszni, vagy a folyóba belefulni, vagy a halálhoz közel lenni: nem szabad őt megmentened."

"Ha az istentelen /nem-zsidó/ egy gödörbe esik /vagyis bajba, szerencsétlenségbe esik/, nem szabad őt onnan kihuznod; ha egy lépcső van a gödörben, kihuzód belőle a lépcsőt és azt mondod: azért teszem ezt, hogy a marhám le ne menjen a gödörbe; ha a gödör nyílásán egy kő volt, visszatessed helyére a követ és azt mondod: azért teszem ezt, hogy a marhám elmehessen fölötte."

"Helyes dolog őket /a nem-zsidókat/ kezeiddel megölnöd. A ki az istentelenek /nem-zsidók/ vérént ontja, Istennek áldozatot hoz."

"Az a parancs, hogy "ne ölj", annyit tesz,

hogy Izraelből való embert nem szabad megölnöd; a gojim pedig nem izraeliták."

"A ki egy lelket Izraelből megöl, annak anyyiba vétetik, mintha az egész világot megölte volna; a ki pedig egy izraelita lelket megtart, annak anyyiba vétetik, mintha az egész világot megtartotta volna."

A talmud szerint "a nem-zsidó nő, a ki nem Izrael leánya, - "marha", a kivel /jobban mondva, a melylyel/ a zsidónak minden ocsmányságot szabad elkövetnie." /Zaj. Felkiáltások: Elég volt!/"

Megbízható eskőnek a talmud keretében nincs helye, mert mi értelme lenne az eskűnek állat irányában, s miután a talmud a nem-zsidók élet és vagyonát a zsidók tulajdonának hirdeti, az "enyém s tied" fölött nem-zsidó zsidóval jogosan nem is perelhet. Azért a hamis eskü és az esküszegés nem-zsidó irányában, a talmud számtalan helyei értelmében meg van engedve; a talmud szerint azonban "vigyázni kell, hogy a dolog napfényre ne jöjjön; nehogy a zsidóság, a zsidó vallás rossz hirbe jöjjön!"

Az általam most felolvasott idézetek csak egyes példák a sok közül, és ilustrációi azon épületes tanoknak, melyekkel a talmud annyira bővelkedik.

Ezen tanok tehát megtámadják a tulajdon szentségét, a személy- és vagyonbiztonság alapelveit; - ezen tanok a nem-zsidó honpolgárok vagyonára, becsülete és élete ellen intézett bűnös mérényletekre való buzdítást, sőt egyenes felhívást foglalnak magukban; - ezen tanok a nem-zsidó, keresztény honpolgárok ellen féktelen türelmetlenséget, fajgyűlöletet, sőt ellenünkben egyenesen társadalmi irtóháborút hirdetnek, elelenünkben a legocsmányább büntettek és a legkiáltottb igazságtalanságok elkövetését a zsidóknak megengedve, sőt egyenesen kötelességükké téve; - s ezen tanok még a polgári jogegyenlőség elvét is nyíltan megtagadva, a zsidókat mint privilegizált felsőbb lényeket, bennünket nem-zsidókat pedig mint jog nélküli állatcsordát tekintenek.

Ne mondja nekünk azt senki, hogy a talmudot legfőlebb csak az orthodox zsidók ismerik. Ha nem tanulta volna is azt sok zsidó, annak tanai már vérükben vannak. Mert a talmud a zsidó lelkiületének csak fényképe, s ha a fényképet megsemmisítjük is, a lefényképezett alak azért megmarad. Avagy a talmud tanainak hallatára, nem ismernek-e önök minden ízében a zsidóra, legyen az orthodox vagy neolog vagy akár kikeresztelkedett zsidó? /Élénk derűltség./ Mert hát – mint a tapsztalás mutatja – a faji és a nemzeti jelleget a legtöbb esetben a keresztség se mossa le. /Mozgás./

A talmud a zsidók által ellenünk nem-zsidók ellen használt fegyverek arzenálja, a mely fegyverek hogy minő gyászos sikerrel használtatnak ellenünk, naponkint számtalan esetben látjuk és tapasztaljuk azon szívtelen kizsákmányoláson, vandali pusztításon, melyet a zsidóság az ország népén, saját törvényeink ügyes kizsákmányolásával és kijátszásával, az államhatalom és társadalmunk közönyös magaviselete mellett elkövet.

Ugy hiszem, elérkezett az ideje annak is, hogy végre-valahára mi is komolyan fontolóra vegyük, miként szabunk határt a hatalmát már végleg megalapítottnak hitt praepotens zsidó kaszt üzemének, és hogy az annyiszor s oly fennen hangoztatott tolerantiát necsak önmagunknak prédikáljuk, hanem kézzelfoghatóan /Derűltség./ megmagyarázzuk a zsidónak is, a kik úgy látszik, a tolerancia kifejezés alatt azt értik, hogy mi az ő általuk nem-zsidókon elkövetett minden, még a legkiáltóbb igazságtalanságokat is birkatürelemmel eltűrjünk.

Az eddig elmondottakból is látható, hogy azon mozgalom, mely a zsidóság ellen majdnem világszer-
te megindult s a melynek tüzpontja jelenleg Németország, – nem egyéb, mint jogosult önvédelmi küzdelem egy destruktív társadalmi hatalom, egy nemzetközi rablóbanda ellen, a melynek nihilistikus üzemei egész nemzetek és államok jólétét s társadalmi rendjét ássák alá.

Igy állván a dolog, mi természetesebb, mint az, hogy az emberek nálunk is gondolkodóba estek,

s utakról-módokról gondolkodnak, miként lehetne a zsidóság határt nem ismerő üzelmeinek nálunk is gátat vetni.

Mivel pedig a zsidók a társadalmi életnek majd minden viszonyaiba parasiták módjára beették magukat, s majd minden embert sakokban tartanak ugyannyira, hogy, bár csekély kivétellel mindnyájunk egyetért a zsidóság kártékony természete fölötti ítéletre mérve, mindamellett senki sem mer ellenük nyíltan csak egy szót is kockáztatni: ismét mi természetesebb, mint az, hogy a haza reménye, az ifjúság, a mely az élet nehéz viszonyaiba még belebonyolódva nincsen, s így a zsidóság hatalmi körébe még nem esett, s a mely a zsidóság elharapódzása miatt saját egész jövőjét is veszélyeztetve látja: Cutius szerepére vállalkozva, beleugrik abba a mélységbe, a mely a hazát, a nemzetet elnyeléssel fenyegeti, s ezen hazafiui ténynyel hazája, nemzete megmentésére is megteszi az első lépést.

A budapesti egyetemi polgárság már huzamosb idő óta aggálylyal látta a zsidó elemnek a tudomány-egyetemen évről-évre növekvő elharapódzását. Noha a zsidóság az ország lakosságának csak 5-6%-át képezi, mindamellett a budapesti tudomány-egyetemen a zsidó hallgatók száma, a theologusokon kívüli összes hallgatóság létszámának 26%-át, ugyanennyit a jogi karnál, sőt az orvosi karnál már 36%-át teszi, s ez arány, az eddigi növekvést alapul véve, évről-évre rosszabbodni fog reánk nézve. Mármost ugyan minő kilátásaik lehetnek ifjainknak a jövőre nézve, ha a gombamódra elszaporodott diplomás zsidók, /Derültség./ támogatva, amint ez már nálunk szokás, saját felenyájaik által, az ügyvédi, hivatalnoki, tanári, orvosi sat. pályákat előzönlük, az állásokat előlük elhalászszák. s ily módon, a szüleik által kiképeztetésükre fordított ezerek s ezerek holt tőkévé, sárba dobott pénzzé válnak.

Ilyen tekintetek s nem fajgyűlölet vezérelték azon egyetemi polgárokat, a kik februárhó 17-kén tanácskozássra szándékoztak összegyűlni, a mely

tanácskozás azonban a fővárosi rendőrség által betiltatott, s e betiltó határozat, az igen t. minis-
terelnök ur mint belügyminister által indokai-
nál fogva helybenhagyatott.

Sajnos dolog ugyan, de tény, mikép odáig ju-
tottunk, hogy nálunk lehet minden kigondolható
célra gyűléseket szabadon összehívni, csak arra
nem, hogy a "szent" zsidóság /Élénk derűltség. Egy
hang a szélsőbalon: Ugy van! Nagy derűltség!/ viselt dolgai
is megbeszéltesse: ez már valóságos crimen lae-
sae majestatis! Nem fog ártani, ha kutatás alá
vesszük azon okokat, miért van ez a dolog így és
nem másképp?

Ha itt mindenekelőtt tartozom az igazságnak
annak kijelentésével, hogy emiatt úgy első mint
tán másodsorban is bajos lenne a kormányt okozni.
Az antisemita mozgalom csak szintoly politikai
mozgalom, mint akármely más politikai mozgalom,
mint akármely más politikai mozgalom, s a kormány-
nak utóvégre se nálunk, se másutt, sohasem volt,
nem is lesz, s nem is lehet feladata, bármely nép-
mozgalmat is kezdeményezni. Különösen bajos lenne
egy magyar kormánynak egy antisemita mozgalmat in-
ditania, azon egyszerű oknál fogva, mert az évről-
évre megújuló chronikus államháztartási deficit
fedezésére három dolog szükséges: először pénz,
másodszor pénz és harmadszor ismét pénz. Már pedig
az internacionális pénzeszacskót, köztudomás sze-
rint, a zsidó pénzhatalmasok tartják kezükbe, és
sajnos, ezek kénye-kedvétől függ mai nap, hogy
Magyarország fizetéképes legyen-e vagy nem; mert
az 1865/68-ki országgyűlés és az ezt közvetlenül
követett országgyűlések menthetetlen könnyelműsége
Magyarországot a zsidó pénzkirályok meghódított
provinciajává süllyesztette. /Igaz! Ugy van! a szélső
baloldalon./

A politikai mozgalmak megindítása és szitása
tehát nem a kormánynak, hanem az ellenzéknek a
dolga, s erészben kereken kimondom, hogy a magyar
parlamenti ellenzék, a zsidókérdést illetőleg el-
mulasztotta teljesíteni kötelességét. E köteles-
ségmulasztás vádja alól ellenzékünket még akkor se

lehetne fölmenteni, ha arról volna a szó, hogy ő a zsidókérdést a parlamentben nem vetette föl. De ellenzékünk nemcsak ezt tette, vagyis inkább: nem tette, de sőt ellenkezőleg évek óta mindannyiszor, valahányszor a zsidókérdés más oldalról felvetett, annak ellenében egyenesen ellenséges állást foglalt el.

A sors sajátzerű végzése úgy hozta magával, hogy énnekem kellett a zsidókérdést hat év óta e házban újra meg újra felvetnem. S mit tapasztaltam, s mit tapasztalt velem együtt az ország? Azt, hogy nemcsak ellenzésre talált irányom a parlamenti ellenzék részéről, de sőt elveimért ennek részéről újra meg újra szenvedélyes személyes megtámadásoknak is voltam kitéve.

A mi a mérsékelt ellenzéket illeti, erre csak igen csekély részben vonatkozik az, a mit most mondtam: mert, leszámítva az annak bizonyos köreiben lévő s a zsidóemancipationális aera dicsőségén merengő némely idealisták – vagy tán nagyon is realisták – platonikus ellenszenvét a követett irányom iránt, tényleges ellenzésre a mérsékelt ellenzék részéről nem találtam.

Annál hevesebb oppositó mutatkozott a szélső ellenzék részéről. Sine ira et studio fogok beszélni: csupán tényeket constatólok. Majd minden felszólalásom egy-egy replikát provocált a t. szélsőbaloldal részéről; sőt ujjabb időben, ha fel nem szólaltam is, hajánál fogva rántották elő az alkalmat egyes szélsőbaloldali szónokok, hogy positiómat bombázhassák. Nem akarok neveket említeni, mert talán közülük egyik-másik ma már szeretné zsidóbarát felszólalását meg nem történtté tenni; csak egyet hozok fel, s ez az, hogy a t. parlamenti szélsőbaloldal egy érdemes tagja mai nap is szerkeszt egy, bevallottan egyenesen személyem ellen intézett folyóiratot, a melynek czimlapján, s ez példátlanul áll nemcsak a magyar de az egész világirodalomban is, az van kinyomtatva, hogy "Istóczy ellenes" folyóirat. Távol legyen tőlem, ezt a dolgot is sérelemképen hozni fel, mert, egyrésztől csak hizelgő lehet egy, a közpályán mű-

ködő egyénre nézve, ha oly fontos személyiségnek tartják, hogy személye ellen egy speciális irodalmi vállalatot indítanak me; /Élénk derűltség./ más-résről pedig, mert én, a zsidó hatalom ellen egy évtizeden túl viselt küzdelmemben, láttam már az "Istóczy-ellenes" folyóiratnál is különb, czifrább dolgokat is; - hanem ezt csupán mint olyan tényt constatálom, a mely tény a t. parlamenti szélső-baloldálnak, elveim iránt követett magatartására a legfényesebb világot veti. /Halljuk!/

Midőn azonban ezen, valóban sajnos tényeket constatálom, tartozom az igazságnak azzal is, hogy kijelentésem, mikép az egész szélső elelenzék voltaképen mégsem oly nagy antagonistája az antisemitikus elveknek, mint talán az eddig mondottakból látszanék. Sőt többet mondok: leghatározottabb elvbarátaimat éppen azokon a padokon, s még inkább azon padok birtokosainak tisztelt választói között birom. /Derűltség. Halljuk!/
És miután így áll a dolog, - pedig így áll, - miért fojtják önök vissza itt e házban érzelmeiket; miért hagyják ama padokon ülő t. elvbarátaim tiltakozás nélkül, az ő nevükben is történő, zsidókegy-hajhászó felszólalásokat és machinatiókat? Niért nem adnak önök hangot e házban is választóik érzésben is táplált nézeteinek és érzelmeinek? /Halljuk!/

Kivánják önök, hogy megmagyarázzam ezt a sajtószövegű tüneményt is? /Halljuk! Halljuk!/
Hát először is önök azt mondják, hogy, "ha titkos lenne a szavazás, hát akkor velem szavaznának". /Élénk derűltség./
Hát olyan retteenetes hatalom önök előtt a zsidóság, hogy önök, a kik az osztrák, a muszka, s mit tudom én minő más félelmes hatalmak ellen, annyiszor s oly hangosan fölemelik a haza érdekében szavukat, - a zsidóság ellen nem mernek nyilatkozni? /Derűltség. Halljuk!/

Mésodszor azt mondják önök; "Legyen Istóczy is szélsőbaloldali, majd akkor vele tartanak".

SZEDERKÉNYI NÁNDOR: Nem kérünk belőle!

ISTÓCZY GYŐZŐ: De hát azon körülményből, hogy engem a viszonyok ezen padokra ültettek, az következik-e, hogy mikor én egy, önök által is

teljesen helyesnek elismert álláspontot védelme-
zek, - önök ellenem támadjanak, s nem az lenne-e a
logika, hogy önök is kitűzzék ugyanazt a zászlót,
melyre a magyar nemzetnek, pióczáitól való megsza-
badítása jelszava van írva? Én számtalanszor ismé-
teltem már, hogy a zsidókérdést nem tartom párt-
kérdésnek, ez mindnyájunknak pártkülönbség nélkül
közös ügye. Kellenek antisemiták minden pártban,
vagyis inkább: kell, hogy minden párt egyszersmind
antisemita párt is legyen. Kezdenek csak önök is
rá a zsidókérdés fejtegetésére: én önöknek e pa-
dokról majd secundálni fogok.

SZEDERKÉNYI NÁNDOR: Nem kérünk belőle!

ISTÓCZI GYŐZŐ: Harmadszor azt mondják ö-
nök: "Hja, a politika, a politika!" Igen, uraim, a
"magas" politika! Önök néhány vezérférfia ugyanis
igy gondolkodik: "A nép ugyanis a miénk, még csak
a zsidókat kell megnyernünk, s akkor a többség a
mienk." Hát ez az önök politikája egy nagy hibában
szenved, s ez az, hogy önök nem hiába nem foglal-
koznak a zsidókérdéssel, de nem is ismerik a zsi-
dót. Hát majd én megismertetem önökkel a zsidókat
e tekintetben is. /Halljuk!/ A zsidók ugyanis nem
volnának zsidók, ha így nem okoskodnának: "Nekünk
- már hagyományos politikánknál fogva is. - minden
körülmények között a hatalommal kell tartanunk,
főleg pedig olyan hatalommal, a mely nem akar ab-
dicálni. A szélsőbaloldali választókat ismerjük:
ezek, ha lehetne, legelőbb bánnának el kurtán ve-
lünk; ez elemek győzelme a mi vesztünkkel egyér-
telmű lenne. S minek is szövetkeznénk mi a kor-
mány ellen a szélsőbaloldallal, amikor azt látjuk,
hogy a körülöttünk lévő államokban a kormányok mi-
nő ellenséges politikát követnek felenyájaink irá-
nyában: Oroszországban máig is sulyos repressiv
rendszer szabályok állanak fenn, s a legújabb antisemi-
tikus áramlat behatása alatt nincs is kilátás ar-
ra, hogy ott a zsidók polgárjogot nyerjenek; sőt a
birodalom több tartományából s éppen e pillanatban
Finnlandból is, valamennyi zsidó számkivettetik.
Románia, deczára minden berlini congresszusnak,
minden Alliance israélite-nek, - még azt sem te-

szi meg, hogy a honosításért törvényesen folyamodó néhány zsidó lakosnak jó pénzért megadná a honpolgári jogot. Németországban pedig a kormányok nyíltan ápolják az antisemitikus mozgalmakat, s a zsidók kiűzése ott mindinkább általánosabb jelszóvá válik. Magyarországon ellenben nekünk zsidóknak gyöngyéletünk van: leszámítva egy-egy ritka antisemitikus parlamenti beszédet s egy, csak pár hónal ezelőtt keletkezett antisemitikus havi folyóirat epéskedéseit, mi itten teljesen szabadon gazdálkodunk. A kormány védelmez bennünket, az ellenzék nem mer ellenünk semmit se tenni, - ő tudja miért, - vagy speculál néhány, a nagyhangu hazafit játszó emberünk szavazatára; a sajtó meg unisono mellettünk harsogtatja trombitáit és aggódva gondoskodik arról, hogy a hajunk szála se görbüljön meg. Minek hagynánk tehát mi a faképnél a kormányt, a melynek, ha őt felbosszantanánk, a gyepelőt csak egy kicsit kellene megeresztenie, s Magyarországon is rögtön olyan, sőt tán még kuruczabb állapotok közé jutnánk, mint Németországban vagy akár Romániában. Holott ellenkezőleg, ha mi a kormányt szavazatainkkal támogatjuk, ezzel őt hálára fogjuk magunk irányában kötelezni."

Ez, t. uraim, a zsidók felfogása, és ez, saját szempontjukból helyes felfogás is. Ezen felfogás ellenében önök hiába taktikáznak, és ha az eddig követett taktikázást folytatják, maholnap oda fognak jutni, hogy önök, szinlelt zsidócultusukkal a népet is elidegenítik önmaguktól, a melynek vonzalma pedig az önök egyedüli létalapja, s a zsidókat se fogják megnyerni, s így önök két szék között a pad alá esnek. /Élénk derűlség./

A most vázolt s azokhoz hasonló nézetek uralkodván önök között: valjon józanul várható volt-e a kormány részéről egy oly határozat, mely a fővárosi rendőrségnek az egyetemi antisemita polgárok gyűlését betiltó intézkedését megváltoztattatta volna? Valjon ki biztosított volna ez esetben bennünket arról, hogy az önök padjairól, az önök élénk helyeslése mellett, nem hallunk-e ismét egy olyan dörgedelmes interpellációt, mint aminőt mult

évi szeptember 25-kén hallottunk? - a melyben "a szabadság, a testvériség, az egyenlőség s a szabadelvűség nevében," "a törvény szigorának alkalmazása" követeltetik a kormánytól - az egyetemi ifjuság ellen; nehogy "különösen az ország kevesebb műveltségű lakóinál azon nézet fejlődjék ki," mintha a kormány az egyetemi ifjúsággal rokonszenvezne. - Uraim, verjék el önök mellükön a mea culpát!

De legyünk ismét igazságosak. Aannak, hogy az ellenzék a zsidókérdést illetőleg kötelességmulasztást követett el, legfőbb oka a sajtó, /Élénk derűlttség./ a mely ezen egész ügyben a főbűnös; mert utóvégre is, napjainkban a legtöbb ember s így a képviselők nagy része is az ujságokból meríti információit, az ujságok pedig tudvalevőleg a közvéleménygyártás mesterségét űzik. Én a zsidókérdést tárgyzó egyetlen felszólalásomban sem feledkeztem meg a zsidó hatalom e czinkosáról, azt hive, hogy idővel tán majd sikerül e megrögzött bűnösön valamit faragni. Mind hiába! Ma is csak oly megátalkodottan fenekedik az antisemitismus ellen mint évekkel ezelőtt, s teszi ezt ma, szemben a felébredt közvéleménnyel, s daczolva a háborgó nemzeti közérzülettel. Itt az ideje, hogy végre e rejtélyt is megfejtsük, és sajtónk szidópajtás-magatartásának titkos rugóját a nyilvánosság előtt feltárjuk.

Általános ítéletté vált mai nap azt mondani, hogy a sajtó nálunk zsidókezekben van. Ezt minden distinctió nélkül mondani, nem felel meg a tényeknek. A német sajtó nálunk igenis, majdnem kivétel nélkül zsidókezekben van, e német sajtóra nézve tehát helyes a most említett ítélet. De a magyar sajtóról, nagyban és egészben, ezt egyáltalán nem lehet elmondani. Sajátszerű dolog ugyan, de tény, hogy a журналистика azon kevés terek egyike, a melyen a magyar ember meglehetősen sikerrel versenyezhet a zsidóval. Lehet, hogy ennek egyik főoka az, hogy ma még nincsen annyi megmagyarosodott zsidó, hogy ezen új magyarok bennünket ó-magyarokat e meglehetősen sovány térről is leszorítani tudnának. Bármi legyen is azonban oka ezen

sajátságos tüneménynek, tény az, hogy úgy a fővárosi mint a vidéki magyar lapok, csekély kivétellel, legalább magyar szerkesztők kezeiben vannak. És mégis, leszámítva az egész országban tán 4-5 lapot, valamennyi magyar lap zsidóbarát s így magyarellenés politikát követ. Ha az ember e lapok szerkesztőivel privátim beszél, majdnem valamennyien telivér "zsidófalók"-nak vallják magukat, s mindamellett inkább présbe csavartatnák magukat ezen tisztelt szerkesztő urak, semhogy egyetlenegy zsidóellenes cikket vagy csak rövid közleményt is felvenni mernének lapjaikba; sőt ellenkezőleg, valahányszor "izraelita polgártársaink"-at kell tölük hegyére venniök: egész áhitattal, kegyelettel, vagy ha úgy tetszik, farkcsóváló tömjénezéssel teszük ezt. S jaj a szegény antisemitáknak: nem ismernek irántuk e "magyar" lapok se irgalmat, se kegyelmet.

Mi a tulajdonképeni oka tehát ezen különös lélektani tüneménynek, a mely annál megfejtethetlenebbnek látszik előttünk, mert hisz köztudomás szerint, minden magyar ujságszerkesztő az újján megszámlálhatja egy-pár zsidó előfizetőjét.

És itt, uraim, ne gondolják önök, hogy tán "a XIX. század szelleme, a türelmesség, a felvilágosultság, a szabadság, egyenlőség és testvériség, a szabadelvűség," sat. sat., a zsidók és zsidótányérnyalók által maguk számára confiscált hangzatos jelszavak lennének tulajdonképeni indokai újságaink zsidóbarát-magatartásának. Nem! E jelszavak csak köpönyegül, de ma már csak meglehetősen lyukas köpönyegül szolgálnak a legpiszkosabb önérdék eltakarására, a mely önérdék, világosabban: pénzérdék, ezen lapok zsidóbarát-magatartásának tulajdonképeni rugója.

Én ugyanis nagy napilapok kiadói és szerkesztőségi viszonyainak titkaiba beavatott egyénektől tudom, hogy nemcsak a fővárosi magyar napilapoknak, de még magának a "Pester Lloyd"-nak is megbuknia kellene, ha egyes-egyedül csak az előfizetési díjakra kellene nekik támaszkodniok, és a hirdetések elesnének. Az annonce, az annonce! Itt a nyitja a dolognak. A gombamódra szaporodó lapok

nagy versenye mellett az előfizetési díjat aránylag alacsonyra kellvén leszállítani, a hirdetési díjak tartják a szuszt a lapokban. És kik nálunk úgy mint másutt is legtöbbnyire az annocirozók? A reclame klasszikus hősei: a zsidók. Ám vegyék önök kezükbe ujságjaink akármelyik számait, vessenek önök egy futólagos pillantást ezen ujságok "hátulsó fertályára", és azon, nem is egészen új és mégis megdöbbenítő felfedezésre fognak önök jutni, hogy az ott látható hirdetéseknek fele, kétharmada, háromnegyedrésze zsidó-hirdetés. Da liegt der Hund begraben!

Hirlapjaink tehát nem annyira az előfizető s így a magyar közönség részére s javára, mint inkább az annocirozók, nevezetesen pedig a tulnyomó számu s egymással testvérileg szorosan összetartó zsidó annocirozók részére és javára, mi ellenünk magyarok ellen iratnak; s így nem a magyar közönség, hanem a zsidó annocirozók közvéleményét képviselik. Mert hát a zsidók bármely ujságon, a mely merészkednek ellenük csak egy betűt is írni, igen könnyen boszut állhatnának azzal, hogy összebeszélés folytán, vagy pusztán természeti ösztönüket követve, nem küldenének be többé annonce-okat az illető lapok részére, s ezzel rövid idő alatt bukásukat okoznák. Németországban, az antisemitikus mozgalom fejlődése közben, egyes lapokat a zsidók ilyenképen átok alá helyeztek, s vagy véglegesen felmondták nekik a hirdetéseket, vagy pedig bizonyos számu havi, évi büntetésre ítélték őket oly módon, hogy ezen idő alatt zsidónak nem lett szabad a kérdéses lapokban hirdetéseket beküldenie, - és sok esetben a zsidók czélt is értek: több ilyen megfenyített ujság alázatosan megkövette a zsidókat, s ismét kegyelembe vétetett.

Ezzel a zsidó pénzzel corumpált és zsidó járszallagon vezetett sajtóval mielőbb végeznünk kell: addig mindhiába erőlködünk a zsidókérdést megoldani.

Az eddig elmondottakból is látható levén, hogy nálunk a zsidókérdés stagnatiójának két legfőbb oka parlamenti ellenzékünk és a sajtó maga-

tartása: mostmár tán meglehetősen érthető lesz előttünk az is, miért vonakodik a kormány a zsidókérdést nyilvános gyűlésekben tárgyaltatni engedni. Nekünk azonban ez nem elég. A kormánynak nézetem szerint kötelessége, még egy pervers sajtó üvöltéseivel és néhány ellenzéki zsidóbarát esetleges berzenkedéseivel szemben is, - a törvénynek érvényt szerezni. A zsidókérdés - mint már említettem - csak szintoly politikai kérdés mint akár mely más politikai kérdés, sőt többet mondok: a zsidókérdés társadalmunk s nemzetünk lét- és nemlétkérdése. Különben is az antisemita mozgalom lényegileg nem is annyira a zsidóság mint ilyen ellen, mint inkább a zsidó társadalmi és politikai hatalom ellen van intézve. Ha a zsidók csak számarányuknak megfelelő befolyással és hatalommal rendelkeznének, szintugy nem volna politikai antisemita mozgalom, mint nincsen politikai anti-czigány mozgalom; de az egyenesen a szabad elvűségnek a következménye, hogy egy törpe minoritás ne zsarnokodjék a nagy majoritás fölött.

A főkapitányságnak az antisemita egyetemi polgárok gyűlését eltiltott s az igen t. belügyminister ur által indokainál fogva helybenhagyott végzése azt hozza fel érdemleges indokul, hogy az ott tárgyalni szándékolt kérdések "fajgyűlölet szítására vezethetnek, melyek tárgyalása tehát a közrend és a közbiztonság érdekében meg nem engedhető".

Hát erre nekünk antisemitáknak az a feleletünk, hogy a zsidókérdés fejtegetése nem fajgyűlölet-szítás, hanem, mint az eddig elmondottakból is látható: jogosult társadalmi önvédelmi eszköz, s ekkép egy jogos politikai akció. És ha szabad a politikai czélokat követő Alliance israélite magyarországi fiókjainak, a bemutatási záradékkal ellátott alapszabályok alapján megalakulniok s gyűléseket tartaniok: nem látom be, miért ne szabadna politikai contra-alliance-israélite-gyűléseket tartani vagy akár contra-alliance-israélite-egyleteket alakítani? Avagy e tekintetben is privilegiumokat élveznek nálunk a zsidók? A "közren-

det és közbiztonságot" pedig nem az antisemitizmus, hanem, talmudistikus üzelmeivel, a zsidóság veszélyezteteti.

Különben is "fajgyűlölet szításáról" a büntető codex nem tud semmit. A 172. §. szól "vallásfelekezetek, osztályok és nemzetiségek" elleni gyűlöletre való izgatásról. De hát a büntető codex készítőinek különben éles előrelátása e pontnál cserben hagyta őket. A zsidósság, a semitizmus, úgy amint az antisemitizmus e fogalmát érti, 1. nem vallásfelekezet; mert semiták alatt a kikeresztelkedett, de a keresztség dacára is a keresztetetlen zsidókkal továbbra is egy huron pendülő semiták is értetnek; sőt még a nem-semita zsidópajtások is, a kik reánk nézve tán még veszedelmesebbek mint maguk a semiták; 2. a semitakérdés ugyanezen okoknál fogva társadalmi osztálykérdés sem; de 3. nemzetiségi kérdés sem, mert hisz a zsidók tagadják - legalább mi előttünk - legjobban, hogy ők külön nemzetiséget képeznének, hanem azt vitatják, hogy ők franciák, németek, magyarok, sat.

Az antisemitizmus tehát még ha állana is az, hogy fajgyűlöletszítás a célja, - a mi pedig nem, - törvényeink értelmében nem esik büntető sanctió alá; s ekkép antisemita gyűlések tartása jogos dolog.

És itt eltekintek attól, hogy a betiltott antisemitagyűlést egyetemi polgárok akarták-e rendezni, vagy sem; - mert egyrészt ezen körülményről a gyűlést betiltott határozatok indokolásában sem foglaltatik semmi sem; másrészt pedig, mert annak elbírálása, valjon az ily lépés képez-e vagy sem az egyetemi fegyelmi szabályokba ütköző tény, - az egyetemnek saját házi ügye; noha mindamellett lehetetlen itt meg nem emlékeznem azon gyakori politikai demonstrációkról, melyeket a közelmúlt években is egyetemi polgárok rendeztek, anélkül, hogy azok ellen akár az egyetemi tanácsnak, akár a kormánynak legkisebb ellenvetése is lett volna. Eclatans például felhoznom a konstantinápolyi egyetemi küldöttséget, a mely annak idején magára

vette azt a feladatot, hogy Magyarországot Konsztantinápolyban az egész világ előtt képviselje. A dolog tehát úgy néz ki, mintha az egyetemi ifjúságnak mindent szabadna tennie, csak egyetlenegy dologot nem: t. i. a Magyarországon, úgy látszik, souverain zsidó nép érdekei ellen cselekednie, vagy ellene csak egy kukkot is szólnia, s a zsidó politika circulusait zavarnia.

Még inkább eltekintek itten a rendőrség végzésének formai indokaitól, valjon t. i. a megtartani szándékolt gyűlés kellő időben lett-e bejelentve vagy sem; mert az ilyen formai hiányokon, egy esetleg ujabbban egybehivandó gyűlést illetőleg igen könnyen lehet segíteni.

Én tehát az antisemita gyűlést betiltó határozatoknak csupán azon pontja ellen intézem interpellációmát, a mely pont a megtartatni szándékolt antisemita gyűlést azon okból perhorrescálja, mert az ott tárgyalni szándékolt kérdések "fajgyűlölet szítására vezethetnek, melyek tárgyalása tehát a közrend és a közbiztonság érdekében meg nem engedhető."

Én az ezen szavakban kimondott elv törvényességet, helyességét és alaposságát bátor vagyok tagadásba vanni; s miután ezzel egy, a jövőre is kihatható veszélyes praecedensnek akarom elejét venni: intézem az igen t. minisiterelnök urhoz mint belügyminisiterhez a jelen interpellációt.

Az 1881. évi szeptemberhó 24-ére hirdetett
országgyűlés képviselőházának naplója.

Harmadik kötet,
a 119. s köv. lapokon.

A vasvári kérvény.

59. országos ülés, 1882. februárhó 18-kán
Péchy Tamás elnöklete alatt.

Tárgyai: A kérvények IX. és X. sorjegyzékének tárgyalása.

BAROSS GÁBOR JEGYZŐ: /Olvassa a kérvényi bizottság jelentését./ "A vasvári kerület lelkészei: "a keresztények és izraeliták közt kötendő polgári házasságról" szóló törvényjavaslat visszavetését, és az izraeliták egyenjogosítását kimondó 1867. XVII. t.-cz. eltörlését kérik."

BERZEVICZY ALBERT ELŐADÓ: /egy hosszabb beszéd után ajánlja/ a kérvényi bizottság következő határozati javaslatát elfogadásra: /Olvassa./

"Ezen kérvény, tekintettel a keresztények és izraeliták közötti házasságról szóló s tárgyalás végett az igazságügyi bizottsághoz utasított törvényjavaslatra, ezen bizottságnak adatik ki; a kérelem második részére, vagyis az izraeliták egyenjogosítását kimondó 1867. XVII. törvenyczikk megszüntetésére nézve a képviselőház intézkedés szükségét nem látja, s efelől a kérvényezőket a házszabályok 176. §-a értelmében értesíti."/Helyeslés./

ISTÓCZY GYŐZŐ: T. ház! Minthogy a jelen

kérvény tárgyában felszólalni szándékozom, kérem a t. házat, méltóztassék a kérvény felolvasását elrendelni. /Halljuk!/
(

ELNÖK: A kérvény, ha méltóztatik kívánni, felolvastatik. /Halljuk! Halljuk!/
.

RAKOVSZKY ISTVÁN JEGYZŐ /olvassa/:

ISTÓCZY GYŐZŐ: /Halljuk! Halljuk!/ T. ház!
Midőn a jelen kérvény védelmére, mint annak benyújtója szót emelek, lehetetlen, hogy beszédemet egy visszapillantással ne kezdjem.

Másfél hónap mulva teljes 7 éve lesz annak, hogy én 1875. évi április 8-án, e házban a zsidókérdésben először felszólaltam.

A kik az akkori politikai és társadalmi viszonyokat figyelemmel kísérték, s ezek emlékeztükben vannak: azok a 7 év előtti és a mai helyzet között igen érdekes párhuzamot vonhatnak.

Ezelőtt 7 évvel a zsidók által Németországon és egyebütt is felidézett "Kulturkampf" kísérteni akart nálunk is, s a ki ezt a szót "zsidó" csak kiejteni merete is, az mint "ultramontán", vagy "reakcionárius" átok alá vettetett. A zsidót csak "izraelita", "izraelita polgártárs" névvel volt szabad megjelölni, s az "izraelita" szó mindig a legmélyebb tisztelet s bámulat hangján lőn kiejtve. Azon időben "uzsorá"-ról beszélni annyit tett, mint a nemzetgazdászati tudomány alpháját se ismerni, s középkori bornirtság hírébe keveredni. "A pénz olyan portéka, mint akármely más árucikk," - ez volt elfogadott obligát megjelölése az uzsoráskodásnak; "a szabad tőkeképzés", - e jelszó alatt lett védelembe véve a népnek szabadon üzött törvényes megrablása; "a gyengébbnek az erősebb előtt pusztulnia kell," - ezen manchesteri elv volt a jelszó, a mely alatt a magyar társadalom egy idegen elem által törvényesen pusztítatott, és pusztítatik ma is. Ezelőtt 7 évvel, a zsidók által előidézett 1873. év előtti pénzügyi szédelgés és az 1873. évi nagy "Krach" kihatása ezer meg ezer, anyagilag feldult család körében érezhető volt, s jó részben érezhető az ma is. A magyar társadalom osztályai ellen egész szemérmetlenül folyt a zsidó

lapokban a harcz, hogy azok élehetetlenek, hogy azoknak pusztulniok s más "egészségesebb", érsd: zsidó elemek számára /Derűltég./ helyt adniok kell.

Még tovább folytathatnám e rajzot; de elég, ha még csak azt adom mindezekhez, hogy társadalmi politikája azidőben egyedül csak a zsidóságnak volt, a mely előtt a keresztény társadalom érdekei teljesen háttérbe szorultak; s hogy ezelőtt 7 évvel se nálunk, se általában Európában zsidókérdésnek még senki se hallotta hírét. Pedig ez az akkor még névtelen volt kérdés éppen az időben jutott megérlelődésre.

E zsidós közállapotok, a körülmények saját-szerű összejátszása folytán, a mely körülményeket, ha kényszerítve leszek reá, majd szellőztetni fo-fogom, /halljuk! Halljuk! a szélsőbaloldalon./ engem tol-tak a felszínre, s így nekem kellett, első ízben egy európai parlamentben, a zsidókérdést felvet-nem. És daczára minden kinevettetésnek, minden gu-nyolódásnak, minden megtámadásnak, a melyeknek a zsidóügybeni felszólalásaim alkalmából 7 év óta kitéve voltam: az évek, az események nekem adtak igazat; s azon élénk viszhang, a melyet szavaim az országban, s tán még inkább az ország határain tul, keltettek, igazolja azt, hogy én helyesen i-téltem meg a viszonyokat.

1875. óta a zsidókérdés bejárta Európát, s ma már azon a ponton van, hogy a Continens két leghatalmasabb államában: Német- és Oroszországban a kormánykörök komolyan foglalkoznak azzal a kér-déssel, miként oldassék meg radikális módon a zsi-dókérdés?

A XIX. század soha le nem törölhető szégyen-foltja, gyalázata marad az, hogy a csekély kivéte-lekkel szellemileg és testileg elkorcsosult, ma-roknyi sacherozó zsidó nép által oly uralmat, sőt terrorizmust engedett magán gyakorolni, mint aminőt ez körülberül harmincz év óta Európában tényleg gyakorol, s a mely uralmat éppen nem vala-mi nemes fegyverekkel, hanem a raffineria, a kasztszerű szoros összetartás s a legnagyobb részt uzsora, agiotage s más irreális üzletek útján ösz-

szeharárcsolt mérhetetlen kincsek segélyével szerzte meg magának.

Századunk a felvilágosultság századának hirdeti magát; s mindamellett a zsidóság egyik leghatalmasabb fegyverévé vált sajtó útján uralomra jutott zsidó világnézet mellett, a rendszeresen üzött kárhozatos zsidó praktikák s a zsidóságnak a mi romlásunkra törő politikája fölött egyiptomi sötétségben botorkál, a mely egyiptomi sötétséget tudvalevőleg szinte a zsidók teremtettek.

Századunk a humanitás századának nevezi magát, a mely humanitás jótéteményeit pedig nálunk csak a zsidók élvezik; a zsidók által agyonnyomorgatott és sok vidéken barommá aljasított nép e humanitásból ki van zárva. Egy zsidónak tyukszemére se szabad lépni anélkül, hogy a félvilág sajtója veszett lármát ne üssön az "emberietlenség" fölött; /Derűtség. Halljuk!/ de a zsidók a maguk praktikái útján száz- meg százezer családot kiűzhetnek hajlékaikból, apáikról rájuk maradt örökjükből, rabszolgáikká vagy pedig földönfutókká tehetik, a nyomorba, a bűnökbe, az öngyilkosságba hajthatják őket: ugyan kinek jut eszébe az ilyes haszontalanságokkal csak bibelődni is, annál kevésbbé pedig itt inhumanitást keresni?

Századunk a türelmesség századának hirdeti magát. A zsidóknak szabad a mi vallási, erkölcsi elveinket, társadalmi szokásainkat, nemzeti, politikai intézményeinket nemcsak kritika, de silány gunyolódás tárgyává is tenni: és ebben senki sem lát türelmetlenséget. De merészelje valaki a zsidóságot, - nem! - csak a zsidó visszaéléseket csak a legenyhébb kritika tárgyává tenni: az már "Intoleranz".

S ennek a parazita természetű sacherozó fél-nomád hordának /Nagy derűtség. Hosszan tartó zaj./

ELNÖK: Kérem a képviselő urat, méltóztassék kifejezéseiben kissé óvatosabbnak lenni. /Derűtség./

ISTÓCZY GYŐZŐ: Tehát annak, a minek mondtam, Európa kardcsapás nélkül, megkötött kezekkel és lábakkal szolgáltatatta ki magát.

Szerencsére azonban a zsidóság ezen legujabb aranykora, daczára a napjainkban kifejtett kétségbeesett erőfeszítéseinek, Európában végéhez közeledik, Izrael csillaga hanyatlóban van. /Derűtlenség a szélsőbaloldalon. Mozgás./ Nem tudom, t. ház, vicczeit mondok-e és annak nevetnek, vagy a tárgyat tartják nevetségesnek? Ha az első áll, örülök neki, de ha a másik áll, azt sajnálattal constatálom. /Egy hang a szélsőbaloldalon: A tárgyat!/ Az "Alliance israélite universelle" által ügyesen befolyásolt nagyhatalmasságoknak berlini congressusa már nem birt annyi hatalommal, hogy a kis Romániát az általános zsidóemancipáció keresztülvitelére kényszerítse. Sőt majdnem egy időben a berlini congressussal, indult meg épen ennek székhelyén, Berlinben s hamarosan egész Németországon az antisemita mozgalom, mely a lefolyt 1881. évben Oroszországban meglehetősen drasztikus viszhangot nyert.

És ha valahol, úgy Muszkaországban fog legelőbb s legkönnyebben foganatba vétethetni a zsidókérdés radikális megoldása. /Derűtlenség./ Ott nem létezik parlamenti kormányforma, következőleg ott nincsenek a hatalomért küzdő politikai pártok sem, a melyek a zsidók szavazatáért ezek magas kegyeit hajhásszák, s e viszonszolgálat fejében saját nemzetünket a zsidóságnak kiszolgáltatják. /Mozgás a szélsőbaloldalon./ Én csak általában beszélek az európai államokról. Ott csak egy rövid czári ukázra van szükség, és három-négy millió főnyi muszkaországi zsidóság kezébe fogja a vándorbotot, s megy ahova neki tetszik. Hihetőleg bennünket fognának szerencsétlenni ezek a legujabb "izraelita polgártársak", hisz mi őket tárt karokkal fognánk fogadni, csak kegyeskedjenek neveiket megmagyarosítani. S valóban, Oroszország nem üzhetne gonoszabb játékot a mi elszidósodott politikai köreinkkel, mint, ha az általa esetleg megindítandó zsidó népvándorlás a mi határaink felé terelné. De a dolognak a másik oldalát tekintve, ez esetben tán a mi szabadságunk órája is ütne, mert e sáskasereg megjelelése észretéritené a mi "Bildungs-Philister"-ein- ket is, a kik még ma is a "bon-ton"-hoz tartozónak

tartják philosemitáskodni.

Addig is azonban, míg ez a Deus ex machina előállana: jelszavunk legyen az, hogy: kérjetelek és megadatik, zörgessetek és megnyittatik."

Ezen elvet követi a jelen kérvény is, a mely a ház elé került első tiltakozás az elhamarkodva behozott zsidó-emancipáció és a zsidóság beolvasztásának sysiphusi munkáját tervező zsidóházassági törvényjavaslat ellen.

Amint én e ház tagjai nagy részének hangulatát ismerem: a keresztények és zsidók közti polgári házasságról szóló törvényjavaslat sorsa e házban már előre megpecsételve van, s az előreláthatólag visszavetetni fog.

De, ha e hozandó határozattal egyszer constálva lesz az, hogy a zsidó kasztnak a nemzettestbe való beolvasztása iránti reményt a képviselőház s így a nemzet végkép feladata: úgy előáll az a kérdés? Quid tunc? Mi történjék tehát ezen, a nemzet testén élőddő idegen elemmel?

A most említett törvényjavaslat visszavetésének okvetlenül kiindulási pontjául kell szolgálnia egy, az eddigtől eltérő új zsidóügyi politikának, a melynek első célja kell, hogy a tizennégy évvel ezelőtt behozott zsidóemancipáció eltörlése legyen, a mely zsidóemancipáció behozatalakor tudvalevőleg szinte az volt a balhiedelem, hogy az az összeolvadást magával fogja hozni.

Hogy mennyire felelt meg a zsidóemancipáció a hozzá kötött várakozásoknak, azt látjuk ma, midőn a magunk emancipációjáért kell elkeseredett küzdelmet vívnunk, nekünk, már t. i. azoknak, a kik nem tartják célirányosabb dolognak, a vesztély előtt a bölcs hallgatás spanyolfala mögé menekülni, vagy pedig, a zsidók kegyeinek megszolgáltatása céljából, a zsidó-patronusok csapatába önkéntesnek beállani.

Hogy mennyire időszerű e kérdéssel végre valamire komolyan foglalkoznunk: arra nézve a legutóbbi népszámlálás adatai is elégséges indokul szolgálhatnak.

Ugyanis Magyarország és Erdélynek /Horvátor-

szág és a volt katonai határőrvidék kivételével/ az 1869. év végén volt 13.561,245 főnyi összes lakossága tizenegy év alatt, az 1880/81-ki népszámlálás szerint, csak 13.728,622 főre emelkedett, vagyis csak 167,377 fővel, s így csak 1.21 %-kal szaporodott, a mely szaporulati arány, egybevetve például Németország, Anglia és Oroszország szaporulati viszonyaival, ahol a lakosság évenként 1 %-kal növekedik, már magába véve is kétségbeejtő szaporulati aránynak mondható. S ezen tizenegy év alatti 167,377 léleknyi összes szaporulatból egyedül magára a zsidóságra 82,494 lélek esik, a kiknek száma a mondott 11 év alatt 542,186 főről 624,680 főre emelkedett. Tehát, míg az 1869. év végén volt 13.019,059 főnyi nem-zsidó 11 év alatt csak 84,883 fővel, vagyis csak 0.64 %-kal szaporodott, addig az 1969. év végén volt 542,186 zsidó 82,494 fővel, vagyis 13.20 %-kal szaporodott, s így a zsidók szaporodása 20.62-szer, vagyis közel 21-szer nagyobb volt, mint a nem-zsidó lakosság szaporodása.

Általánosan elismert nemzetgazdasági elv az, hogy a kedvező vagy kedvezőtlen nemzetgazdasági viszonyokkal a lakosság szaporodása vagy fogyása karöltve jár. Az országos statisztikai hivatal főnöke részéről legközelebb közrebocsátott összeállítások alapján most felhozott hiteles számadatakból következik tehát, hogy

1. a létező közgazdasági viszonyok a keresztény lakosságra nézve ép oly kedvezőtlenek, mint fölötté kedvezők a zsidó lakosságra nézve;

2. hogy a zsidó lakosság erős szaporulata megfordított arányban áll a keresztény lakosság gyenge szaporodásával; és

3. hogy a kétféle lakosság szaporodásának e kétféle törvénye mellett a keresztény lakosság állapotja évről-évre sulyosabb lesz.

Hanem azért a t. kérvényi bizottság a zsidókérdésben "intézkedés szükségét nem látja."

Sokan tán abban a hiszemben lehetnek, hogy a minap a ház elé terjesztett uzsoratörvényjavaslat törvénynyé vált a zsidóság által okozott bajokat,

ha nem is egészen, de legalább nagy részben megszüntetni fogja. Ez azonban téves nézet; mert az uzsoráskodás és a korcsmai könnyű hitelezés csak kettő a számtalan zsidó praktika közül; s Ausztria és Németország példái eléggé tanusítják, hogy az uzsoráskodást a zsidók a szigorú uzsoratorvény daczára is javában üzik; hol van ugyanis az a törvény, melyet a zsidó ki nem játszik, vagy meg nem kerül? De Németország még más tekintetben is példakép áll előttünk; ott ugyanis az uzsoratorvény már az 1880-ik év közepén életbelépett, és mit látunk? Azt, hogy éppen az 1880. év nyarán jött ott teljes hévvel folyamatba az antisemita mozgalom.

Hanem hát, mindezek daczára, a t. kérvényi bizottság a kérvény 2-ik pontjára nézve "intézkedés szükségét nem látja". Méltán sajnálhatja az ország a t. kérvényi bizottságot gyenge szemei miatt. A t. kérvényi bizottság miatt ott lehetnek a rendszeresen folytatott köztudomású zsidó üzelmek, a melyek ellenében hiába állanak, ha ugyan állanak, a §-ok a törvényczikkekben. Ott lehetnek például: az uzsora s a maszlagos nadragulyás és vitriolos pálinkamérés; a fuchsinos bor és homokos liszt; mindennemű és fajtájú csalások és a hamis bukások; a hamis mérlegek és népfosztogatás; az iszákosság terjesztése és döglött marha husának kimérése. /Derültség./ Többen mulattatónak találják ezeket, pedig a kiken ezen üzelmek elkövetetnek, azokra nézve igen szomorú kimenetelűek szoktak lenni /Ugy van!/ ; fehérrabszolgakereskedés s népdemoralizáció és korrupció; hivatalnokok megvesztegetése és a Talmud alapjáni hamis eskü; hamis tanuskodás és hamis tanúk toborzása; orgazdaság és talmi aranynak valódi arany helyett árulása; /Hosszas derültség./ jól bebiztosított termények és épületek felgyújtása és biztosítási ügynöki üzelmek; /Ugy van! Ugy van!/ ratenbrief-üzelem és tantus-pénzeknek körmöczi aranyok helyett kiadása, /Derültség./ váltóhamisítás és Amerikába szökések; /Ugy van! Ugy van!/ a katonáskodás alól való kibúvások s állami jövedékcsönkítések; kasza-kapától va-

lő irtózás s a kereskedelem monopolizálása; liczi-
tácziókon való összejátszások és különféle sápok;
/Derültség./ kifizetett adósleveleknek vissza nem a-
dása és kifizetett adosságok újra való követelése
és behajtása; /Mozgás./ kereszténység-gunyolás és
kulturkampfoskodás; a keresztény felekezeteknek s
a különféle nemzetiségeknek egymás ellen hecczce-
lése; ármányok és intrigák, zsidóbosszuállás, bör-
zejáték és plutokratia, közvéleménygyártás és re-
volverjournalistika, /Ugy van! Derültség./ népbolondi-
tó frázisok és népnyomor, gründerség és liquidá-
ció, syndikátusok és prospektek, svindli és
krach sat.sat. /Ugy van!/ Mondom: ott lehetnek
mindezen, a legtöbb esetben megtorolatlan, mert a
mai viszonyok közt megtorolhatlan zsidó üzelmek és
visszaélések, a melyeknek átka alatt pusztul a nép
jóléte, s pusztul, vész maga az ország népe: - ha-
nem azért a t. kérvényi bizottság "intézkedés
szükségét nem látja."

Azt mondják, hogy a jogegyenlőség korszakát
éljük, s hogy a törvények a zsidókra is szólnak.
Sok esetben igen is szólnak: a teoriában, de a
gyakorlatban másképp áll a dolog. Azon nem-zsidók,
a kik valamely zsidóval, s legyen az bár a legu-
tólsó rongyszedő zsidó, egyszer életükben kikö-
töttek, legyenek ezen nem-zsidók akár magán szemé-
lyek akár közhivatalnokok, mig csak élnek, megem-
legetik azt a pillanatot, a melyben erre a boldog-
talan lépésre elhatározták magukat. Mert hát min-
den egyes zsidó háta mögött ott áll az illető vá-
rosnak vagy vidéknek, s ha kell, az egész ország-
nak, s ha ez sem elég, az egész világnak a zsidó-
sága, pénzükkel, befolyásukkal, sajtójukkal. A
zsidók solidaritásban állanak egymással: /Ugy van!
Ugy van!/ egy mindnyájért s mindnyája egyért; s még
a rablógyilkos zsidót is kiszabadítani törekednek
a törvény karjai közül, feltéve, hogy a büntettet
goj-on vagyis keresztényen követte legyen el. Az
ilyen ismeretes zsidó összeröffenéseknek.../Derült-
ség./ A képviselő urak ezt mulattatónak tartják,
pedig nem kívánom, hogy a képviselő urak közül va-
laki azon helyzetbe jusson, mint a melyről szólók,

UGRON GÁBOR: Az ily kifejezéseken, hogy "összeröffenés" talán csak szabad nevetni.

ISTÓCZY GYŐZŐ: ... aztán az az eredménye, hogy a zsidóval a napnál világosabb jogalapon kikötött keresztény ember a legtöbb esetben nemcsak hogy nem érvényesítheti kétségtelen jogát, de sőt lassankint azt veszi észre, hogy egy oly hálóbba keveredett, a mely hálóból ép bőrrel ugyan ki nem menekül; s még szerencsés embernek tarthatja magát, ha a zsidó helyett felülrá még őt be nem zárják. /Derűltség./ S éppen a zsidók ezen taktikájának következménye az a csöndes terrorizmus, melyet a zsidóság társadalmunk felett gyakorol.

A zsidókkal szemben tehát nekünk keresztényeknek nincs jogegyenlőségünk; mert a zsidók, a fennálló theoretikus és formai jogegyenlőség mellett, az ő kasztszerű társadalmukkal tényleg privilegizált állást foglalnak el, államot az államban képeznek, a mely tényleges zsidó privilegiumok csak akként szüntethetők meg, ha ezen zsidó privilegiumok törvényes alapját: az 1867. évi XVII. t.-cikkkel behozott zsidóemancipációt megszüntetjük. S ezt célozza a jelen kérvény is.

Hogy az eddig elmondottak után a t. előadó ur által tett hivatkozás a jogegyenlőségre, a polgári szabadságra, a társadalmi és állami jogokra, minő értékkel bír, azt felesleges mondani. E szövegek még hatékonyak lehettek a 60-as, sőt tán még a 70-es években is, de ma már mindenkinek felnyilhattak a szemei a szomorú valóság előtt, a mely szomorú valóságot a Potemkin festett falvaihoz hasonló frázisok többé nem maszkírozhatják.

Igenis, t. előadó ur, mi a jogegyenlőség, a polgári szabadság, a társadalmi és állami jogok nevében követeljük a zsidó privilegiumok megszüntetését.

- - - - -

Az 1881. évi szeptemberhó 24-re hirdetett
országgyűlés képviselőházának naplója.

Hatodik kötet,
a 33. s köv. lapokon.

Tisza-Eszlár.**110. országos ülés, 1882. májushó 24-kén
Péchy Tamás elnöklete alatt.**

Tárgyai: Istóczy Győző és Irányi Dániel interpellációja.
.....

ELNÖK: ... Eszerint a napirend meg lévén állapítva, Istóczy Győző képviselő ur fogja interpellációját megtenni.

ISTÓCZY GYŐZŐ: T. ház! /Egy/ t. képviselőtársam a tegnapi ülés folyamán elmondta egy keresztény leánynak Tisza-Eszláron egy zsidó sakter által történt meggyilkotatása esetét. Ugyanezen ügyre vonatkozólag én a tegnapi postával a következő levelet vettem: /Olvas./

"Igen t. képviselő ur! /Felkiáltások: Ki az aláíró?!/ Azt nem nevezem meg! /Tovább olvas./ Egy halatlan és vérlázító eseményről kívánom röviden értesíteni, illetve inkább nagybecsű figyelmét felhívni, mely mig egyrészt teljes világításba helyezi képviselő urnak a zsidósággal szemben kifejtett s a nemzet és haza javára irányuló jogosult törekvéseit, ugy másrészt illusztrálja ezen aljas és teljes megvetést érdemlő nép /Mozgás./ fanatizmusát, fajgyűlöletét és a magyar haza és nemzet anyagi ugy, mint erkölcsi megsemmisítésére törek-

vő bűnös czélzatait.

A "Magyar Állam" ez idei május 20-ki száma Szabolcsmegyéből, Tisza-Eszlárról egy közleményt hoz az ottani kath. lelkész tollából ezen czim alatt: "Egy leány eltűnésének titokzatos esete", melyben többi között szórul-szóra ez áll:

"Ezelőtt öt meg egy fél héttel egy 14 éves leány, ki özvegy édes anyjának szomszédjánál szolgált, a zsidó polgártársak husvét ünnepének előszombatján, f. évi ápril 1-én, fényesen ragyogó napnak déli 12 órájakor a belfaluban lakó rom. kath. kereskedőnél tett néhány krajczár áru vásárlás után, a mintegy negyed órányira fekvő s velünk egy községi testet képező Ujfaluba hazafelé igyekezvén, a két falu közötti nagy térségen, közel a zsidó templomhoz, távol a Tiszától nyomtalanul eltűnt." - Ez a tény.

Elmondja azután, hogy több idegen metsző - sakter - jelent meg akkor Eszláron az ünnepekre, s egész éjjel a zsinagógában foglalatostkodván, megölték a szegény leányt és testét a Tiszába dobták.

A legelső tanu lett erre nézve a metsző - sakter - saját gyermeke. Egész Szabolcsban nagy emiatt az elkeseredés és ingerültség ezen átkos viperafajzat ellen, /Mozgás./ és ha sikerül a zsidóknak - a mitől sokan tartanak is, - pénzükkel az ügyet elnyomni, akkor ki fogja meggátolni az elkeseredés és boszu indokolt kitöréseit? Pedig tarthatunk tőle, hogy a zsidó pénzhatalom, mely máris sűrög-forog Nyiregyházán ez ügyben, elfojtja az egész ügyet.

Uram! Ajánlom ezen ügyet hazafiui nagybecsü figyelmébe. Legyen kegyes az egész ügyről bővebb értesülést venni; s miután ez máris törvényszéki vizsgálat tárgyát képezi, és a községi előjáróság vizsgálatában tanuk által már be is igazoltatott, tehát világos, hogy ezen vérlázító zsidó merénylet nem koholmány. De a mai időben Magyarországon, fájdalom, pénzzel még a megtörtént dolgot is lehet meg nem történtté tenni.

Talán lesz hatása a törvényszéki bizsgáló bíró urakra annak, ha a sajtó és a nyilvánosság őrei

egy kissé figyelemmel kísérik ezt az ügyet, mely megérdemli azt, hogy példás és a legszigorubb büntetésben részesüljön, úgy a kedélyek lecsillapítása, mint az igazságszolgáltatás érdekében. Hazafiúi üdvözléssel, tisztelő elvtársa /Aláírás -/." /Felkiáltások: Halljuk az aláírást!/

Igy a levél, a melyben közölt adatokat illetékes oldalról nyert információ alapján oda egészíthetem ki, hogy a meggyilkolt keresztény leánynak neve Solymosi Eszter, a gyilkossággal vádolt zsidó sakter neve pedig Schwarcz Salamon.

Továbbá értesültem arról is, hogy alapos kifogás alá esik Szabolcsmegye felső-dadai járása szolgabirájának és a nyiregyházi törvényszéknek ez ügyben követett magatartása. Ugyanis a szolgabíró, kihez a meggyilkolt leány anyja panaszra ment, hogy gyermeke a zsidóság révén eltűnt, az anyát panaszával a nyiregyházi törvényszékhez utasította, ahelyett, hogy az elővizsgálatot kötelességéhez képest nyomban teljesítette volna. A törvényszék a panaszos anyát viszont a szolgabíróhoz utasította, s így törvényszék és szolgabíró illetékességi kérdést csinálva a dologból, a vizsgálat csak hetek múlva lett megindítva.

T. ház! Lehet, hogy itt csak egyszerű gyilkosság esete forog fen, ember által emberen elkövetve. De nincs kizárva az a lehetőség sem, hogy itt a kereszténynek mint kereszténynek, zsidó mint zsidó által vallási célból való meggyilkoltatása forog szóban. /Ellenmondás balfelől./ E gyanút fokozza azon körülmény, hogy a gyilkosság a zsinagógában, közvetlenül a zsidó husvéti ünnepek előtt egy, a rituális ölésre hivatott hitközségi sakter által lett végrehajtva. /Derűltség./

Mióta a kereszténység fenáll, a keresztény népek öntudatából sohasem tűnt el végkép a zsidók irányában az a gyanu, hogy a zsidóknak - itt persze csak az orthodoxok értendők - husvéti szertartásaikhoz keresztény vérre van szükségük. Fenáll pedig e népgyanu daczára annak, hogy a zsidók égre-földre esküdöznek, hogy ez alaptalan rágalom.

Alapos-e ez az évezredes népgyanu vagy sem,

én itt nem kutatom; csak mint tényt konstatalom.

Ez ügyre vonatkozólag Rohling Ágost, a prágai egyetem jelenlegi tanára, "Der Talmudjude" című művében ezeket írja:

"Hogy a gyilkossági fejezettel itt végezzek, röviden tudositok itt Tamás kapuczinus atyának 1840. évben Damaskusban történt meggyilkoltatásáról. Laurent francia író különös módon rendkívül ritkán találhatóvá vált könyvében, a melynek eltűnését a Fama titoknak mondja, "Affaires de Syrie" cím alatt a Párisban, a külügyministeriumban lévő aktákból a pert szó szerint lenyomatta." Tamás atya - írja Laurent - egyuttal orvos is volt. 1840. február 5-kén őt szolgájával együtt a zsidóvárosrészbe menni látták; 6-kán a basa orvosánál volt ebédelendő. Ő azonban nem jött, s a zárda részéről már hiába kutattak utána. A francia konzul kezébe vette az ügyet, s legelőször is kiderítette azt, hogy a zsidó városrész borbélya koromsötét éjnek idején Harari zsidó kereskedőhöz hivatott. Továbbá kiderült, hogy a borbély ott Tamás atyát megkötözve a padlon találta s felhivatott őt megölni; eleinte vonakodott ezt tenni; azonban fenyegetések által megfélemlítve, reá engedte magát venni a gyilkosságban közreműködni. Harari mérte az első csapást, egy másik zsidó a másodikat, a melynek a halál lett a következménye; erre a hust a csontokról leválasztották, ezeket szétzúzták s egy kloakába dobták; meg is találták ott a csontokat a szakállas volt állnak egy darabjával, egy darab fejbőrrel, a mely még a tonzura jeleit mutatta - s a Damaskusban mindenki előtt ismeretes volt vörösszegélyű sapkával együtt Tamás atyának. Tamás szolgáját is meggyilkolták, hogy ne legyen vádló. Az elfogottak közül hét zsidó kereskedő bevallotta a büntettet és kivallották azt is, hogy a főrabbi néhány nappal korábban értesítésükre adta, hogy keresztény vért kell szerezni a közelgő husvétra. Emellett fontossággal bír annak a megjegyzése, hogy a vádlottak magánfogságban voltak, külön-külön hallgattattak ki, s egymással a legcsekélyebb körülményekre nézve is egyezően

vallottak. Egész Európa izraelitái mozgalomba jöttek, hogy a halálítéletet megsemmisítsék s a felmentést kieszközöljék. Keserűen panaszkodtak azon vád fölött, hogy ma még lehet vallás, a mely embervért kíván. De ha a zsidó testvéreket Damaskusban ártatlanoknak tartották, miért nem szereztek be ártatlanságuk bizonyítékait? Miért ajánlottak a francia és osztrák konzulátusok valamennyi tagjának pénzösszegeket és értékes ajándékokat? A kinek részén az igazság van, annak nincsen szüksége vesztegetésekre. /Közbeszólás: Hát a választásoknál!/? A francia konzulátus kanczellárjának a zsidók 200,000 piasztért, egy ügyvédnek pedig 500,000 piasztért kínáltak sat. Minekutánna minden hiába volt, Crémieux – az "Alliance israélite universelle" későbbi megalapítója, – nagy kísérettel a Keletre utazott, s egyszermind Angliától támogatva, Mehemed Alitól egy fermánt eszközölt ki, a melyben ez állt: "Crémieux és a mozaizmus követőinek küldötti kívánságából megtudtuk, hogy ők a fogságban lévő kizabadítását óhajtják; s mivel illetlen dolog lenne oly nagy számú európai lakosság kíváncsiát nem teljesíteni, elrendeljük a fogva levők szabadon bocsátását." Ez a fermán nem szól az utólag kiderült ártatlanságról, hanem szól csak a fejedelem akaratáról Európa nagyszámú zsidó lakosságának kérelme alapján. Miért nem sürgette Crémieux a per revízióját, hogy az ártatlanság mindenkinek a szemei előtt világos legyen? Az egész Kelet meg van győződve a zsidók bűnösségéről, de az erőhatalom és a zsidók pénze hatalmas tényezők." /Felkiáltások: Elég lesz már!/ Így Laurent, a kinek könyve fölött a zsidó sajtó egész a mai napig mélységesen hallgat.

"Továbbá egy katona gyermekének 1831-ben történt meggyilkoltatása ügyében Pétervározt lefolyt bűnperből a következő derült ki: a bírák ketteje, a zsidók által, babonás czéljaikra végbevitt gyilkosságot bebizonyulva látta, egy bíró a zsidók bűnösségét teljesen kiderítve látta, azonban a büntetést enyhíttetni vélte, mert a zsidók azon hitben követték el a tettet, hogy ezzel Istennek

szolgálnak; egy bíró valamennyi vádlottat bűnösnek találta, de szintén büntetés-enyhítést akart; az ötödik bíró, tekintettel a felfedezett körülményekre, meg volt győződve, hogy a zsidók közt vannak eltévelyedettek, a kik még most is elkövethetnek ilyen büntetteket, de a fenforgó esetben nem látta bebizonyítotttnak a tényt; míg a főügyész a két első bíró véleményén volt. A per vége az lett, hogy a birodalmi tanács bizonyítékok elégtelenségéből fölmentette őket."

ELNÖK: A képviselő urnak joga van a tárgyra tartozó idézetet felolvasni, de kérem, ne méltóztassék egy írótól ennyit idézni. A háznak szokása, a mi helyén is van, hogy az idézetet meghallgatja; de mikor a kedélyek felingerlésére vezető ilyen idézetek olvastatnak, mégis helyesebb volna, ha a képviselő ur nem folytatná, hanem tisztán saját nézeteit adná elő. /Élénk helyeslés./ Méltóztassék elhinni, hogy ezen felolvasott idézet azáltal, hogy a képviselő ur itt elmondja, súlyban nagyon nyer, és sokkal nagyobb hatással van kifelé mint különben lenne; /Felkiáltások: Ugy van!/ mert a legtöbben nem azt mondják, hogy ezek ezen vagy azon kutfőből valók, hanem azt mondják, hogy a képviselő ur a képviselőházban mondotta el. /Felkiáltások: Ugy van!/
Mikor ily kényes természetű dologról van szó, és mikor a tényállás, mint a képviselő ur maga is mondta, megvizsgálva még nem levén, kétes: akkor a kedélyeket ennyire felingerelni egyáltalában nincs helyén. /Élénk helyeslés./

ISTÓCZY GYŐZŐ: Azonnal végére érek idézeteimnek, csak egy kis türelmet kérek még.

Rohling végül idézi Mousseaux francia írónak a zsidókról írt munkáját, a mely szerint: "tekintélyes a száma azon férfiaknak, nőknek es gyermekeknek, a kik Európa bizonyos nagyvárosaiban, környezetük nagy rémületére örökre eltűnnek anélkül, hogy csak nyomot is hagynának maguk után."

T. ház! Én a priori nem akarom állítani azt, hogy a kérdés alatt lévő ügyben ilynemű, vallási fanatizmusból eredő gyilkosság esete forog fen.

Tekintve azonban azt, hogy a gyilkosságot a zsidók által rituális ölésre rendelt hitközségi sakter követte el, elkövette pedig közvetlenül a zsidó husvéti ünnepek előtt és pedig a zsinagógában...

ELNÖK: Kérem a képviselő urat, méltoztassék azt mégis meggondolni, hogy ilyen vád rettentőes következményeket vonhat maga után egyes helyeken. /Élénk helyeslés./ S ezt oly határozottsággal mondani, mikor a képviselő ur maga kérdést intézett aziránt, hogy a dolog megtörtént-e és vizsgálatot kér, ez talán mégis sok. /Helyeslés. Halljuk!/ Méltoztassék figyelembe venni, hogy itt Magyarországnak egy igen nagy számu, szorgalmas, munkás népéről van szó /Igaz! Ugy van! Zaj a szélsőbalon. Halljuk!/, és méltoztassék mérlegelni szavait. /Helyeslés./

SZALAY IMRE: /közbeszól/: Szólásszabadság! /Nagy zaj a szélsőbalon./

ELNÖK: Én köteles vagyok figyelmeztetni a képviselő urat, /Élénk helyeslés./ és meggyőződése szerint szükség van rá; de ha nem követi, én nem tudom, hogy a házszabályok betűszerinti értelmében, a dologhoz szólván és nem mondván semmi olyat, a miért felelőssé tehetném, a házszabályok pedig e tekintetben a kifejezésekre szólván s az eszméket az illető képviselő diskretiójára bízván, csak figyelmeztetem a képviselő urat, és tovább nem megyek, de ennyit a közérdek tekintetéből kötelességemnek tartottam megmondani. /Helyeslés./

ISTÓCZY GYŐZŐ: T. ház! Én nem akarok polemizálni a t. elnök urral, /Felkiáltások: Nem is szabad!/, de kénytelen vagyok a magam igazolására megjegyezni azt, hogy itt e házban minden intézmény és minden személy ellen szabad beszélni, és így reménylem az én általam ismertetett intézmény ellen is szabad. /Helyeslés./ Én csak az igazságot keresem, ez előtt pedig, azt hiszem, a képviselőház terme nincsen zárva. Nem lehetetlen az sem, hogy itt egy oly titokzatos felekezeti gyilkosság, egy vallási emberáldozat esete forog fen, a melynek kiderítése az egész zsidóság sorsára nézve évszá-

zadokra döntő befolyással fog birni, s e bünper egy világraszóló cause célebre-ré fog válni. .

Miután pedig az általam felolvasott s az illető vidék közvéleményének kifejezést adó levél tartalmából, valamint többi közölt adataimból az tűnik ki, hogy az ez ügyben eddig eljárt bírósági és közigazgatási közegek némelyikének eddigi eljárása alapos kifogás alá esik: ennél fogva azon czélból is, hogy a további eljárás korrektsége ez uton is lehetőleg biztosittassék, a t. bel- és igazságügyi minister urakhoz a következő interpellációt intézem:

Interpelláció a bel- és igazságügyi t. minister urakhoz. A Tisza-Eszláron, a zsinagógában, közvetlenül a f. évi zsidó husvéti ünnepek előtt, Schwarcz Salamon zsidó sakter által meggyilkolt Solymosi Eszter keresztény leány meggyilkoltatására vonatkozólag /egy/ t. képviselőtársam által a f. hó 23-iki ülésben elmondottak kapcsában kérdem a t. minister uraktól:

1. Van-e tudomása a belügyi s illetőleg az igazságügyi minister urnak arról, hogy Szabolcs megye felső-dadai járásának szolgabirája, a kihez a meggyilkolt keresztény leánynak, Solymosi Eszternek anyja az esetet feljelentette, ahelyett, hogy kötelességszerűleg az esetet myomban elővizsgálat tárgyává tette volna, az anyát panaszával a nyiregyházi kir. törvényszékhez utasította; a törvényszék meg az anyát viszont a szolgabíróhoz utasította, s így szolgabíró és törvényszék teljesen indokolatlan illetékességi kérdést csinálva a dologból, emiatt a vizsgálat csak hetek múlva indítatott meg?

2. Szándékoznak-e a t. minister urak ezen feltűnő kötelességmulasztásért az említett szolgabíró t. a törvényszék illető tagjait feleletre vonni?

3. Az ügynek a fenforgó viszonyok közötti kiszámíthatatlan horderejénél fogva, szándékoznak-e ezen ügyet figyelememel kísérve, örködni afölött, hogy a most mozgásba hozandó nagy zsidó pénzeszközök daczára, a bünös zsidó vagy a bünös zsidók

méltó büntetésüket elvegyék?

(

- - - - -

Az 1881. évi szeptemberhó 24-re hirdetett
országgyűlés képviselőházának naplója.

Hatodik kötet,
257. s köv. lapokon.

XIII.

Törvényhatósági kérvények az oroszországi zsidók bevándorlása ellen.

119. országos ülés, 1882. évi juniushó 9-kén
Péchy Tamás, később Szontagh Pál elnöklése alatt

Tárgyai: A kérvények XVII. sorjegyzékének tárgyalása.

.....
/Szatmármegye közönsége, Szatmár-Németi sz. kir. város közönsége, Hevesmegye közönsége, Györmegye közönsége, Somogymegye közönsége, Hajdumegye közönsége, Hajdumegye közönsége, Torontálmegye közönsége, az Oroszországból költöző izraeliták bevándorlásának korlátozása tárgyában kérvényez./ */
.....

ELNÖK: Következik a kérvények 17. sorjegyzékében 3.-9. folyószám alatt foglalt kérvények tárgyalásának folytatása.

ISTÓCZY GYŐZŐ: T. ház! /Halljuk! Halljuk!/
Midőn a február 18-iki képviselőházi ülésben, a vasvári kerület lelkészei ismeretes kérvényének tárgyalása alkalmával elmondott beszédem folyamán azon nézetemnek adtam kifejezést, hogy a zsidókérdés nálunk majd csak akkor kerül napirendre, ha Oroszország a zsidó népvándorlást a mi határaink

*) L. a képviselőházi napló VI. kötete, 242. l. A június 7-iki képviselőházi ülésben Tibád Antal jegyző által tett előterjesztés. — A kiadó.

felé tereli, s ezt mint egy, végeredményében jótékonyan ható Deus ex machina rövid három hónap mulva előáll.

Pedig hát, amint mindnyájan tudjuk, tényleg előállt. Az orosz és lengyel nép elérkezettnek látta az időt arra, hogy ama több százados társadalmi és közgazdasági békókat, a melyekbe oly tökélyre vitt raffineriával verte őt az ottani 3-4 millió főnyi zsidóság, - szétzuzza s önmagának e türhetetlen állapotból való kiszabadítására ugyanazon eszközökhöz nyult, a melyeket a házáat alapos tisztogatás alá vevő gazda, a házat ellepő parazitákkal szemben használni szokott. A ki képmutató szemforgatással: barbársággal, embertelenséggel, türelmetlenséggel sat. vádolja ezért az orosz és lengyel népet, s a 19-ik század meggyalázása frázisával s más hasonló obligát frázisokkal hadonáz: annak csak az a felelet, hogy: "C'est la guerre!" "Ez a háború!" Az ultima ratió pedig, amióta a világon népek vannak, az egész földkerekségen bizony mindig csak ultima ratio maradt.

A népet ezen, a természeti népjogon alapuló törekvésében nemcsak hogy nem gátolja, de sőt adminisztratív éss törvényhozási rendszabályaival teljes erejéből támogatja is a zsidókérdésben tisztán látó orosz kormány, a mely úgy látszik végleg el van határozva a birodalmat ezen istenostorától megszabadítani azáltal, hogy az ott lakó 3-4 millió főnyi zsidó népnek tulynomó részét, meglehet azonban hogy egészét is, a "felvilágosult, humánus" és mindenekfölött "türelmes" s ekként ezen "izraelita polgártársak"-at bizonyára örömmel befogadni kész Nyugat-Európa nyakára küldi.

Hogy kik és mik ezek az oroszországi u. n. lengyel zsidók: úgy hiszem bővebben ismertetnem nem szükséges. Olyan tiszta-eszláriféle népség az valamennyi. Felvidékünkön elég példány van már belőlük, hisz évek óta szivárognak át hozzánk Galicziából, főleg a vereczkei szoroson át, ugyanazon az uton, a melyen a honfoglaló Árpád őseinket bevezette e hazát birtokba veendő; s valamint őseinknek Munkács volt az első megpihenő helyük,

ügy napjainkban az új honfoglaló nemzetnek is Munkács az első stációja az ő vándorútjában. /Derűtlenség./

De, úgy látszik, a legutóbbi időben a magyar nemzet is tisztába jött már magával ezen, részben már megérkezett, nagyobb részben azonban még csak ezután várható jövevények mivolta fölött; mert a megyék részéről a képviselőházhoz az ország minden részéből egész sorozata érkezett s még ezután is érkezik a feliratoknak, a melyekben az orosz zsidók beözönlésének meggátolása kéretik a törvényhozástól.

S itt csak per tangensem utalok azon jellemző jelenségre, hogy míg a megyegyűléseken a valódi nemzeti közvélemény többé-kevésbé hű kifejezést nyert az e kérdés fölött hozott határozatokban, mert még azon megyék is, a melyek nem irtak föl a házhoz, Szatmármegye ismeretes körlevelét a legtöbb esetben azon indokolással vették pártoló tudomásul, hogy a kormány a zsidó beözönlés meggátolása iránt, meggyőződésük szerint, ugyanis megfelelőleg intézkedni fog: - addig a városi törvényhatóságok, élükön a fővárossal, oly magatartást követnek, mintha csak várva-várnák a muszka-zsidó inváziót s azok itteni megtelepedését. /Egy hang a szélsőbaloldalon: Nem áll! / De igenis úgy van! - Ennek a sajnálatos jelenségnek azonban, korántse higgyék a zsidók és sattelitáik, hogy az az oka, mintha városaink nem-zsidó polgársága tán "felvilágosultabb, humánusabb s türelmesebb" lenne, mint a megyék lakossága; hanem az ok ott rejlik, hogy a zsidóság mint mindenütt, úgy nálunk is előszere-ttel csoportosulván együvé a városokban, ott az ipari és kereskedelmi tért, a hitelügylet, a városi képviselőtestületet sat. teljesen dominálja, s ezzel, főleg pedig revolver és nem-revolver sajtójával oly terrorizmust gyakorol, hogy a városok nem-zsidó lakossága már panaszra se meri felnyitni a száját. Első sorban tündököl e tekintetben, mint mondtam, a főváros. S azért itt nagyon alkalomszerűnek látom az igen t. földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter urhoz azt a kérdést intézni, hogy

ugyan hány zsidó lakosa van Budapestnek a legutobbi népszámlálás szerint? hogy ekkép megtudhassuk azt is, hogy mennyivel szaporodott ott a zsidó lakosság az 1869/70-iki népszámlálás óta. Csak a mi nap is olvastuk a lapokban egy igen érdekes akadémiai felolvasást arról, hogy mennyire magyarosodik Budapest; emelett azonban szintoly érdekekkel hallanánk egyszer már arról is, hogy ugyan mennyire zsidósodik el Budapest? /Derűltség./ Ehhez éppen-séggel nem kellene valami hosszadalmas felolvasás és éleseszű számgruppírozás, csak egyetlenegy rideg számadatra volna szükségünk, a mely egyszerű számadathoz - különös dolog ugyan, de tény, - per absolutum nincs más mód hozzá juthatni, mint ha az igen t. földmivelés-, ipar- s kereskedelemügyi minster ur közölni lesz szives ezen adatot. Ha aztán ez a számadat közünkben lesz, akkor majd még jobban fogjuk méltányolni tudni a fővárosi képviselőtestületnek ismeretes határozatát, a mely nem más, mint a muszkaországi zsidókhöz intézett indirect meghívó a hazánkban való megtelepedésre. /Mozgás./

De a városok és megyék e kétféle eljárásából még egy más tanulságot is vonhatunk le, azt t. i., hogy azok az állítólag "elkorhadtt, önmagukat leélt, középkori jellegű" megyék még ma is bevehetetlen védbástyái a magyar nemzeti életnek, őrei a nemzet géniusának, s ez is egy újabb indokul szolgáljon arra nézve, hogy megyei intézményünket kegyelettel ápoljuk, daczára a zsidó és zsidószagu hírlapok által a megyei intézmény ellen folytatott rendszeres támadásoknak. Tudják jól ezek a sajtó-zsidók, minő akadály az előretörő zsidóság útjában a megyei intézmény.

Tehát, amint a dolgok Oroszországban állanak, kilátásuk van arra, hogy, ha tán még a jelen évben nem is, hát a legközelebbi évek folyamán több százezer, sőt esetleg néhány millió főnyi orosz és lengyel zsidó fogja elárasztani Galiczián át Magyarországot.

A modern zsidó népvándorlásnak e világtörténelmi tényével szemben egyszer már végleg tisztá-

ba kell jönnünk a zsidókérdés valódi lényege felől. Többé nem lehet azt ignorálni vagy frivol nevetgélés tárgyává tenni, mert egy nagy korkérdés áll egész komolyságában előttünk. Komoly jelleget öltött pedig magára e kérdés mostmár nemcsak az európai népekre, hanem magára a zsidóságra nézve is. Kell tehát, hogy e kérdés behatóan, higgadtan, sine ira et studio megvizsgálva, azt a történelmi s politikai igazságot, a mely ellenében semmiféle csürés-csavarás, rabulisztika és frázis nem használ, egyszer mindenkorra kiderítsük.

Én, kinek az a kétése szerencse jutott osztályrészül, hogy a modern zsidókérdésben – mert a zsidókérdés általában véve egyidejű a zsidó népnek a történelem színpadán való első fellépésével; hisz Polybius szerint is: a világtörténelem körben mozog, – mondom, én, kinek a modern zsidókérdésben némi szerepet kellett vinnem s annak filuma több ízben ugyszólván kezemben volt, arra a meggyőződésre jutottam, hogy a zsidókérdés végleges megoldásának feladata a mi napjainknak lett fentartva. Ma nem középkori zsidóhecczeokról van szó, amidőn a zsidó zsarolások által a kétségbeesésbe hajtott népek megelégedtek itt ott egy-egy csomó zsidónak az agyonverésével, s aztán a maradványnak újra előlről engedték kezdeni a dolgot. A középkorban az európai népeknek csak a zsidókkal mint egyes emberekkel volt, napjainkban ellenben a zsidósággal mint politikai s társadalmi intézménnyel van dolgunk. A németeket, legelső sorban pedig az antisemitizmus bölcsészét Dühringet illeti meg az érdem, hogy a zsidókérdés teoriáját végérvényesen megalapították. És Dühring a következő végkövetkeztésre jut: "Die Juden sind ein inneres Carthago, dessen Macht die modernen Völker brechen müssen, um nicht selbst von ihm eine Zerstörung ihrer sittlichen und materiellen Grundlagen zu erleiden." /Magyarul: "A zsidók egy belügyi Carthagó, a melynek hatalmát a modern népeknek megtörniök kell, nehogy önmagukank, erkölcsi és anyagi alapjaik általa való elpusztítását kelljen elszenvedniök."/

Igenis, a zsidóság az európai államokban egy belügyi Carthágó, egy állam az államban, egy politikai és társadalmi hatalmat képező külön népfaj, nem pedig egy pusztá vallásfelekezet, mint a zsidók azt feltüntetni szeretnék. Avagy mi köze van a pénzpiac és a sajtó monopolizálásának, a Rothschildok milliárdjainak, az uzsoráskodásnak, a pálinkával való népmérgezésnek, a birtokos osztály depossedálásának, az iparos osztály tönkretételének, a kereskedelmi dictaturának sat. sat. valamely valláshoz, s legyen az akár a zsidó vallás? A politikai, társadalmi és közgazdászati tér az, a melyben a zsidóság mindinkább háttérbe szorít bennünket, s nekünk ne lenne jogunk ezen politikai, társadalmi és gazdasági bajok orvoslását sürgetnünk csupán csak azért, mert azok, a kik mind e bajokat okozzák, esetleg egyszersmind egy külön vallásfelekezetet is képeznek?

A zsidó népfaj, a korunkban általános érvényre emelkedett vallási türelmesség örve alatt, magát kizárólag csak mint vallásfelekezetet akarja tekinteni, s ezen az uton föltétlen sérthetetlenséget és korlátlan szabad cselekvést - ahova természetesen még a tiszta-eszlári rituális mütéthez hasonló dolgok is tartoznak, - vindicál magának. A számtalan zsidó svindli között tán ez a legeslegkolosszálisabb svindli, a melylyel a zsidó nép a többi népeknek port hintett a szemébe. Mert hát a dolog lényege voltaképen az, hogy a zsidóság egy külön népfaj, race, a melynek specificus nemzeti vallása van. Ott vannak például a zsidó ünnepek: ezek majd valamennyije a zsidó nép politikai történelme egy-egy nevezetesebb epizódja emlékére vannak szentelve, mint: az Egytomból való kivonulás, a pusztában való vándorlás, a Hámán történet, Jeruzsálem elpusztítása sat. Avagy nem föltétlenül politikai czélzatot fejez-e ki az "Alliance israélite universelle" megalapítójának Cremiéuxnek azon híres mondása, hogy: "Egy uj messiási birodalomnak, egy uj Jeruzsálemnek kell támadnia a császárok és pápák helyébe?" Avagy nem a politikai és társadalmi irtóháboru tanát hirdette-e a zsidó-

ság egy másik lumenje: Disraeli akkor, amidőn azt irta, hogy: "A tisztavérű felsőbb - zsidó - faj hivatva van a zagyva vérű alsóbb - európai - emberfajokat kiirtani" - a mely irtóháborút-theoriát az oroszok - a bot végét megfordítva, - most Disraeli népfajára, a zsidókra alkalmazzák?

De menjünk tovább. Az antisemitikus tollharcz folyamán zsidó részről megjelent nyilatkozványok közül lássunk például egyet. Zürichben a mult évben egy röpirat jelent meg Judaeus álnév alatt e czimmel: "Was müssen wir Juden thun?" Ebben a röpiratban egyebek közt ez is áll:

"Nein, dass es euch /Antisemiten/ um religiöse Dinge gehe, - "creda Judaeus Apelle non ego."

Um höchst materielle Dinge handelt sich's. Ein Stück Darwinismus spielt sich hier ab.

Wie hienach die geschicktere Race die minder geschickte verdrängt, z. B. vor nicht langer Zeit die orientalische Wanderratte die deutsche Hausratte verdrängte: so verdrängt die rührigere jüdische Race die eingebornen besitzenden Klassen, oder macht sich wenigstens immer breiter neben ihnen Platz.

Früher geschahen solche Verdrängungen durch Feuer und Schwert; heute geräuschloser, höflicher durch - Primawechsel und Actie.. /Derültség./

Der "Sieg des Judenthums" aber ist wahr. Hier sei nicht das bis zum Ekel Gehörte breit wiederholt: Wie die einstigen Ghetto-Insassen heuta Paläste bewohnen, Carrossen, Theater-Logen besitzen, die Kurrorte füllen, ihr Reichthum stetig wachse. Older was sie von einzelnen Geldfürsten sagen, wie Rothschild, wahren König der Könige, berechtigt, die dreifache Krone dem römischen Priester vom Kopf geschlagen, sich selbs aufzusetzen als Pontifex Maximus der modernen Gottheit - des Geldes, - die wir Alle anbeten.

Aber wahr, wahr ist doch das alles."

Magyarul: "Nem: hogy nélatok /antisemitáknál/ vallási dolgokról lenne szó, - "credat Judaeus Apella non ego."

Nagyon is anyagi dolgokról van a szó. Egy da-

rab Darwinismus játszódik itt le.

Amint ennek értelmében az ügyesebb faj a kevésbé ügyeset helyéből kiszorítja, mint például rövid idővel ezelőtt a keleti vándorpatkány a német házipatkányt kiszorította: úgy kiszorítja a mozgékonyabb zsidó faj a beszüllött birtokos osztályokat, vagy legalább mind nagyobb tért foglal el mellettük.

Azelőtt az ily birtokból-kiszorítások kard és tűz által történtek, ma zajtalanabban, udvariasabban – primaváltóval és részvényvel. /Derűtség./

A "zsidóság győzelme" pedig igaz. Itt ne legyenek bőven ismételve a már az undorodásig hallott dolgok: miként laknak ugyanis az egykori ghetto-lakók ma palotákban, hogy vannak hintóik és színházi páholyaik, miként töltik el fürdőhelyeket, miként nő folytonosan gazdagságuk. Vagy, a mit az egyes pénzfejedelmekről mondanak, mint Rothschildról, a királyok valódi királyáról, a ki jogositva van a hármaskoronát a római papnak – t. i. a pápának – a fejéről leütve, saját fejére feltenni, mint a mindnyájunk által imádott istenségnek – t. i. a pénznek – pontifex maximusa.

Hát igaz bizony, igaz mindez!"

Ennek a "Judaeus"-nak bizonyára csak elismeréssel tartozhatunk azért, hogy a tényleges viszonyokat és népének gondolkozásmódját ily leplezetlenül feltárta előttünk.

Mármost mindezek után ki meri még állítani azt, hogy a zsidóság nem egyéb mint pusztavallásfelekezet, úgy mint például a katolikusok, protestánsok, görögkeletiek stb.?

Tehát a zsidóság voltaképpen egy, specifikus nemzeti vallással bíró népfaj, race, és pedig hódító népfaj, a melynek célja az európai nemzetek leigázása és, ha lehetséges, kiirtása, nem ugyan kard és tűz által, erre, legalább még ma gyengék volnának a zsidók, a hajdankorban azonban ezt is megtették, ahol tehették, hanem, mint az idézet "Judaeus" mondja: primaaváltóval és részvényvel; a mely hódító népfajjal az európai nemzetek a népjog alapján jogositva vannak úgy elbán-

ni, amint hódító ellenséggel elbánni szokás. /Mozgás./

ELNÖK: Kérem a képviselő urat, legyen figyelemmel arra, hogy Magyarországnak 500,000 lakosa van, a ki azon népfajhoz tartozik.

ISTÓCZY GYŐZŐ: Hatszázhuszonötezer van! /Derűltség a szélsőbaloldalon. Mozgás./

ELNÖK: Annál inkább áll, a mit mondok; /Zaj a szélsőbaloldalon, Halljuk! Halljuk!/ És ha a képviselő ur szavai egy vagy más helyen netalán tetteket idéznének elő, akkor méltóztassék meghinni, hogy nagyon szomorúak lennének ezen szónaoklat következményei. /Igaz! Ugy van!/ Tessék folytatni.

ISTÓCZY GYŐZŐ: Annak sem én, sem azok, a kik az én elveimet vallják, nem leszünk okai, hanem okai lesznek egyedül maguk a zsidók, ha az tényleg bekövetkezik. /Mozgás./

Hiába ütnek lármát ujságaikban a "középkori barbárság, emberietlenség, türelmetlenség" sat. fölött; a válasz e jeremiádjaikra egyszerűen csak az, hogy "C'est la guerre!" /Mozgás./

Ha annak idején hazánkban dúlt tatároknak és törököknek szintugy lettek volna hirlapjaik mint vannak a zsidóknak, s azon hirlapjaikban folyton azt kürtölték volna, hogy az ellenük irányuló ellenségeskedés a tatár vagy a mohamedán vallás elleni türelmetlenségből származik, s a vallás dolgában türelmes őseink ezt a svindlit elhitték volna nekik, a tatárok és törökök tán még ma is a nyakunkon ülnének. /Derűltség./ Korán és Talmud igen sokban hasonlítanak egymáshoz, azzal a csekély különbséggel, hogy a törökök őseinket gyauroknak - kutyaáknak - hívták, a zsidók pedig gojimnak - a mi még a kutyanál is rosszabb - hívnak bennünket, a kiknek vagyona, élete, becsülete a Talmud szerint a zsidók kezében van. Hitem és meggyőződése, hogy a magyar nemzet valamint lerázta annak idején a nyakáról a tatár és török igát, úgy le fogja rázni a kard és tűz helyett váltóval s akcióival és sok más hasonló "zajtalan és udvarias" eszközzel operáló zsidó nép igáját is.

Tehát a specifikus nemzeti vallással bíró

zsidó népfaj az európai államok kebelében egy politikai hatalmat és pedig egy internacionális politikai hatalmat képez, a melynek legfőbb kormánya a Párisban székelő és Magyarországon is több fiókkal bíró "Alliance israélita universelle", a mely ma már, mint ez a berlini congressuson is történt, a nagyhatalmak concertjében, vagy legalább körülötte, követei által képviselteti is magát, s a melynek akarata és beleegyezése nélkül Európában ma már háboru se viselhető, lévén a nervus rerum gerendarum az ő kormánya alatt álló népnek a kezében összehalmozva. S itt rejlik a tulajdonképeni oka s nem másutt, az eladósodott európai államok kormánya által tanusított zsidóbarátságnak.

A politikai hatalmat képező internacionális zsidó nép azonban államot akar alkotni - geographiai határok nélküli területtel. Ez pedig mai nap-ság a centralizált nemzeti államok korszakában képtelenség. A zsidóságnak tehát vagy végkép fel kell hagynia azzal az ambíciójával, hogy ő a létező nemzeti államok kebelében államot képezzen az államban, vagy pedig őt mint egy idegen, aggressiv elemet kivetik a maguk kebeléből ezen nemzeti államok; és ekkor neki nem marad más hátra, mint vagy országról-országra üzetve hajtatva hontalanul bolyongania, vagy pedig saját nemzeti államot alapítania s illetőleg hajdani birodalmát visszaállítania.

És ezen eszménykép a zsidó nép lelkében ma is élénken él. Csakhogy ez eszmény megvalósítását egy, legalább is problematikus eshetőségtől teszik a zsidók függővé. A talmud szerint a zsidó nép jelen szétszórta állapota csak addig fog tartani, míg a Messiás el nem érkezik; de ha az eljött, akkor ő a zsidó népet Jeruzsálembe visszavezetni s régi zsidó államot visszaállítani fogja.

Folyó évi április 8-kán Bécsben előkelő zsidók egy értekezletet tartottak, a melynek célja volt Palaestina kolonizációjának elősegítésére egyelet alakítani. Ezen értekezleten Spitzer rabbinus egyebek közt ezt mondta: "Már vallási szempontból

is Palaestina felé kell gravitálnunk. Igaz ugyan, hogy mi várjuk a messiási korszakot, és szívünk az oly sokáig hiányzott Zion felé van irányulva de a messiási idő elérkeztéig itt, t. i. Ausztria-Magyarországban maradunk."

Tehát a zsidó nép a Messiást várja, hogy Palaestinába visszatérjen. Nohát a Messiás a korszellem képében már itt van. /Élénk derűtség./ Igen, ez a Messiásuk a korszellem, a melyet 30 éven át Európában a zsidók gyártottak, de a mely korszellem most hirtelen ő ellenük fordult, és pedig - ne ámítsák efölött magukat, - végleg és oly alapossággal fordult ez a korszellem ellenük, mikép nincs többé kilátásuk arra, hogy azt ismét a maguk részére hódíthassák. Az európai népek között pár év múlva végkép kijátszandották szerepüket. Kövessék tehát ama Messiásnak, a korszellemnek intő szavát, és távozzanak Európából régi hazájukba, ahova másképp rövid idő múlva kényszerítettetni fognak távozni.

Minden, bármily kicsi nemzet, ma, a nemzeti-ségi eszmék uralmának korszakában nemzeti önállóság, függetlenség után vágyakodik: egyes egyedül csak a zsidó népben ne lenne meg az a büszkeség, önálló állami létre törekedni? Arról ma már végkép le kell tenniök, hogy ők az európai népeket leigázva, itt Európában egy, a pénzhatalmon és sajtón alapuló zsidó aristokratikus univerzál-köztársaságot alapíthassanak, s e nemzeteken paraziták módjára továbbra is élősködhessenek. Többé e népeket kopott frázisaikkal elvakithatni nem fogják. Ideig-óráig a pénzhatalmuktól függő eladósodott államok kormányai által szuronyokkal, börtönnel, bitóval elnyomhatják ugyan az általuk agyonsanyargatott nép lázongó kitöréseit; /Mozgás./ de mi lesz velük háborgós időkben, a minők a jelenlegi politikai konstellációk között igen könnyen beállhatnak; vagy mi lesz velük, ha idővel olyan pártok kerülnek kormányra, - amint már Oroszországban és Romániában tényleg kerültek is, - a mely pártok a zsidópestist az ország mindenekfölött legsúlyosabb orvoslandó bajának fogják tekinteni?!

"Gouverner c'est prévoir!" "A kormányzás előrelátás" mondja a francia. A zsidó népfaj vezérei vessenek számot önmagukkal, s népük jövőjét ne tegyék ki annak az eshetőségnek, hogy az az ő világtörténelmi szerepét itt Európában dicstelenül fejezze be. Ha Amerikában a Monroe-tan jelszava az, hogy: "Amerika az amerikaiaké!", úgy Európában jelszó lesz az, hogy: "Európa a keresztény népeké!" S valamint az Izlamnak meg vannak számlálva napjai Európában, úgy a Talmud népének se lesz maradása itt.

Az orosz zsidóság egy töredékének Amerikába való szállítása lehet pillanatnyi szükségbeli rendszabály; ha azonban az huzamos ideig nagy mérvben eszközöltetnék, főleg pedig, ha az Oroszországon kívüli európai államokból is nagy tömegekben tódulna az Egyesült-Államokba a zsidóság, és pedig nemcsak a vagyonos zsidóság tódulna, hanem az Amerikában már ma sem szívesen látott zsidó proletariátus is: a praktikus eszű amerikai nép törvényhozása rövid idő múlva szintugy törvényerőre emelne egy Anti-Jewish-bilt, amint csak néhány héttel ezelőtt törvényerőre emelte az Anti-Chinese bilt a chinaiak bevándorlása ellen. Sőt, amint Californiában már megalakult az anti-chinai szövetség, a mely a chinaiaknak az Egyesült-Államok területéről erőszak útján is való eltávolítását czélozza, úgy a szabad Amerikában igen könnyen megalakulhat hasonló célra az anti-zsidó szövetség is. Mert hát az amerikai nép, minden szabadelvűsége és vallási türelmessége mellett még nem vesztette el józan eszét holmi beteges álhumanisztikus frázisok és humbugok által.

Minthogy pedig Északamerikán kívül nincs állam, a mely az Európa keletéről vándorló zsidó nép csak egy részének is befogadására hajlandó lenne: a zsidóság előtt nincs más választás s mint nemzetnek nem is lebeghet szemei előtt más eszménykép, mint a régi hazájába való visszavándorlás, ahová, Spitzer bécsi rabbi kijelentése szerint is, a zsidóságnak gravitálnia kell.

S csakugyan az oroszországi és romániai zsi-

dók már komoly készülődéseket is tesznek a Palesztinába való visszavándorlásra. A lapoknak egy, folyó évi május 1-ről kelt leMBERGI távirata szerint, már mintegy 7000 orosz-zsidó család jelentette be a Jaffában lévő bevándorlási bizottságnál Palesztinába való letelepedési szándékát, s úgy Oroszországban mint Romániában, sőt, mint imént említettem, Bécsben is zsidó egyletek alakultak a célra, hogy a Palesztinába való kivándorlást elősegítsék.

Itt azonban előáll a megfelelő nagyobb földterület szerzésének a kérdése. Ez azonban egyáltalán nem megoldhatlan kérdés. A zsidóknak, élükön a Rothschildokkal, elég pénzük van arra, hogy Palaestinát, s ha kell, a határos tartományokat is, népük számára megszerezzék. Azt pedig tudja mindenki, hogy Konstantinápolyban nincsenek oly bőviben a pénznek, hogy pár száz s esetleg ezer millió frankot vagy forintot megvetnének, vagy megvethetnének. De ha a zsidók tömeges bevándorlása ellen a lapok hirei szerint még a török kormánynál is uralkodó ellenszenv még ennyi pénzzel se lenne legyőzhető: akkor Európának joga és kötelessége is e célból interveniálni. Ha Európa a görögöknek és a bolgároknak visszadta régi országukat: nem volna-e ugyanez kötelessége úgy önmaga, mint a zsidó nemzet irányában is most, midőn a zsidó nép nagy része már önszántából is szívesen térne vissza ősi honába? Ha tehát a zsidó népnek Palaestinába való visszatérése úgy az európai népeknek, de a tőke- és népszegény Törökországnak is érdekében fekszik: miért nem veszi egyszer már kezébe ez ügyet a diplomácia? a melynek a zsidó-üggyel kénytelen-kelletlen ugyis foglalkoznia kell rövid idő múlva, már csak az oroszországi zsidó népvándorlás okából és alkalmából is. Az orosz kormánnyal ugyan hiába fog diplomataizálni, mert gróf Ignatyev félhivatalos lapja csak a minap is kijelentette, hogy az orosz zsidók mellett esetleg felszólalni szándékozó diplomata urakat a külügyminister helyett a ministerium portása fogná fogadni. A diplomácia tehát ne törje a fejét elő-

reláthatólag sikertelen kísérletek és palliatív szerek fölött, hanem vegye egyszer már kezébe a zsidókérdés végleges radikális megoldásának ügyét.

A mi végül a beérkezett törvényhatósági feliratokra vonatkozólag elfoglalt álláspontomat illeti: én az orosz zsidók itteni, bármi föltételek alatti megtelepedésének természetesen határozott ellenese vagyok. De azzal, ha a muszka zsidók beözönlése meggátoltatik is, még korántsem látom az országot megmentve azon nagy veszélyektől, a melyek azt a zsidóság, a már az országban lévő zsidóság részéről is fenyegetik.

Tudom, hogy még ma sem értek meg a dolgok annyira, hogy e tekintetben oly concret indítványokkal léphetnék elő, a melyeknek kilátásuk lenne az elfogadtatásra. Hiszen csak ezelőtt 3 hóval a t. ház és a t. kormány még arra sem volt rábírható, hogy elfogadja azon határozati javaslatomat, mely szerint a kormány felhivandó lett volna a zsidókérdést tanulmány tárgyává tenni. Remélhetőleg az azóta lefolyt 3 hó bőséges tapasztalatai s a rövid idő múlva még bőségesebb leendő tapasztalatok a talajt indítványaimra nézve majd kedvezőbbé fogják tenni, s ezen szerzendő tapasztalatok majd azt is fogják eredményezni, hogy hivatalos tanulmányozás nélkül is tudni fogja mindenki, hogy mi az a zsidókérdés?

S éppen azért, mert én az oroszországi zsidókérdéssel kapcsolatban vagy annak folyományául egyuttal a magyarországi zsidókérdést is megoldva szeretném látni: én az Oroszországból jövő zsidó népvándorlás áradatát, a már mondottak értelmében is, természetes ut-irányában Ázsia felé feltartoztatni egyáltalán nem tartom a zsidókérdés végleges megoldásának, már csak azért sem, mert ugyanazon muszka zsidók, a kiket nagy tömegekben nem ereszténék be, kisebb csoportokban lassankint és észrevétlenül anélkül is bevándorolnának Magyarországra, amint ezt eddig is tették. Én tehát, a kellő rendőri és egészségügyi rendszabályok megtartása mellett, az orosz zsidóknak Magyarország területén Dél felé való keresztülvonulását megen-

gedhetőknek tartanám.

Határozati javaslatot azonban, az imént mondottaknál fogva is, e tekintetben sem adok be: én addig, míg a baj egészen a nyakunkra és a fejünk fölé nem nő, ezentul kritikai álláspontot foglalok el, és várom a további fejleményeket. Én már hosszú évek során át hozzá vagyok szokva a türelmes várakozáshoz, és e várakozás még eddig sohasem volt hiába. Hiszem, hogy most már nem sok ideig kell várakoznom. /Derűltség./

Hogy pedig most jelzett kritikai álláspontomnak a t. kérvényi bizottsággal szemben is eleget tegyek: utalok annak se hus se hal-féle határozati javaslatára. Az ország hangosan, sőt most már viharosan nyilvánuló közvéleményével szemben ugyanis mit tesz a t. kérvényi bizottság? Az ő bölcsessége most is mint februárban a zsidókérdést illetőleg abban culminál, hogy "törvényhozási intézkedés szükségét nem látja." Sőt annyira fumigálja a nagyszámu törvényhatósági kérvényekben kifejezésre jutott hazafiui aggodalmakat, hogy e kérvényeket még arra sem tartja méltóknak, hogy a kormánynak, a melynek figyelmét pedig az ügyre felhívja, azokat mint anteactákat kiadatni véleményezné. Magánfeleknek még a leglappáliaszerűbb kérvényei is kiadatnak az egyik vagy a másik miniszternek, s itt egy egész sereg megyének, az ország és a nemzet életérdekéibe vágó hivatalos felterjesztései nem tartatnak érdemeseknek arra, hogy a kormánynak csak ki is adassanak. /Igaz! Ugy van! a szélsőbalon. Ellenmondások./ Ennél rikitóbban semmi sem világíthatja meg azt a légkört, a melyben a zsidókérdést illetőleg a kérvényi bizottság s vele együtt a képviselők tulnyomó része mozog.

Én tehát a kérvényi bizottság véleményét, mint semmi tekintetben ki nem elégitőt, el nem fogadom. -

Én tehát ma csak arra szoritkozom, hogy elégtétellel constatáljam azt, miszerint az antisemitizmus ma már e házban is nevezetes hódításokat tett. /Derűltség./ Tán rövid idő múlva nagyobb hódításokat is fog tenni.

Az 1881. évi szeptemberhó 24-ére hirdetett
országgyűlés képviselőházának naplója.

Kilencedik kötet,
a 144. s köv. lapokon.

A tapolczai kérvény.

171. országos ülés, 1883. évi január 22-kén
Péchy Tamás elnöklété alatt.

Tárgyai: A kérvények XXII. és XXIII. sorrendjének tárgyalása.

.....

RAKOVSZKY ISTVÁN JEGYZŐ /Olvassa/: 2174 tapolczai választókerületbeli polgár az izraeliták egyenjogositását kimondó 1867: XVII. t-cz. eltörlesztését, az izraelitáknak a felekezeti nevelés és oktatás, továbbá a birtokképeség tekintetében való korlátozását és a keresztények és izraeliták közti polgári házasságról szóló törvényjavaslat visszavetését kéri.

BERZEVICZY ALBERT ELŐADÓ: /Halljuk! Halljuk!/ T. képviselőház! A kérvényi bizottság határozati javaslata e kérvényre nézve a következő:

"Ezen kérvény, tekintettel a keresztények és izraeliták közti polgári házasságra vonatkozó részére, az e tárgyban benyújtott törvényjavaslat tárgyalására hivatott igazságügyi bizottságnak adatik ki. Egyéb részeit a kérelemnek a ház figyelmébe vehetőnek nem találja s efelől a kérvényezőket a házszabályok 176. §-a értelmében értesíti."

ISTÓCZY GYŐZŐ: T. ház! /Halljuk! Halljuk!/
Miután én múlt évi február 18-kán a vasvári kerület lelkészei részéről, az 1867: XVII. t.-cz. revíziója érdemében beadott kérvény tárgyalása alkalmával indokaimat a revízió szükségessége iránt már bőven kifejtettem: ezuttal rövid lehetek annyival is inkább, mert most nemcsak egyedül magam leszek, a ki a vita folyama alatt az antisemitikus álláspontot védelmezem.

Ugyanazért ezuttal csak néhány új szempont kiemelésére szorítkozom, a mely új szempontok a zsidókérdésnek a legújabb idők fejleményei folytán előállt jelenlegi fázisából és a közhangulat jelen állásából önként folynak.

Az antisemitikus áramlat által mindjobban szorongatott, de annak álláspontjára lépni különböző indokokból még sem merő politikusaink között legújában az a szólam járja, hogy a zsidókérdés nem politikai, hanem társadalmi kérdés; következőleg szerintük azzal az országgyűlési képviselők mint ilyenek, s így a törvényhozás és a kormány sincsenek se hivatva, se kötelezve foglalkozni.

Ezen felfogással aztán ezen politikusok ketős czélt akarnak elérni. Először: a zsidókérdés létezését ezzel az okoskodással elvileg elismervén, ezzel hizelegni akarnak választóiknak és az antisemita érzelmű nagyközönségnek. Másodszor, theoriájuk szerint a zsidókérdés nem tartozván a törvényhozás elé, itt a házban a zsidók nagy öröme és tetszésére a zsidókérdés fölött kényelmesen hallgathatnak, és esetleg az antisemita képviselők beszédeit "derültség"-gel is kísérik anélkül, hogy ezen kellemes passiv magatartásuk foganatyut szolgáltatathatna otthon a t. választóknak arra, hogy őket számon kérhessék.

Az ilyen, ha akarom vemhes, ha akarom nem vemhes-féle elvet valló politikusoknak okoskodása tehát arra megy ki, hogy van bizony zsidókérdés, a zsidóság okozta bajok bizony nagymérvűek s évről-évre súlyosabbak lesznek; de azért mi, a hon atyái, nem vagyunk hivatva arra, hogy ezeken a bajokon segítsünk. Segítsen a társadalom, a nép, kiki ön-

magán: Sauve qui peu! Azaz hogy: meneküljön a ki tud!

Tudományos szempontból tekintve a dolgot, ez a felfogás visszhangja a szerencsére már legazdálkodott manchesteri politikai theoriának, a melyet a 70-es évek alatt a zsidók nálunk úgy mint egész Közép-Európában oly nagy virtuozitással kezeltek. Ezen ferde manchesteri theoria szerint az állam és a társadalom két, egymástól szigorúan elválasztott fogalom: a társadalmi erők szabad működését az állam nem lévén hivatva korlátozni.

Ezen manchesteri theoria uralma alatt aztán a társadalmi erők hatalmasan működtek is minden korlátozás nélkül ugyannyira, mikép 10-15 év alatt oda jutottunk, hogy az országot a zsidóság által letiport magyar társadalom részére formálisan újból visszahódítanunk kell.

De hát a zsidókérdés ma már nem is annyira társadalmi kérdés, mint inkább politikai és pedig ez idő szerint a legfontosabb politikai kérdés, mert az ma már a hatalom kérdése, s ekkép van formulázva: a magyar vagy a zsidó elem legyen-e uralkodó ebben az országban?

1848. előtt, sőt még az 1867. évi XVII. t.-cz. meghozatala előtt is lehetett azt még pusztán társadalmi kérdésnek tekinteni, és pedig azon okból, mert az a feltevés általánosan el volt terjedve, hogy, ha a jogegyenlőség elve a zsidóságra is kiterjesztetik, ez be fog olvadni a mi társadalmunkba.

Ma már azonban, úgy hiszem, ez az illúzió végleg eltűnt; mert hisz saját szemeinkkel látjuk, hogy az emancipáció óta a zsidóság nemcsak hogy nem mutat semmi hajlandóságot a beolvadásra, de sőt separatismusa csak nőtt azon hatalommal, a melyet évről-évre mindnagyobb mérvben biztosítani tudott magának.

Ne mondja azt nekem senki, hogy hisz a magyarosodás terén nagyot haladtak a zsidók, s ez már egy nevezetes lépés a beolvadásra. Föltéve még azt is, hogy, ha valaki valamely nyelvet elsajátít magának, ezzel már eo ipso az azon nyelvű nemzet

tagjává is válik, a mi pedig nyilvánvaló absurdum, nem szabad figyelmen kívül hagynunk azon történelmi tényt, hogy a zsidóságnál a nyelv absolute nem határoz, mert senki soha sem volt eredeti nemzeti nyelve. Egyiptomban az egyiptomi nyelvet beszélték, Kánaánban felvették a meghódított kanaániták nyelvét, a mely a mai értelmében vett u. n. zsidó nyelv; Babylonban aztán ezt a nyelvet is elfelejtették, s felvették a chald nyelvet; Spanyolországban lettek spanyol nyelvűek, Közép- és Kelet-Európában német nyelvűek sat., de azért se egyiptomiak, se kanaániták, se babyloniak, se spanyolok, se németek nem lettek belőlük, hanem maradtak ez vagy ama nyelvet rontó zsidók. /Nagy derűtség./ S ugyanazért, még ha a Magyarországon lakó valamennyi zsidó kizárólag magyarul beszélne is, azért ők nem lennének magyarok, hanem csak magyarul beszélő zsidók.

Nemcsak hogy semmi haladás nincs 1867. óta a beolvadás tekintetében, de ellenkezőleg nagy visszaesés konstatálható. 1867. előtt s még inkább 1848. előtt legalább a kikeresztelkedett zsidók fentartás nélkül egy sziv egy lélek voltak társadalmunkkal, főleg azon okból, mert a zsidósság az ily u. n. mesummed-eket kiátkozta, kitagadta, s viszont ezért a kikeresztelkedett zsidók is megtagadták fajrokonait.

Ma már azonban egészen másképp áll a dolog. A zsidósság valóságos hatalmat képezvén, a mely hatalomnak tovább terjeszkedésére szövetségesekre van szüksége: egyrésztől a zsidósság örül, ha a kikeresztelkedett zsidók neki oly körökben is előkészítik a tért, a mely körükbe zsidó vallásu zsidóknak még hozzáférhetőségük nincsen, s azért a kikeresztelkedetteket még mindig a kaszt tagjainak tekinti; másrésztől pedig a kikeresztelkedett zsidók közül legtöbben, látva fajuk hatalmát, opportunusabbnak tartják, mint a zsidósság uttörő pionirjai szerepelni.

Sőt még, mi több, azt a sajnos tapasztalást is tesszük, hogy még sokan olyanok is, a kiknek a 2-ik vagy 3-ik generációban valamelyik apai vagy

anyai őse zsidó volt, ma már sok esetben nem a magyar, hanem a zsidó családi tradíciókat tekintik mérvadókul hozzátartozóságuk meghatározásánál, s eszerint cselekesznek, lévén inkább zsidó mint magyar érzelműek.

Ugyanez a tapasztalás a zsidókkal sógorságba jutott magyarokkal. - Az előforduló kivételek csak a szabályt erősítik meg. - Az ily családi összeköttetés folytán rendszerint nem a zsidó lesz magyarrá, hanem a magyar lesz zsidóvá.

A zsidóság a legeslegconstansabb fehér emberfaj, s valamint annak fizikai típusát rendszerint bármily gyakori keresztezés se tudja generációkon át se átváltoztatni: úgy a zsidó szellem is dominálni szokott az utódokban.

Hogy ezen physiologiai igazságokkal szemben mi hasznot huzna a magyar nemzet a zsidókkal a polgári házasság útján való összekeveredésből: igen könnyű megmagyarázni.

A dolgok ily állásában, a zsidóságnak mindinkább való elhatalmaskodása mellett, egy új uralkodó kaszt, egy új aristokratia fejlődik ki, a mely az állami és a társadalmi hatalmat napról-napra mindnagyobb mérvekben ragadja magához, s ez az új aristokrácia, ez az új uralkodó kaszt áll a zsidókkal rokonságban álló magyarokból.

Mindazoknak pedig közülünk, a kik nem lehetünk oly szerencsések a zsidó rokonságba vagy sógorságba keveredni: az elnyomatás, a szolgai szerep van fentartva.

Már pedig a most definiált uralkodó kaszttal való rokonságba vagy sógorságba keveredés lehetséges lehet ugyan egyesekre nézve; népünk nagy zöme azonban ezt az assimilációt természeti ösztönénél fogva perhorreskálja: de a zsidó exkluzivitás mellett ez reá nézve lehetetlen is, mert a legtöbb zsidó a nem-zsidót a Talmud értelmében állatnak tekintvén, /Hosszas derűtség./ hogyan alázná meg magát annyira, hogy állattal rokoní összeköttetésbe keveredjék? /Derűtség./

Az a jövő tehát, a mely ily ügyállás mellett a keresztény-magyar társadalomra vár, valóban igen

komor; s én csak szerencsét kívánhatok magamnak ahhoz, hogy ennek a veszélynek a felismerése ma már nem többé "Istóczy rögeszméje", se nem pusztá "Istóczyzmus", a mint még csak pár évvel ezelőtt is viccelődtek a zsidó és zsidóbarát lapok, hanem ez a felismerés a keresztény-magyar nép minden rétegének, minden osztályának öntudatában élő szilárd, megdönthetetlen meggyőződéssé vált.

Ez a komor jövőt, ezeket a fenyegető veszélyeket a magyar nemzetről elhárítani tehát az idő szerint legsürgősebb, legfontosabb feladatunk.

De hát kinek a teendője ezen veszélyek elhárítása? A társadalomé? Azé is, és ha társadalmunk elég rugékonysággal, elég ellentállási képességgel bírna a zsidósággal szemben, - megoldhatná a zsidókérdést maga a társadalom is.

De társadalmunk, sajnos, ma már elvesztette ellentállási képességét az elhatalmasodott zsidósággal szemben. Mint egy lidércz nehezedik az társadalmunkra, lenyügözve tartva annak szabad működését, sőt még a szabad véleménynyilvánítást is elfolytva terrorizmusával, úgy, hogy különben is atomokra oszolt társadalmunk nem képes többé egyesületi uton tömörülve ellentállási akciót kifejteni.

Nem marad tehát más hátra, mint hogy a nemzeti érdekek hivatott öre, a törvényhozás vagyé kezébe a zsidókérdés megoldását, szóval: a zsidókérdés mint politikai kérdés tekintessék és oldassék meg.

A magyar nemzet 1867-ben nyerte vissza állami önállóságát és szabad önrendelkezési jogát. /Ellenmondás a szélsőbalon./ Ugyancsak 1867-ben nyerte el a zsidó nép is a teljes polgári és politikai egyenjogúságot, a magyar nemzet a zsidó néppel megosztva mindazon jogokat, a melyeket 1848. és 1949-ben fiai százezreinek feláldozásával karddal a kezében, a passiv ellentállás hosszú 17 éve alatt pedig életérdekei kockáztatásának árán vivta ki magának.

És az elvben egyenlő jogok alapján megindult a verseny a két leghatalmasabb politikai elem: a

magyar és a zsidó elem között.

E versenyben, az 1867-től napjainkig terjedő 16 év alatt máris a zsidó népet tekinthetjük győztesnek.

Hogy miért lett a győztes a számára nézve sokkal csekélyebb zsidó ellem? annak igen egyszerű a magyarázata. Azért, mert míg mi magyarok széthúzó, örökös tusákban álló pártokra osztottak vagyunk, a zsidóság mint egy tömör phalanx nyomul előre, s mint egy hatalmas ék mélyebben hatolt bele állami és társadalmi zervezetünk mind tágabbá váló réseibe.

S így történt aztán, hogy ma már úgy a hatóságok előtt, mint a törvényhozás előtt, ha zsidó érdek magyar érdekbe ütközik, rendszerint a magyar érdek huzza a rövidebbet, /Mozgás/ és a zsidó érdek érvényesül. És hát valamely nemzet souverainitásának nem az-e a kriteriuma, hogy ama nemzet érdeke minden más érdekkal szemben érvényesüljön? Melyik elem a souverain tehát tényleg ma Magyarországon? Mi magyarok ma már csak névleg vagyunk souverain nép, a tényleges souverain nép, magyar firma alatt, a zsidó nép.

S a magyar sajtónak a zsidó hirdetések által hizlalt része /Derültség./ csakugyan már annyira beleélte magát ebbe a kényszer-helyzetbe, hogy még a magyar nemzet testamentumát is szívesen megcsinálná, s általános örökösül a zsidóságot nevezné ki, egy feltétel alatt, és ez a föltétel az, hogy legyen ez a zsidóság magyarul beszélő zsidóság, hogy a praenumerációk azután se fogyjanak meg. /Mozgás./

Mi magyarok tehát tényleg ismét meghódított néppé lettünk; nem ugyan fegyverrel, hanem raffineriával meghódítva, a zsidóság kezébe összefutó érdekszálaknak bilincsekké forrasztása útján, a sajtó és a pénz hatalom által.

És mindazon tényezők, a melyeknek kezeibe van letéve a nemzet jóléte és jövője, lerakták a fegyvert a győzelmes ellenség előtt: lerakta a fegyvert a sajtó, - egy-két lap kivételével, - lerakta a fegyvert a törvényhozás s a kormány.

S ma, ha az eltiport magyar érdekek kopogtat a magyar képviselőház ajtaján, a mely magyar képviselőház tagjait a magyar nép bizalma küldötte ide a nemzeti érdekek megóvására: ma a magyar nemzeti érdekeknek a zsidó uralommal szemben érvényt szerezni akaró képviselők szava itt a házban süket fülekre talál, a legtöbb esetben nevetgélés rája a válasz, a hon atyáinak határozata pedig hol az, hogy a ház intézkedésnek szükségét nem látja, hol pedig az, hogy a kérelem figyelmen kívül hagyatik, amint a t. ház tulnyomo többségének megállapodását ekkép előkészíteni s védelmezni a t. kérvényi bizottsági előadó urnak szomorú feladata szokott lenni.

A magyar nemzet százados elnyomatás után lerázta a nyakáról a török igát; a magyar nemzet széttrökte az osztrák abszolutizmus százados békóit, s ez abszolutizmust éppen akkor rázta le végkép a nyakáról, amikor az Magyarországon végleg megszilárdultnak hitte magát.

S most a magyar nemzet a zsidó iga alá hajtana fejét? – a mely valamennyi eddigi ellenségünk igája közt a legmegalázóbb, a legszegényetesebb, de egyszersmind a legveszedelmesebb is; mert míg a török és az osztrák uralom csak államiságunkat semmisítette meg egy időre, társadalmunkat azonban meglehetősen épen hagyta, addig a zsidó uralom államunk tartató tényezőjét, a magyar társadalmat is végpusztulással fenyegeti.

A magyar nemzet nem fog fejet hajtani a zsidóuralom előtt sem, daczára annak, hogy egyes holdvilági politikusok ezt a meghódolást humánus és felvilágosult dolognak, az az alóli szabadulást pedig reakzionárus dolognak tartják.

A felébredés a hosszú lethargiából már megtörtént; csak rövid idő kérdése már, hogy a törvényhozásnak e kérdés végleges megoldásával foglalkoznia kell.

Minél jobban tagadtatik e házban a zsidókérdés létezése, annál hangosabban fogja követelni a közvélemény az intézkedést; minél többször visszatartatnak és minél merevebben itt a házban kö-

veteléseink, annál szélesebb körök sorakoznak zászlónk alá.

Hogy miből áll a zsidókérdés végleges megoldása, azt majd megérleli az idő.

Annyi azonban máris bizonyos, hogy e végmegoldás nem fog a zsidóságnak egész összességében való beolvasztása útján történni, először azért, mert a zsidóság nem reformképes; másodsor azért, mert a zsidóság, eredetétől fogva még sohasem olvadt bele egyetlenegy más népbe sem, mivel különben többi ősnép-társaival együtt már rég le kellett volna tűnnie a történelem szinpadáról.

A végmegoldásra az első lépés a status quo ante visszaállítása, vagyis az emanczipáció visszavétele, /Ellenmondások./ a mely emanczipáció, amint a tapasztalás mutatja, tökéletes fiaskot vallott.

Csakis ezen az uton nyeri ismét vissza a magyar nemzet azon, őt elévülhetlen történelmi jogainál fogva megillető hatalmi tulsulyt, a melyet a zsidóság 1867. óta kicsavart kezeiből, s a mely ismét visszanyert hatalmi tulsuly fogja egyedül képessé tenni a nemzetet a zsidó-kérdés végleges, radikális megoldására.

Ugyanazért a tapolczai kerületi választók kérvényének értelmében a következő határozati javaslatot van szerencsém a t. ház elé terjeszteni:

RAKOVSZKY ISTVÁN JEGYZŐ /Olvassa az Istóczy Győző által benyújtott határozati javaslatot/: Határozati javaslat. Beadja: Istóczy Győző /és nyolcz társa/. A ház kijelenti, hogy az 1867. évi XVII. t.-czikk revizióját szükségesnek tartja, és felhivja a kormányt ennek megfelelő törvényjavaslat előterjesztésére. */

- - - - -

*) Az erre széles mederben megindult vita (a melynek folyamán többek között — Jókai Mór is felszólalt a kérvény ellen), kitöltötte a január 23-tól 28-ig tartott üléseket is, ezen utóbbi ülésen nyerve befejezést. — A kiadó.

Az 1881. évi szeptemberhó 24-ére hirdetett
országgyűlés képviselőházának naplója.

Tizenharmadik kötet,
162. s köv. lapokon.

A zsidó-keresztény házassági törvényjavaslat tárgyalása.

267. országos ülés, 1883. évi novemberhó 21-kén
Péchy Tamás elnöklete alatt.

Tárgyai: A zsidók és keresztények között, valamint külföldön kötött polgári házasságról szóló törvényjavaslat tárgyalása. */

.....

ISTÓCZY GYŐZŐ: Mielőtt az ügy érdekéhez hozzászólnék, nem mulaszthatom el a t. előadó ur tegnapelőtti beszédére néhány megjegyzést tenni.

A t. előadó ur azt mondta, hogy, ha az emancipációval egyidejűleg a zsidók és keresztények közti polgári házasság is behozatott volna, a lelkiismeretlen izgatás nem foglalhatott volna tért, s a személy-és vagyonbiztonság nem ingathatott volna meg, amint ez tényleg megtörtént.

Hát t. előadó ur, én úgy tudom, hogy a zsidók és keresztények összeházasodásának egyebek közt Németországban sincs már évek óta semmi akadálya; s mégis Németország volt az, hol az antise-

*) A törvényjavaslat tárgyalása a november 19-ki ülésben kezdődött meg a tartott egész november 24-ig. — A kiadó.

mitikus mozgalom legelőször vett fel konkrét alakot.

Egyébiránt majd megmagyarázom a t. előadó urnak, hogy voltaképen kik azok, a kik az általa említett lelkiismeretlen izgatást csinálták s csinálják, s kik miatt a zsidók napjainkban nem érzik oly biztonságban magukat, mint érezték a börze-svindli fénykorában, a krach előtti korszakban, amikor a zsidóemancipáció méregfája dusan kezdte teremni gyümölcseit.

Ezen lelkiismeretlen izgatók első sorban maguk a zsidók, az ő népfosztogató, népdemoralizáló faji politikájukkal; s én nem habozom kijelenteni, hogy az antiszemitizmusnak legjobb, legügyesebb kortesei maguk a zsidók. Minden, naponkint pedig zsázával és ezrével előforduló zsidó visszaélés, zsidó üzelem, zsidó tulkapás, zsidó fosztogatás, zsidó erőszakoskodás újabb és újabb elemeket terel a mi táborunkba, s mivel a zsidónak az önmérséklet sohase képezte nemzeti erényüket, a jövőben is terelni fog.

Midőn 1875-ben első ízben szólaltam fel a zsidókérdésben, egyenesen ezen pszichológiai tényre alapítottam politikámat; s mondhatom, számításom minden várakozást felülmúló mértékben beütött. Hogy ez tény: úgy hiszem bizonyításra nem szorul, annál kevésbé, mert a t. előadó ur is mint jogászember tudhatja, hogy köztudomásu tényeket bizonyítani nem szükséges.

Másodszor, a t. előadó ur által említett lelkiismeretlen izgatás csinálói, a lelkiismeretlen izgatók azok, kiket a nép az ország bajainak orvoslása végett ide küldött, megtisztelve őket bizalmával, s a kik ahelyett, hogy orvosolni törekednének azon súlyos bajokat, melyeket a zsidóság az országra s a nemzetre hozott, megfoghatatlan könnyelműséggel és közönyösséggel engedik kifosztani s pusztíttatni saját küldőiket, saját véreiket nemcsak, de sőt hasonló törvényjavaslatoknak, anélkül hogy kényszerítve lennének rá, megszavazásával, csak olajat öntenek a tüzre, s a nemzet legszentebb érzelmeiből gunyt üzve, a nép elkese-

redettségét csak fokozzák.

A t. előadó ur beszélt még a személyi- és vagyonbiztonság megingatásáról is, a mely szerinte az antisemitikus izgatásoknak a következménye.

Hát itt ismét téved a t. előadó ur. Mert a személy- és vagyonbiztonságot Magyarországon a zsidók veszélyeztetik legnagyobb mértékben, szövetségben fizetett alázatós szolgálkakkal: a zsidóbérencz filosemitákkal, a mely épületes szövetség előtt nincsen biztonságban vagyonunk, a melyet hamis tanukkal megvesztegetésekkel, daczára minden törvényparagrafusnak - mindenkor elragadhatnak tőlünk; - de a zsidóktól nincs biztonságban a keresztények élete sem, mert, a legujabb időben majdnem mindennapos zsidó merényleteket a keresztények élete ellen nem is említve, egy keresztény szülő se lehet biztonságban aziránt, hogy hirtelen eltűnhető gyermeke pár nap múlva nem-e esik áldozatul a kannibálok is tultevő fanatikus zsidók rituális őrzöngéseinek. ...

ELNÖK: Szemben azon sajnos esetekkel, a melyek az idén Magyarországon előfordultak, kénytelen vagyok a képviselő urat figyelmeztetni, hogy innen e házból olajat öntení a veszedelmes tüzre nem való. /Helyeslés./ Kérem ennélfogva a képviselő urat, mérsékelje szavait úgy, miként ezen törvényjavaslat objektív tárgyalásához illik. /Helyeslés./

ISTÓCZY GYÖZÖ: ...mert hát, daczára minden fölmentő ítéletnek, mindenki lelke mélyében meg van győződve arról, hogy a boldogtalan Solymosi Eszter ott a tiszta-eszlári zsinagógában lelte gyászos végét. /Mozgás./ Ha tehát Magyarországon a személy- és vagyonbiztonság veszélyeztetve van - amint a t. előadó ur állítja, - úgy ez első sorban és legnagyobb mértékben a zsidóság térsadalmi-nihilisztikus üzelmek által van veszélyeztetve; mert, ha a zsidó hit- és erkölcsstan elvei azt tanítják, hogy a nem-zsidók élete és vagyona a zsidók kezében van, és hogy a nem-zsidók vagyona uratlan jószág, a melyet Jehova a zsidóknak adott: lehet-e csudálkozni azon, hogyha a zsidó egyete-

meken, t. i. a pálinkás boltokban ... /Derűltség és mozgás./ mondom, hogyha a zsidó egyetemeken, t. i. a pálinkás boltokban, a zsidó kultúra és a zsidó nevelés áldásaiban részesült nép, nem tűrhetve tovább fosztogatását, és se égtől, se földtől segílyt nem nyerve, fütyköst és fejszét ragad, s a Talmus tanait a zsidók ellen visszafordítva, azokat viszont a zsidókra alkalmazza, - persze a maga módja szerint nyílt erőszakkal, amiért aztán agyonlövetés, börtön és akasztófa éri a magyart; míg a Talmud tanait titkon s alattomban, a törvény megkerülésével alkalmazó zsidó, földesurrá, nemes emberré, báróvá s esetleg országgyűlési képviselővé s maholnap tán főrendházi taggá is lesz.

Ezek után úgy hiszem a t. előadó ur is tudni fogja jövőre, hogy tulajdonképen hol keresse azokat a lelkiismeretlen izgatókat, a kik Magyarországon a személy- és vagyonbiztonságot veszélyeztető üzelmeknek az okai.

De e kérdéshez végezetül még egy szót. Vegyünk egy példát. Én magam is a tágabb értelemben vett népnek egyik tagja vagyok, úgy-e bár? Mert hisz népképviselő vagyok? Ugyan meg tudná-e mondani a t. előadó ur, hogy hát engem, a tágabb értelemben vett népnek egyik tagját, ki izgatott fel; kit és kiket terhel az én felizgatásom miatt a felelősség? Ex uno disce omnes.

Áttérve mármost az ügy érdemére, az elmondottakból folyólag is, végzetes tévedésben van az, a ki azt hiszi, hogy a tárgyalás alatt lévő javaslatnak törvényerőre való emelésével már meg lesz oldva Magyarországon a zsidókérdés, és hogy a zsidóság iránt uralkodó ellenszenv és izgalom megszűnik. Sőt ellenkezőleg: az új törvény is csak olaj lesz a tűzre.

Politikai és társadalmi szempontból ítélve meg a zsidók és keresztények közti polgári házasság kérdését: ezen intézménynek mindezen tekintetekben is csak káros kihatásai lesznek reánk nézve.

Én ugyan nem tartok attól, hogy valami nagyon gyakoriak lesznek az ilyen zsidó-keresztény páro-

sodási esetek. /Derűlttség./ Bizonyítja ezt Poroszország példája is, ahol 1875-től 1879-ig 250-ről mintegy 150-re szállott alá az évenkénti kötött zsidó-keresztény házasságok száma, s a csökkenés az antisemitizmus terjedése folytán azóta is évről-évre mind nagyobb lesz.

De ezenkívül még egy igen érdekes statisztikai adatot birunk Poroszországból, a mely azt bizonyítja, hogy a semitáknak az európai népfajokkal való keresztezése aránylag feltűnően meddő szokott lenni. /Halljuk! Halljuk!/
Ugyanis a porosz hivatalos statisztikai ada-

tok szerint az 1875-től 1879-ig terjedő időszakban esett átlag egy-egy házasságra:

1. evangélikusok között	4.20 gyermek,
2. katolikusok között	5.20 - " -
3. evangélikusok és katolikusok k.	3.20 - " -
4. dissidensek között	4.51 - " -
5. zsidók között	4.43 - " -
6. zsidók és keresztények k. csak	1.55 - " -

A zsidók és keresztények közti vegyes házasságok feltűnő terméketlenségnek az oka, /Halljuk! Halljuk!/ a semita és európai emberfajok közt fenálló phyziologia nagy eltéréseken kívül, e két emberfajnak egymás iránt legyőzhetetlen idegenkedésből magyarázható ki. A zsidófél a nemázsidófélben mindig csak a gojt látja, /Derűlttség./ a kit egész életében csak gyűlölni s megvetni tanult, s a kit a Talmud értelmében még az állatnál is alábbvaló lénynek tart. Viszont a nem-zsidó az édelgő zsidó férjben vagy zsidó asszonyban mindig csak az általa gyermeksege óta utált zsidót látja; s ezen kölcsönös érzelmeket a zsidót a kereszténnyel összeadott politikai hivatalnok se képes nemlétezőkké tenni.

Hogy a zsidók az összeházasodás útján se képesek beolvadni más népekbe, tanúsítja háromezer éves, s különösen a kereszténység megalapítása előtti történelmük a mely egész idő alatt elszigetelve, megvetve éltek a több népek között, a mely népek a zsidókban mindig csak az ó-egyiptomi társadalom söpredékét, az egyiptomi kasztok kimust-

rált páriáit látták, a páriáknak minden fizikai és erkölcsi undok sajátságaival.

S ezen pária-természet még ma is teljes épségben fennáll a zsidókban. Elnyomatva lenni vagy ellenkezőleg másokat elnyomni, önmagát másoknál vagy alábbvalónak vagy ellenkezőleg fölebbvalónak, de sohasem egyenlőnek érezni: felszabadult rabszolgatermészet, a melyet a zsidók még Egyiptomból örökölték, s a mely rabszolgatermészetet a zsidók, annyi évezredek után, a jogegyenlőség mai korában is teljes épségben megtartották, s nem is fogják levetközhetni soha.

S éppen ezen pária-természet az a specifikus jellem vonás, a mely a zsidót minden többi néptől teljesen elütő néppé teszi, a mely unicumot képező népre a többi civilizált nemzeteknek szánt institúciók és törvények sem mikép sem illenek.

Én tehát, bizva a most ismertetett természeti törvényekben, mint mondtam, nem tartok ugyan attól, hogy e javaslat törvényerőre emelkedtével a zsidók és keresztények közti házasságok nálunk valami nagyon gyakoriak lesznek; de azt a veszélyt mégsem kerülhetjük el, hogy az egyes, többnyire spekulációból zsidókkal összeházasodó keresztényekkel s az ezen házasságokból származó amphibiumokkal /Derűltség./ csak szaporodni fognak a zsidó-szövetségesek, a mi ellenségeink: mert tapasztalati tény az, hogy az ily összeolvadás eseteiben - csekély kivétellel - nem a zsidó lesz magyarrá, hanem a magyar lesz zsidóvá.

Ezek a félzsidó ivadékok és zsidó-sogorok, /Élénk derűltség./ akik máris többen vannak mint a nagyközönség gondolná, ma is a legveszélyesebb ellenségei az antisemitizmusnak, a keresztény társadalomnak; mert jó hangzásu nevük mellett senki sem sejti, hogy belőlük nem a magyar, nem a keresztény, hanem a zsidó beszél.

Mivel pedig én ezeknek a társadalmunk legveszélyesebb ellenségeit képező félzsidó ivadékoknak és zsidó-sogoroknak a számát szaporítani s a magyar nemzet vérét az ó-egyiptomi páriák vére által degeneráltatni nem akarom: részemről visszautasi-

tom a tárgyalás alatt lévő törvényjavaslatot.

- - - - -

Az 1881. szeptemberhó 24-ére hirdetett
országgyűlés képviselőházának naplója.

Tizennegyedik kötet,
a 298. s köv. lapokon.

XVI.

A zsidó-keresztény házassági törvényjavaslat levétele a napirendről.

300. országos ülés, 1884. évi januárhó 31-kén
Péchy Tamás elnöklete alatt.

Tárgyai: A főrendiháznak a keresztények és zsidók közötti házasságról szóló törvényjavaslat tárgyában átküldött izenet tárgyalása.

ISTÓCZY GYÖZŐ: T. ház! /Halljuk! Halljuk!/
Abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy, míg a korábbi években hosszabbnál-hosszabb beszédeket kellett tartanom avégből, hogy a zsidókérdésben az igazak álmát alvó hazai nagyközönséget néhány hétre fel-rázhassam lethargiájából, mire aztán e nagyközönség, a t. ház stereotyp "derültség"e és "élénk derültség"e által megynugtatta, újra meg újra hozzáfogott az alváshoz: - mondom, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy ma már beérhetem rövidebb felszólalásokkal is, mert hisz a zsidókérdést illetőleg végre-valahára ma már mindenki éberen és talpon van Magyarországon.

Tehát ezuttal igen rövid leszek.

Midőn a főrendiháznak a keresztény-zsidó házassági törvényjavaslat elsőizbeni elvetéséről szóló üzenete a képviselőház m. é. deczember 13-kán - ominozus szám! - tárgyalatott, Simonyi Iván képviselőtársam egy határozati javaslatot

nyújtott be, a mely szerint a főrendiház üzenete tudomásul veendő lett volna, a mi egyértelmű lett volna a törvényjavaslatnak a napirendről való levételével, a mely, a t. miniszerelnök ur által ma tényleg indítványozott napirendről való levételt a t. ház, a viszonyok kényszerűsége folytán, most már kétségkívül határozatilag ki is fogja mondani.

Simonyi Iván képviselőtársamnak említett határozati javaslata a múlt december 13-iki ülésben szavazás alá bocsáttatván, annak elfogadása mellett csak az indítványozó és én keltünk fel, az illető t. képviselő urak obligát "élénk derűlsége" között.

Én akkor bátor voltam a "derülő" képviselő uraknak megjegyezni, hogy "ne nevéssenek, mert nemsokára meg majd mi fogunk nevetni!" /Derűlség és mozgás./

Nohát, t. ház, mi - már t. i. Simonyi képviselőtársam és én - nem is gondoltunk volna, hogy oly hamar reánk kerüljön a nevetés sora.

A keresztények és zsidók közti polgári házasságról szóló törvényjavaslatnak a főrendiház által két ízben történt visszavetésével, és ugyanannak ma a képviselőház által a napirendről való levételével tényleg teljesedésbe ment az "Országgyűlési antisemita párt" múlt évi októberhóban kiadott programjának 9-ik pontja, a mely e párt egyik követeléseül a "zsidók és keresztények közti házasságról szóló törvényjavaslatnak visszavetését" tűzte ki. Programmunk egyik pontjának ily gyors foganatba mente igen jó augurium arra nézve, hogy lassankint majd a többi programmpontok is érvényre fognak jutni. /Hosszantartó mozgás. Halljuk!/
Hát bizony felette érdekes és tanulságos dolog is az, hogy a t. ház ma sanctionálni kénytelen /Halljuk!/ az annyiszor kinevetett és perhorreskált antisemiták pártprogramjának egyik pontját; a minél még csak az a kérdés érdekesebb és tanulságosabb, hogy valjon mi az oka annak, hogy a t. képviselőház tulnyomó többsége, a főrendiházzal és a nemzetosztatlan közvéleménnyel szemben ily zsákutczába juthatott?

Ennek az alkalmoszerű kérdésnek a megfejtése egyszerűen az, hogy a zsidó különérdekek szolgálatkész előmozdításában és a zsidó kegyek utáni versengésben – a képviselőházban ugyan csekély számú, de a házon kívül annál számosabb antisemita pártot kivéve, – valamennyi párt, jobb ügyhöz méltó buzgalmat fejt ki, úgy, hogy valójában nehéz meghatározni azt, valjon a kormány és pártját-e, vagy pedig az ellenzéket éri-e ezért súlyosabb felelősség a nemzet ítélőszéke előtt? /Halljuk!/

Mig azonban a kormánynak és pártjának eljárását, ha nem is menteni, de legalább érteni lehet, mert a deficités államháztartás gondjainak súlya alatt görnyedő kormány a zsidó pénzhatalmának s így a zsidóságnak kényszerű befolyása és pressiója alatt áll /Élénk derűltség./; s aztán a kormány, a rendelkezésére álló hatalmi eszközök mellett, a képviselőválasztásoknál a nép rokonszenvét is inkább nélkülözheti: addig az egyes-egyedül csak a nép rokonszenvére támaszkodható ellenzéknek, különösen pedig a szélső ellenzéknek, a lefolyt három év alatt követett zsidóbarát magatartása semmivel sem igazolható és semmivel semmivel sem menthető; /Derűltség a jobboldalon. Mozgás a szélsőbalon./ sőt ellenkezőleg a leghatározottabban kárhoztatandó. S e tekintetben, úgy hiszem, csak egy köztudomású sajnos tényt konstátálok akkor, amidőn kijelentem, hogy az országgyűlési függetlenségi párt – néhány, éppen a zsidókérdés miatt tőle elvált tagjának kivételével, – a zsidóbarátságban még a kormány és pártját is felülmulta, és pedig jóval felülmulta. /Hosszasan tartó élénk tetszés a jobboldalon. Mozgás a szélsőbalon. Halljuk!/

Én nem akarok a t. ellenzéknek ezen, a magyar nemzet érdekérdekeit, legveszedelmesebb ellenségével: a zsidósággal szemben menthetetlen módon feláldozni kész magatartása fölött bövebb kritikába ereszkedni. A legilletékesebb kritikusok: a választók ugyis nemsokára hivatva lesznek ítéletet mondani képviselőiknek három éven át folytatott sáfárkodása fölött.

CSANÁDY SÁNDOR: Szembe állunk vele. /Nagy

derűltség./

HEGEDÜS SÁNDOR: Ez érdekes!

ISTÓCZY GYŐZŐ: Azt az egyet azonban ki kelljelentenem, hogy, ha a szidókérdés megoldását lehetővé tenni akarjuk, legelső sorban a képviselőházi ellenzéknek reformációjára, "a capite et membris" reformációjára van szükségünk./Nagy derűltség a jobboldalon. Mozgás a szélsőbalon./Mert, hogy dolgok egyáltalán odáig fejlődhettek, hogy a kormány napjainkban már a zsidó-keresztény házasságnak az egész nemzet felháborodását felidézett javaslatát is a a törvényhozás elé terjeszthette: annak egyik legfőbb oka abban keresendő, hogy a parlamenti ellenzék a zsidókérdésben - a melyben majdnem összes gazdasági és társadalmi s nagyrészen politikai bajaink kulcsa rejlik, - már több országgyűlésen át elmulasztotta teljesíteni kötelességét; sőt e kérdésben egyenesen a nemzet életérdekei ellen tört. /Ellenmondás a szélsőbalon./

LÜKŐ GÉZA: Nem kérünk tanácsot!

ISTÓCZY GYŐZŐ: Az új viszonyok, az új eszméirányok, szóval az új idők tehát új embereket igényelnek, a kik a zsidókérdésben is együtt érezve a nemzettel, megszabadítani törekednek a hazát a zsidóságtól, a mely gonoszabb ellenségünk, mint volt a lefolyt évezred alatt valamennyi zázados ellenségünk együttvéve.

CSANÁDY SÁNDOR: Még a közösiügyesek is nagyobb ellenségek! /Derűltség./

ISTÓCZY GYŐZŐ: Mivel pedig a közvélemény nyomása alatt sok érdemes filosemita máris azon töri a fejét, hogy antisemita kortesbőrt öltve, /Derűltség a jobboldalon/ miként bujhassék át szerencsésen a közelgő választások caudiumi szorosán, hogy a jövő országgyűlésen aztán újra kezdhesse zsidóskodását és az antisemitizmus elleni támadásait: jó lesz, ha a választók nem szavaik után, hanem eddigi tetteik és mulasztásaik után ítélendik meg ezen urakat.

És ha Magyarország választó polgárai a jövő országgyűlésre határozott, nyílt antisemita képviselőket, különösen pedig ellenzéki antisemita

képviselőket fognak felküldeni: akkor - de csakis akkor - az ország nemcsak azon eshetőség előtt lesz biztosítva, hogy a keresztény-zsidó házassági törvényjavaslathoz hasonló javaslatokkal újra meg újra zaklattassék;

SIMONYI IVÁN: /Közbeszól/: Igaz! Ugy van!

ISTÓCZY GYŐZŐ: Hanem akkor aztán hozzáfoghatunk a nyakunkra érttt zsidókérdés kielégítő megoldásának munkájához is. /Mozgolódás jobbfelől./

Ezek előrebocsátása után kijelentem, hogy a benyújtott határozati javaslatokkal ellentétben, én egyszerűen a zsidó-keresztény házassági törvényjavaslatnak a napirendről való levételére, s illetőleg a főrendiházi üzenetnek tudomásul vételére adom szavazatomat. */

- - - - -

*/ Ez a vita aztán eltartott február 8-ig. — A kiadó.

Az 1884. évi szeptemberhó 27-ére hirdetett
országgyűlés képviselőházának naplója.

Tizenharmadik kötet,
352. s köv. lapokon.

**291. országos ülés, 1886. évi decemberhó 14-kén
Péchy Tamás elnöklete alatt.**

Tárgyai: Istóczy Győző javaslatának indoklása a tőzsdebiróságokra nézve.

ELNÖK: ...Következik a napirend szerint Istóczy Győző és több képviselő által a budapesti áru- és értéktőzsde, valamint a vidéki termény- és gabonacsarnokok külön kivételes biróságainak megszüntetéséről beadott törvényjavaslat indoklása.

Istóczy Győző képviselő urat illeti a szó.

ISTÓCZY GYŐZŐ: T. képviselőház! Csak rövid napokkal ezelőtt bőven szellőztetve lett itt a házban a börzének adómentességi kiváltsága. Ma a börzének egy újabbi kiváltságáról van alkalmam szólalni. Ugyanis a börziánerek, ha már élvezik a régi magyar nemességnek hajdani adómentességi privilegiumát, élvezni akarják s tényleg élvezik is a magyar nemesek azon hajdani előjogát is, hogy míg ezek csak saját rendjükbeli, saját osztályukbeli bírák judicaturája alatt állottak, - úgy ők, a börziánerek is csak saját börziáner-társaik judicaturája alatt akarnak állani s tényleg állanak is! /Ugy van! a bal és szélsőbal némely padjain./

Mivel pedig a börze látogatói tudvalevőleg majdnem kizárólag zsidókból állanak s így a börze adómentessége voltaképen zsidó privilegium, - azért a külön börzebiráskodás is tényleg nem egyéb, mint egy másik zsidó privilegium, a mely a börzén

üzött szédelgéseket védszárnyai alá véve, az ország rendes bíróságainak hatásköre, ellenőrzése alul elvonja. /Ugy van! a bal és szélsőbal némely padjain./

A tőzsdebiróság csakis a tőzsdetanács tagjai közül alakítható olykép, hogy a peres felek mindegyike két-két bírót választ a tőzsdetanács tagjai közül, a kik maguknak elnököt szintén csak a tőzsdetanács-tagok közül választhatnak. Az ilykép megalkotott tőzsdebiróság a felek által felhozott bizonyítékokat szabadon mérlegeli, s a perrendtartás szabályaihoz kötve nincsen, s ekkép mintegy esküdtszék "lelkiismerete" szerint hozza ítéleteit.

Az 1870: II. t.-czikk és az 1881-ki perrendtartási novella 94. §-a szerint, tőzsdebirósági hatáskörrel nemcsak a budapesti áru- és értéktőzsde, hanem a vidéki termény- és gabonacsarnokok külön bíróságai is felruházva vannak.

A mi a budapesti tőzsdetanácsot illeti, ennek az elnökökkel együtt összesen 30 tagja van, a kik között csupán két-három keresztény-magyar ember van, a többi mind egy szálig semita. S ha ez így van Budapesten, ahol a kereskedői karnak igen számos és tekintélyes keresztény tagjai is vannak, elképzelhetjük, minő állapotok uralkodhatnak a vidéki városokbeli termény- és gabonacsarnokok tanácsai körében, köztudomásu dolog lévén, hogy városaink nagy részében, sajnos, többnyire csak zsidó kereskedők vannak.

1870-ben a börze még elhíttetni tudta a törvényhozással, hogy az ő külön bírósága voltaképen választott bíróság. Az 1881-iki perrendtartási novella azonban már nyíltan beismerte, hogy a börze külön bírósága egy kivételes bíróság, s ez a perrendtartási novella szerkesztőjétől egy őszinte beismerés volt; mert ugyan micsoda választott bíróság az, ahol a peres felek, - értve itt természetesen a keresztény-magyar peres feleket, - mondom, micsoda választott bíróság az, ahol a peres felek csak a Pinkesz, a Kohn, a Lévy urat, vagy a Rubinstein, Galitzenstein, Karfunkelstein urat, avagy pedig a változatosság kedvéért, a Goldber-

ger, Silberberger, Hórebberger s más Eger-Berger urakat választhatják peres ügyeikben ítélő bíránakul? /Derültség./

Valóságos jeruzsálemi szanhedrinek tehát ezek a kivételes börzebiróságok, /Igaz! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldal egyes padjain./ a melyek, ha csak egyedül börziánerek, zsidók fölött ülnének törvényt, még hagyján volna; de hatáskörük alá van vetve a magyar gazdaközönség is, amennyiben az okos börziánerek, zsidó gabonakereskedők a nagyobb üzleteket a földbirtokosokkal az árutőzsdén, illetve a gabonacsarnokokban iparkodnak megkötni, vagy pedig a gabona- s egyéb terményvásárlási üzleteket csak azon feltétel alatt kötik meg a földbirtokosokkal, ha ezek magukat a tőzsdebiróság illetékességének alávetik, hogy ekként a tőzsdebiróság hatásköre alá vonhassák őket, mert azt hiszik, hogy ott aztán elveretik a port a magyar gazdán.

Mikor az 1870: II. t.-cz. javaslata a képviselőházban az 1869. év végén tárgyalatott, úgy az akkori kormány, mint a képviselőház e törvényt csak ideiglenesnek tekintette, s ez a felfogás a törvényben is világos kifejezést nyert azzal, hogy ananak 1. §-a kijelentette, hogy a pesti áru- és értéktőzsde külön bírósága mint választott bíróság a törvényes végleges intézkedéséig visszaállittatik; a 2. §. pedig ezen intézkedést kiterjesztette a vidéki termény- és gabonacsarnokok külön bíróságaira is. – Itt közbevetőleg megjegyzem, hogy a provizórium alatt 1865-ben működni kezdett pesti tőzsdebiróságot az 1868: LIV. törvényczikkben foglalt polgári törvénykezési rendtartás teljesen ignorálta, s ennél fogva a semmitőszék sem ismervén el a tőzsdebiróságot, ennek ítéleteit sorra megsemmisítette. S ezért fordultak a megré- múlt tőzsdei körök a törvényhozáshoz az 1870: II. t.-cz. megalkotásáért.

Az akkori kormány az ezen törvény javaslatának írott indoklásában határozottan kijelentette, hogy a külön tőzsdebiróság csak addig fog fennállani, amíg a kereskedelmi törvényhozás anyagi és alaki része megállapítva nem lesz. A képviselőház-

ban a törvény javaslatának 1869. december 9-kén történt tárgyalása alatt felszólalt képviselők nagyobb része szinte elítélte a külön tőzsdebiróság intézményét s azt károsnak tartotta; s a törvényjavaslat ellen felszólalt képviselők csakis azzal lettek részben megnyugtatta, hogy hiszen e törvény csakis ideiglenes lesz, s hatálya azonnal megszűnik, mihelyt a kereskedelmi törvénykönyv behozatik, és a kereskedelmi peres eljárás szabályozva lesz.

Maga az akkori igazságügyiminister, Horváth Boldizsár, az 1869. december 9-ki képviselőházi ülésben a többi között ekként nyilatkozott:

"Magam sem vagyok barátja a kivételes bíróságoknak, hanem ezen átmeneti korszakban, míg codexünk el nem készül, és míg rendszeres birói szervezettel nem bírunk, mindig hiányok fognak támadni, melyeket csak kivételes intézkedések által leszünk képesek kitölteni." Továbbá: "remélem, hogy e törvény csak rövid ideig lesz hatályban, miután nemsokára egy külön pesti váltótörvénytörvény szervezésére vonatkozó törvényjavaslatomat teszem le a t. ház asztalára. Ha ez elfogadtatik, akkor a kivételes bíróságok szüksége ugys meg fog szűnni." Így nyilatkozott Horváth Boldizsár, akkori igazságügyiminister.

Gorove István akkori kereskedelmi minister pedig felszólalásában kijelentette, hogy "ugy a ministerium mint a központi bizottságnak előadása szerint, egy ideiglenes intézkedés kéretik az országgyűléstől."

A felszólalt képviselők közül pedig még maga Wahrmann Mór is oda nyilatkozott, /Halljuk! Halljuk!/ hogy a törvénytörvény csak ideiglenes intézkedés czéloztatik. /Derültség a szélsőbalon./

Ez volt e kérdésben a kormány és a képviselőház álláspontja az 1869. év végén.

1871-ben aztán rendeztettek az elsőfolyamodásu kir. bíróságok; 1875-ben pedig behozatott a kereskedelmi törvénykönyv és szabályoztatott a kereskedelmi peres ügyekben követendő eljárás. De bizony, a külön kivételes tőzsdebiróság zavartala-

nul csak tovább élt és uralkodott, mintha semmi sem történt volna; sőt az 1881-ki perrendtartási novella 94-99. §-aiban végleges szervezetet is nyert.

Persze 1869-től 1881-ig nagyot változtak a dolgok Magyarországon. 1869-ben még nem csináltunk ezer-ezerötszáz millió frtnyi új államadósságot, s így a börzére nem volt oly nagy szükségünk s a börzezsídókat nem kellett annyira simogatnunk, mint kellett 12 év múlva, vagy pláne ma. Azért 1881-ben már senkise talált valami felötlő, különös dolgot abba, hogy az ország rendes bíróságai mellett külön zsidó szánhedrinek is bírói széket üljenek magyar emberek fölött, a mely szánhedrinek az ország szentesített törvényeit respektálni nem tartoznak, hanem fölebbezhetlen ítéleteiket tagjaiknak lelkiismerete szerint hozzák.

Az általam beadott törvényjavaslat, egy kissé későn ugyan, de mégis elégtételt akar szolgáltatni az 1869-ki törvényhozásnak, a melynek traditióit, az azóta az ország nyakára ült zsidó uralom lidércznyomása alatt, úgy látszik, feledékenységbe mentek.

Az általam benyújtott törvényjavaslat elégtételt akar szerezni hazai rendes bíróságaink, a melyek irányában egy élő bizalmatlansági szavazat a külön, kivételes tőzsdebíróság intézménye a börzezsídók részéről, a kik nem biznak a magyar bíróságok judicaturájában, mert tudják, hogy ezek a börze turpis causáit is az ország fenálló törvényei szempontjából bírálják el, s az érvényben levő magyar jog értelmében hoznak a tőzsdeperekben is ítéleteiket.

Az általam beterjesztett törvényjavaslat azon anomália megszüntetését célozza, hogy jeruzsálemi szánhedrinek lelkiismeretük szerint hozott ítéletei ellen keresztény-magyar embereknek sehova se lehessen appellálniok, s az ilyen fölebbezhetlen ítéleteket hazai rendes bíróságaink végrehajtani legyenek kötelesek.

Van Budapesten külön kereskedelmi és váltótörvényszék, a melyet köztudomásulag ugyis csakis

a zsidók kedvéért kell fentartanunk, s a melynél a kellő szakavatottság feltalálható a tőzsdei ügyek elintézésére is.

A vidéken pedig a tőzsdei peres ügyek ellátása szintoly biztosan helyezhetik a kir. törvényszékek kezeibe.

Az se próbaálló kifogás, hogy az érdemben való föllebbezésnek a kir. táblához és a kir. Curiához való megengedésével, a tőzsdei perek kellő gyors lefolyásának az érdeke csorbát szenvedne; mert hiszen a perrendtartási novella 96. §-a a tőzsde külön, kivételes birósága előtt lefolyt perekben eddig is helyt adott alaki sérelmek miatt felfolyamodásnak a kir. táblához s innen a kir. Curiához; s ekkép a tőzsdei peres ügyek eddig is végig vitethetvén valamennyi föllebbviteli forumon, azok kellő gyors elintézésének az érdeke egyáltalán nem szenvedne csorbát azáltal, hogyha a föllebbvitelnek a felső biróságokhoz nemcsak alaki sérelmek miatt, hanem az ügyek érdekében is helye lesz.

Ugy hiszem, hogy az általam beterjesztett irásbeli indoklás és jelen szóbeli előterjesztésem a külön, kivételes tőzsdebíráskodás megszüntetését teljesen indokoltnak, szükségesnek és időszerűnek tüntette ki; ...

- - - - -

DU MESNIL-MARIGNY

A ZSIDÓKRÓL.

FORDÍTOTTA

JSTÓCZY GYÖZÖ.

vasmegyei rural körzete országgyűlési képviselője.

*„A megszokottság rendszerint
mindent ujcsuúben képtelenséggel lát,
s az azon eszmék sorsa mindaddig, a
mig hátkönnapiakká nem válnak.”*

*Du Mesnil-Marigny, Histoire
de l'économie politique des anciens
peuples. II kötet. 67. lap.*

BUDAPEST.

TETTERY NÁNDOR ÉS TÁRSA.

1876.

E L Ő S Z Ó.

A jelen röpirat tartalmát a ma élő francia nemzetgazdasági írók egyik kitűnőségének, Du Mesnil-Marigny-nak már harmadik kiadást érő ily című munkája: "Histoire de l'économie politique des anciens peuples, de l'Inde, de l'Egypte, de la Judée et de la Grece, Paris 1872." második kötete Judaeáról szóló részének IX és XII fejezetei, a melyek már nem csupán történeti értékűek, hanem egyszersmind közvetlen gyakorlati jelentőségűek, képezik.

Az általánosan és feltétlenül keresztül vitt zsidó - emancipációnak az a nagy horderejű s a jövő politikájára döntő befolyást gyakorlandó kedvező eredménye mindenesetre meglett, hogy a zsidósság valódi lényege és törekvései felett kézzelfogható tényeken s közvetlen tapasztaláson alapuló ítélet hozható.

Szerencsére Du Mesnil-Marigny se nem ultramontán, se nem reactionárius, se nem feudális, se nem socialista avagy communista, nem is tartozik a mult előítéletein csüngő templomtorony-poli-

tikusok közé, sőt még csak nem is valamely másod-
vagy harmadrendű nemzet tagja, és így eszméi
nyakába a megnyergelt közvélemény előtt a szo-
kásos hurkot keríteni nem lehet. Azért az ügyes
politika azt hozza magával, hogy azokat agyon-
hallgatni kell.

Egy futólagos párhuzam Franciaország és az
osztrák-magyar monarchia, de különösen Magyar-
ország ethnographiai, confessionális, gazdasági
és culturális viszonyai között elég arra, hogy
tényleges helyzetünk felett kissé gondolkozóba
essünk akkor, a midőn egy francia tudós tollába
a százezer izraelitának a harmincznyolcz millió
lélekszámmal bíró s a nagy culturállamok elsői
közé tartozó Franciaországban való működése ily
fejtegetéseket dictált.

Törjük fejünket miseriáink és azok okai fe-
lett.

Nem fog ártani gondosan már irányokba te-
relt figyelmünket ezen előttünk még mindig terra
incognitá-vá tenni óhajtott térre is végre vala-
hára kiterjesztenünk.

Budapest, 1875. márcziusban.

A zsidó nép elszéledése nem tulajdonítható annak, hogy az üdvözítőt megölte. - E nép már sokkal a keresztény időszámítás előtt az egész földön elterjedve volt. - Ezt bizonyító idézetek Flavius József Philó, Strabo munkáiból és Eszter könyvéből.

Az emberek sokat csudálkoztak a zsidó nép nagy elszéledettsége felett. Sőt sok író azt isten büntetésének tekintette. Pedig az csak Mózes intézményeinek egészen természetes következménye.

A földtulajdon területi növelésének lehetetlensége Palaestinában, a számos jog, melyet ott a szegények élveztek, a lopásnak bizonyos határok közt való türése, a kereskedés sikerrel való üzhetésének nehézsége oly országba, a hol az idegenek gyűlölet tárgyai voltak 1/, az uzsorás kölcsön tilalma, az egyforma ruházat viselésére való kötelezettség, minden fényűzés eltiltása és a törvény számos más szabványa, melyekbe a leviták szünet nélküli ellenőrködése mellett belenyugodni kellett: a hazájukban való tartozkodást a gazdag izraelitákra nézve szükségkép gyűlöletessé kellett hogy tegyék. Innét az idegen országokba való távozás.

Természetesen azért ragaszkodással, bámulattal eltelve maradtak mindaz iránt, a mi a mózesi tanokban fenséges, valóban isteni volt, milyenek: a felebaráti szeretet, a szegények iránti jótekonyság, a mely jótekonyságot ama tanok szorosabban megparancsolnak, mint valamennyi többi vallás tanai; a minden tekintetben tökéletes, egyetlen

1/ Apostolok Cselekedetei X. rész, 28. vers.

istennek, a világ legfőbb urának imádása stb. De tőkéiket hazájukból magukkal vive, azokat sokkal több szabadsággal élvezték, s ezenkívül nem voltak szorítva a Mózes által előírt nagyszámu fázrasztó, boszantó szabványok szigoruan pontos megtartására.

Még mai nap is észlelhető, hogy a törvény leggyakoribb áthágásai, milyenek: az idegen családokkal való házassági összeköttetés, a bőjtök meg nem tartása, a dolgozás szombaton, a tiltott husokkal való táplálkozás stb. e nemzet legvagyonosabb emberei által követtetnek el. Sőt vannak közöttük néhányan olyanok is, kik a Mózes által megrendelt életmód ellenére annyira megfelelnek magukról, hogy fényes hártartást visznek, a hol a legnagyobb fényűzést fejtik ki, s így kétségkívül csak azt teszik, a mi hajdan is ugy volt.

Ha ezenkívül meggondoljuk, hogy a külföldön megtelepedő gazdag embert mindig bizonyos számu, szükségben lévő honfitársa követi, a kik tőle élnek és sorsában osztozkodnak: a zsidó nép e csodás elszélyedése, bármily rendkívülinek is tetszik az első pillanatra, teljességgel nem fog meglepni bennünket.

Annak megmagyarázására tehát egyáltalán nincs szükség istennek az üdvözítőt megölt nemzet elleni haragjára utalni, és pedig annál kevésbé, mert azon elszélyedés jóval az Ember Fiának a földrejötte előtt már bevégzett tény volt.

Avagy az Apostolok Cselekedeteit átlapozva, nem olvassuk- ezt: "Valának pedig akkor /a keresztény időszámítás eleje táján/ Jeruzsálemben lakó minden az ég alatt élő nemzetekből származott istenfélő zsidó férfiak... Nagy sokasága gyülekezék egybe, és zavaródásba jöve: mivel ki-ki tulajdon nemzeti nyelvén hallja őket szólani... Miképen történik tehát: hogy ki-ki közüünk a maga szüleinek nyelvét hallja tőlük? Partusok, medusok, elamiták, és kiknek honuk Judaea, Cappadocia, Pontus, Ázsia, Phrygia, Pamphylia, Egyptom, Lybiának Cyrene mellett fekvő környékei továbbá Rómából való jövevények? 1/...

Halljuk Flavius Józsefet: "Augustus uralkodása alatt a zsidóknak számos telepjeik voltak Ázsiában, Afrikában, Melos szigetén, Itáliában, Rómában." 2/

Philo arról tudósít, hogy ezen császár uralkodása alatt Róma városának a Tiberisen túli részét legnagyobb részben zsidók lakták, és hogy ezeknek ott több zsinagógájuk volt. 3/

Valerius Maximusnak legújabbán Mai Anagelo bibornok által helyreállított egy szövege szerint bebizonyítva van, hogy a zsidóknak a mi időszámításunk előtt százmarminckilencz évvel Rómában gyarmatjuk volt.

Strabo is idézhető e tárgyra vonatkozólag: "Voltak, így szól Cyrene városában polgárok, földmivesek, idegenek és zsidók, mert ez utobbiak minden városban elterjedve vannak, s nehéz lenne az egész földön egy helyet találni, a mely őket be nem fogadta, és a hol erősen meg nem telepedtek volna.

Sőt a zsidók elszéledése már sok idővel a keresztény időszámítás előtt nagy arányokat öltött.

Ugyanis Eszter könyve szerint Asverus, perzsa király idejében, nagy számmal laktak a százhuszonhét tartomány mindegyikében, a melyek Indiától a Középtengerig birodalmát képezték. 4/

Ezenfelül, minthogy ama különféle részletek, melyekbe e könyv beleereszkedik, arra mutatnak, hogy nagy gazdagságra tettek szert s hogy számosan, sőt félelmesek voltak: mindebből az következtethető, hogy ezen birodalomban az időben levő telepjeik nagyon régi keletűek voltak. Ítéljen kiki a következőkből:

"És mondá Ámán Asverus királynak: vagyon or-

1/ Apostolok Cselekedetei II. rész, 5. és köv. versei

2/ Flavius József, antiq. judaïques, 12. fejj.

3/ Philo: "Magnam partem urbis Romae, trans Tiberim, non ignoravit teneri et habitari a Judaeis. Norat esse iis prosecutiones in quibus convenirent septenis maxime diebus, quo tempore publice instituantur de avita sapientia."

4/ Eszter k. I. r. l. v.

szágodnak minden tartományában egy elszéledett és egymástól elosztott nép, mely új törvényekkel és szertartásokkal él, és ezenkívül a király törvényt is megveti. Jól tudod, hogy nem használ országodnak, ha szabadság által felfuvalkodik."

"Ha tetszik, határozzd el vesztét, és tízezer talentomot fizetek kincstartóidnak." 1/

Az izraeliták "egybegyülének minden városban, faluban és helyben, hogy kinyujtanák kezüket ellenségeik és üldözőik ellen. És senki sem mert ellenük állani; mivel minden népet az ő nagyságuk félelme áthatott... a zsidók ellenségeiket és üldözőiket megölvén elannyira, hogy hetvenöt-ezeren öletének meg, de senki semmitnemű vagyonukhoz nem nyult. 2/

Jegyezzük meg egyuttal, hogy ezen kivándorlás isten akarata volt, s következőleg Mózes által nemzetének szellemébe csepegtetve, öntve lett.

Jehova több ízben meghagyja a patriarcháknak, hogy családjukat az egész földön elterjessék. Így Flavius József szerint: 3/

"Isten Noé három fiának megparancsolta, miszerint más helyekre gyarmatokat küldjenek, hogy jobban elszaporodván és elterjedvén, több földet művelhessenek, nagyobb bőségben szedhessék a föld gyümölcseit, és kikerülhessék a versengéseket, melyek különben közöttük felmerülhetnének. Ezen nyer és szófogadatlan emberek azonban nem engedelmeskedtek neki, és bűneikért azon bajokkal lettek megbüntetve, a melyek őket érték."

"Isten látva, hogy számuk mindegyre szaporodik, másodízben is megparancsolta nekik, hogy gyarmatokat küldjenek ki..."

"Ujra nem engedelmeskedvén neki/, meghasonlásba hozta őket az által, miszerint a helyett, hogy ugyanazon nyelvet beszélnék, ezen nyelv egy pillanat alatt olyannyira megsokszorozódott, hogy többé egyik a másikat nem értette meg..."

1/ Eszter k. III. r. 8. és 9. vers.

2/ Eszter k. IX. r. 2. és 16. vers.

3/ Flavius József, Antiq. judaïques, I. k. 4. és 5. fej.

"Ezen nyelvkülönbség kényszerítette a majdnem végtelen mennyiségű néptömeget különféle gyarmatokba elszélyedni a szerint, a mint isten gondviselése vezérlé őket."

A Genesisben mondja az Ur Ábrahámnak:

"Menj ki földedből, rokonságod köréből és atyád házából, és jöjj azon földre, melyet neked mutatok." 1/

Teljes bizonyosság következtetés tehát az, hogy a zsidó nép elszélyedése nem eredt az isteni bosszúból, hanem az a mózesi intézmények szükségképeni, elkerülhetetlen következménye volt.

- - - - -

Nevezetes előnyök, melyeket az izraeliták elszéledettségből vonnak. - E nemzet kereskedelmi képességei napról napra tökéletesbednek. - A világon általa gyakorolt monopolium. - Az izraeliták nagylelkűsége a felekezetetükhöz tartozó szegények irányában. - E nagylelkűség hatásai.

A zsidó nép elszéledésének gazdasági hatásait tanulmányozva azonnal kiviláglik, hogy ezen elszéledést szerfelett előmozdithatták ama csodás előnyök, melyekkel az e népre nézve járt.

Palaestina határain kívül megtelepedve, Jákob faja nem olvadhatott egybe azon országok eredetileges lakosaival, a mely országokban megtelepedett. Vallása, erkölcei sokkal különszerűebbek, a többi népekéinél sokkal felsőbbek voltak, semhogy az összeolvadás megtörténhetett volna.

E faj mindenütt külön városrészekben elszigetelve élő csoportokat képezett, és azon személyekkel, kiknek isten ígéje kinyilatkoztatva nem lett, csupán csak üzleti viszonyokban állott.

Avagy nem olvassuk-e a Leviticusban: "Én vagyok Jehova, a ti istenetek, ki titeket egyéb népektől elválasztottalak 1/;" továbbá az Apostolok Cselekedeteiben: "És mondá nekik Péter; jól tudjátok, hogy tilalmas zsidó férfinak idegennel házasodni, vagy azt házánál meglátogatni 2/; és a Deuteronomiumban: "Se ne lépj velök /ama népekkel/ házasságra. Leányodat ne add közülök lévő férfinak feleségül, és a te fiadnak ne végy kö-

1/ Levit XX. rész, 24. vers

2/ Apost. Csel. X. rész, 28. vers.

zülök való leányt házastársul 2/".

S itt jelenik meg egyike a közgazdászati történetében kiemelhető legérdekesebb tüneményeknek.

Mindazon csoportok, melyek a világ különböző részeiben elszorva – de a melyek az izraeliták szívében mélyen bevésetteknek elimert testvériségi érzelmekkel táplált szívélyes egyetértés által egybefűzve voltak 3/, rövid idő múlva egy roppant kereskedelmi társulatot képeztek, a melynek tagjai a kölcsönös levelezés útján szintoly gyorsasággal mint pontossággal értesítették egymást mindarról, a mi üzletüket érdekelte.

Az árukészletek, ezek árai és szállítási költségei felett mindenfelől hozzájuk érkező pontos értesülések segélyével folyton azon helyzetben voltak, hogy azokat a legolcsobban vásárolhatták be és adhatták el.

Ezenkívül megjegyzendő, hogy Jákob fiainak kereskedelmi képességei, a kik mindnyájan a kereskedésre adták magukat, a folytonos gyakorlat által napról-napra mind kiválóbbakká lettek. Ha aztán ezen szünet nélkül növekvő ügyességhez elszórt állapotuk és mindenütt-találhatóságuk előnyeit is hozzáadjuk: úgy meg kell vallanunk, hogy a kereskedelem terén csakugyan nehéz volt versenyezni velük.

Az izraeliták tehát valódi monopoliumot gyakoroltak a világon; s minthogy az áru- s főleg a pénzkereskedés a legnyereségesebb üzletágak közé sorolhatók, mérhetetlen magyságu vagyonra tehtek s amint tudjuk, tettek is szert.

Még a mai nap is, jólehet a világ jelentékenyebb kereskedelmi helyein különféle nemzetek kereskedelmi ügynökökkel és irodákkal birnak, s így a haladás ama monopoliumnak jó részben gátat vetett, – még ma is ők a financia fejedelmei, s közreműködésük mulhatatlan szükséges mindannyiszor, valahányszor csak némileg is nevezetes

2/ Deuteron. VII. r. 3. vers.

3/ Tacitus. 5. k. 5. fejj. "Unde auctae Judaeorum res; et quia apud ipsos fides obstinata misericordia in promptu, etc."

pénz- vagy hitelművelet eszközzéséről van szó.

Mit nem tettek az emberek különböző korszakokban, ezerféle ürügyek alatt, hogy ezen ügyes nemzet szorongatásaiból kiszabadítsák magukat, a mely nemzetnek alig lehet szemére vetni mást mint erkölcsseiben, tehetségeiben és társadalmi szervezetében gyökerező előjogait, a mely előjogokat pedig egy szabadelvű codex sem törölhet el. Mindamellett évezredek óta fogva egész napjainkig daczolt a legfélelmesebb ellenségeskedésekkel, szembeszállott a legkegyelenebb üldöztetésekkel, és diadalmaskodott majdnem legyőzhetetlen akadályokon. Jólehet nincs hazája, jólehet soha egy hadsereget nem állított ki a csatasíkra, jólehet nem ismer el erőfeszítéseit öszpontosító valamely közös főtt: mindamellett e nemzet állva maradt.

Sőt mai nap tán még dúsabb, még megrendíthetlenebb lett mint valaha ama financiaális erődök miatt, melyeket az e század elejétől fogva kibocsátott számos hitelértékekkel épített magának, s melyekkel a törvény által szerencsétlenségünkre türt syndicátusok segélyével, önmagára nézve oly nyereséges-, a közönségre nézve pedig oly vérszteljes módon operál.

A földgömbnek ezen gyömölczöző kiaknázása, anélkül hogy szükségünk lenne a vallási buzgalom indokaihoz folyamodunk, magyarázatul szolgálhat a felettm hogy az izraelita nép miért erőlködik annyira fentartani hitét, intézményeit és szokásait, a melyek őt elszigetelik, s így lehetségessé teszik neki folyton megmaradnia azon általa elfoglalt előnyös helyzetekben, a mely helyzetek biztosították s még sok időre biztosítandják virágzó állapotát.

A czélból, hogy hitük örökre leendő fenmaradását eszközöljék, s közvetve, hogy kereskedelmi szervezetüket fentartsák, Jákob gazdagabb fiai évenként roppant összegeket osztottak szét a válásukhoz tartozó szegények között, a kik ennek folytán a legoktalanabbul cselekednének, ha hit-hagyók lennének, mert semmi más vallás kebelében nem találának ilyen támogatásra.

De el is kell ismernünk, hogy ha a zsidósághoz tartozó gyámoltalan osztályok nem tartattak volna meg azon utakon, a mely utak egész Izraelre nézve annyi haszon okozói voltak: a zsidóság már régtől fogva csak mint emlék léteznék a földkerekség néhány félreeső zugában, mint a cigányok és más régi nemzet-maradványok, a melyeknek ma eredeti hazáját is alig ismerjük.

Bizvást elmondhatjuk tehát, hogy a prófétáknak nem kellett nagyon megerőltetni magukat az előrelátásban, a midőn azt jelentették, hogy a zsidó nép elszéledni fog. A kivándorlás az ő idejükben már köztudomásu, kézzelfogható tény volt; a mózesi törvénykönyv tanulmányozása mellett pedig könnyű volt előre megmondaniok, hogy az napról napra csak növekedhetik.

- - - - -

III.

Az izraelita, kereskedelmi műveleteiben csak az adásvevés és csere eszközzésével foglalkozik. - A váltó feltalálása. - Az izraeliták a világ bankáraivá lesznek. - Magukra vonják azon népek gyűlöletét, a melyek között laknak. - Ezen gyűlölet okai: a nagy vagyon, melylyel birnak, a vallási propaganda, az uzsora stb. - Az Izrael által gyakorolt monopolium csupán önmagának használt. - Fontosság, melyet annak tulajdonított, hogy vallásbeli egyének minden némileg nevezetesebb országban lakjanak.

A kereskedés azon nemében, melyre Jákob faja adni szokja magát, ő maga nem vesz tevékeny részt az árunak egyik helyről a másikra való szállításában. Ezen áruk adása, vevése és cseréje képezik az egyedüli műveleteket, melyekben rendszerint részt vesz, s a melyek jobban megegyeznek a kedélynyugalom és a mindennemű testmozgás kerülése iránti hajlamaival.

Gyakran állitva lett, pedig tévesen, hogy a középkorban az izraeliták találták fel a váltót a czélból, hogy a fosztogatásokat, melyeknek kitéve voltak, kikerülhessék; azonban ők már jóval azelőtt birták ezen becses felfedezést, a melynek léte e népnél csak az egész világon elszórt állapota logikai, szükségképeni, kényszerű folyománya volt. Ezenkívül Görögországban, a keresztény időszámítás előtt közel négy századdal a kereskedelem a váltóval már élt. 1/

1/ Lásd Isocrates beszédét, aTrapezeticum-ot, s ezenkívül szerzőnek az előszóban idézett műve második kötetében a Görögországról szóló rész 6-ik fejezet 2-ik szakaszát.

Azért az izraeliták, különszerű szervezetük mellett képesek voltak önmaguk és majd mindig pusztá érték le- és hozzájelzéssel, pénzösszegek küldözése nélkül, a föld különböző részeiben mindennemű fizetéseket, még olyanokat is teljesíteni, melyek az adókra vonatkoztak.

Ilykép a világ bankáraivá lettek. Sőt a mindennemű pénzügyi dolgokban való ügyességük olyanira elismert volt, hogy több nép visszafojtva ellenszenvét mindaz iránt, a mi idegen, több izben államkincstára élére közülük állított egyéneket.

Izrael szerencsétlenségére a birtokában lévő és napról napra növelt nagy vagyon, a vészteljes concurrentia, melyet a benszülött kereskedőknek mindazon helyeken, a hól megtelepedett, csinált: nem mulaszthatták el ezek féltékenységét és gyűlöletét felkelteni.

Az ellenszenvnek egy másik nem kevésbbé nyomós indoka s a mely miatt minden nép ellene fordult, az általa hévvel üzött vallási propaganda volt. S be is kell ismerni, hogy Jákob fájának mindazok iránt tanusított nagylelkűsége, a kik hitére tértek, olynemű csábító eszköz volt, a melynek a vallására térők száma szaporítására nézve lehetett némi értéke.

Ezen hitterjesztés egyéb bizonyítékai közt először is Flavius Józsefet idézzük, a ki így nyilatkozik:

"Hircanus az idumaeiaktól is elfoglalta Adora és Larissa városát, és miután ezen nagy tartományt megzabolázta volna, megengedte nekik hogy ott lakjanak azon feltétel alatt, hogy körülmetélteti magukat, hogy a zsidók vallását felveszik és törvényeiknek alávetik magukat. Attól való félelmükben, hogy hazájukból kiüzetnek, az idumaeiak elfogadták ezen feltételeket, s ez időtől fogva mindig szidóknak tekintettek, sőt közülök egy, - névszerint idumaei Heródes - zsidó király is volt 1/ ..." Aztán idézzük Valerius Maximust,

1/ Flavius József Antiq. judaiques, 13. k. 17. fejt.

Azért az izraeliták, különszerű szervezetük mellett képesek voltak önmaguk és majd mindig pusztá érték le- és hozzájelzéssel, pénzösszegek küldözése nélkül, a föld különböző részeiben mindennemű fizetéseket, még olyanokat is teljesíteni, melyek az adókra vonatkoztak.

Ilykép a világ bankáraivá lettek. Sőt a mindennemű pénzügyi dolgokban való ügyességük olyanira elismert volt, hogy több nép visszafajta va ellenszenvét mindaz iránt, a mi idegen, több izben államkincstára élére közülük állított egyéneket.

Izrael szerencsétlenségére a birtokában lévő és napról napra növelt nagy vagyon, a vészteljes concurrentia, melyet a benszülött kereskedőknek mindazon helyeken, a hól megtelepedett, csinált: nem mulaszthatták el ezek féltékenységét és gyűlöletét felkelteni.

Az ellenszenvnek egy másik nem kevésbbé nyomós indoka s a mely miatt minden nép ellene fordult, az általa hévvel üzött vallási propaganda volt. S be is kell ismerni, hogy Jákob fájának mindazok iránt tanusított nagylelkűsége, a kik hitére tértek, olynemű csábító eszköz volt, a melynek a vallására térők száma szaporítására nézve lehetett némi értéke.

Ezen hittedjesztés egyéb bizonyítékai közt először is Flavius Józsefet idézzük, a ki így nyilatkozik:

"Hircanus az idumaeiaktól is elfoglalta Adora és Larissa városát, és miután ezen nagy tartományt megzabolázta volna, megengedte nekik hogy ott lakjanak azon feltétel alatt, hogy körülmetélteti magukat, hogy a zsidók vallását felveszik és törvényeiknek alávetik magukat. Attól való félelmükben, hogy hazájukból kiüzetnek, az idumaeiak elfogadták ezen feltételeket, s ez időtől fogva mindig szidóknak tekintettek, sőt közülök egy, - névszerint idumaei Heródes - zsidó király is volt 1/ ..." Aztán idézzük Valerius Maximust,

1/ Flavius József Antiq. judaiques, 13. k. 17. fejt.

ki a zsidókat Jupiter Sabbatias imádóinak nevezi s bizonyítja, hogy a vallási propaganda miatt Itáliából őket kiűzték.

Nem kevésbé világosan szól Máté evangéliumának következő helye is a hol Jézus Krisztus az írástudókhoz és farizeusokhoz fordul:

"Jaj nektek képmutató írástudók és farizeusok! mert megkerülitek a tengert és a szárazt, hogy egy pogány zsidóvá tegyetek; és midőn azzá lőn, a pokol fiává teszitek őket kétszerte inkább mint ti magatok 2/"

Tudjuk egyébiránt, hogy a zsidók kétféle megtérteket ismertek: 1-ször a kapu megtértjeit, a kik azon áttért pogányok voltak, kik nem akarták körülméltetni engedni magukat, s a kik Mózes némely más szabványát sem fogadták el. Nevük onnét származott, hogy ezek csak a templom első udvarába eresztettek be, a mely udvar a külső kapu szomszédságában volt. 2-szor az igazság megtértjei voltak azok, kik áttértükkal a mózesi törvényhozásnak egészében való követésére kötelezték magukat.

Jegyezzük meg azonban, hogy a zsidó vallás Jézus Krisztus eljötté után rövid idő múlva nem csinált s nem is csinálhatott többé propagandát. Térítési buzgalmának sikerei ugyanis főleg magasztos vallástételein alapultak. Valjon kiállhatta-e akkor már a versenyt a keresztény apostolátussal, a mely ugyanazon igazságokat hirdetve, a jótékony-ságot is kötelességgé tette és nem kötelezte új megtértjeit mint a zsidó hit, a körülméltelkedésre, igen sok állat husából való táplálkozástól tartózkodásra, a szombat szigorú megtartására valamint számos más aprólékos, kellemetlen és boszantó cselekvésre. Bizonyára nem.

Az izraelitákat gyűlöletesekké tett okok felsorolásánál ne feledjük ki az előttünk oly kedves volt uzsorás külcsönt se, mely a mózesi törvény szerint az idegenekkel szemben megengedve volt. Mindnyájunknak tudomása van ugyanis azon lárma-ütésről. átkozódásokról, melyeket a közönség az uzsorások ellen minden országban oly hangosan

emel.

Rómában a törvény értelmében a tolvaj áldozatainak azon összeg kétszeresét fizette, a melylyel őket megkárosította; az uzsorás annak négyszeresét. 1/

Ezenkívül olyan, semmi munkást nem foglalkoztató idegen nemzet között mocskos takarékossággal élő gazdag egyének testülete vajmi nehezen kerülhetette ki a legköptelenebb mint a leggyűlölségesebb rágalmak mellett egyszersmind azt is, hogy ama nemzet ne legyen ellensége. Nem csudálkozhatunk tehát azon, hogy az izraeliták több ízben zaklatva, méltatlanul kifosztogatva, sőt konczul vetve lettek.

Mily egyszerű, mily kényelmes volt egy uralkodóra vagy kormányra nézve valamely állítólagos, de azért tetszetős vallási érdekre támaszkodva a közfelháborodást felhasználni arra, hogy mérhetetlen mennyiségű vagyonukat kezükbe kerithessék, mely célból a legszörnyűbb igazságtalanságok lettek elkövetve.

Első tekintetre úgy látszik, hogy ezen, a világon mindenütt elszórva volt igen sok apró csoportokból állott népnek a különféle áruk árainak leszállításában kiváló mérvben közreműködnie s ekkép ezen árukat nagyobb számu fogyasztókra nézve hozzáférhetőbbekké tennie kellendett, a mi a haladás útján csak előmenetelt képzett volna. Azonban ez nem így történt.

A Jákob faaja által gyakorlott monopoliumnak azon országokra nézve, melyekben lakott, legtöbbszörire csak végzetteljes következményei voltak. Miután szétzuzott minden concurrentiát, az árak urává lett és ezeket rendszerint tetszése szerint szabta meg, minek folytán ügyessége a helyett, hogy ezen országokra nézve haszonnal járt volna, a legnagyobb mérvben vészteljes volt.

Aztán minő nagy különbséget tett valamely ország virágzására nézve, ha lakói közül egy polgár vagy egy izraelita talált vagyonhoz jutni!

Az első esetben e vagyon majdnem azonnal

1/ Cato, De re rustica

ingatlanokba: gyárakba, földbirtokba, házakba lőn befektetve s így ösztőkét növelte; míg a második esetben a szerzett nagy vagyon mindig csak cosmopoliticus vagyonná vált, milyenek az érczek, szövetek stb., melyek csak a keresletre vártak, hogy egyik vagy másik pillanatban a külföldre szállitassanak. E nagy vagyon tehát nem tekintethetett olyannak, mely az illető állam társadalmi tőkájének kiegészítő részét képezi.

E tárgyra vonatkozólag megjegyezzük, hogy a jeruzsálemi templom a hajdankorban a világ minden részéből való izraeliták részére szolgáló tere raktárul használtatott, a hol ezek értékes érczkészleteiket tartották. 1/

A makkabaeusok könyve különben felvilágosítást nyújt e tekintetben. Ezen könyv szerint, a midőn Heliodorus, Seleucus király meghagyása folytán, a lemplomban letéteményezve volt kincs lefoglalása czéljából Jeruzsálembe jött, mely kincs, amint ezen királynak jelentve lett, végtelen mennyiségű összegekből állott 2/, a főpap kijelentette, hogy "mindenestől csak négyszáz talentom ezüst és kétszáz talentom arany volna; és hogy semmiképen nem lehetne azokat megcsalni s igazságtalansággal illetni, kik a helynek és templomnak, mely tiszteletességére és szentségére nézve az egész világon becsültetik, sértetlenségében bizva, vagyonukat itt letevék." 3/ E kijelentés azonban még jó távol állt a valóságtól; mert reá rövid időre Antiochus Jeruzsálemet hatalmába kerítvén, a templomból ezernyolczszáz talentomot vitt el */ /két-ségkívül ezüst-talentomot, mivel az ércz természetmegjelelve nincsen/; s ugyanezen könyv feltételezni engedi, hogy Antiochus a templomból nem vitt el minden pénzt. 4/

1/ Cicero, Oratio pro Flacco.

2/ Makkab II. k. III. r. 6. v.

3/ Makkab II. k. III. fej. 10. és köv. vers.

*/ Egy héber talentom 10.800 frank értékű volt. - L. szerző elől idézett művének II. köt. 27. lapját. /Fordító jegyzete./

4/ Makk. II. k. V. r. 21. vers.

Az izraelita tőkéknek Jeruzsálemben ily módon történt összpontosítása bizonyára nem lehetett előnyös azon városokra nézve, a hol izraeliták laktak.

Nem volt tehát nyomós indokok nélkül való azon ingerültség, a mely ellenükben mindenütt oly heves volt.

Ne legyen kétségünk az iránt, hogy legnagyobb mérvben a régibb időkben, a helyett, hogy ama vendégszeretetet viszonzásaul, melylyel a nemzetek, melyeknél laktak, fogadták őket, ezeknek némi kárpótlást nyújtottak volna, majd mindig csak kizsákmányolták őket.

Itt azonban egy kérdés merül fel. Az t. i.: valjon ezen kizsákmányolás nem volt-e jogosult? Az izraeliták nem cselekedtek-e valamely ősjog alapján, a mely mindenkinek minden helyzetben, a melyben létezik, megengedi, hogy ügyességét és értelmességét saját előnyére felhasználhassa, feltéve, hogy mindig meggondoltságot és lelkiismeretességet tanusítva, a becsületesség és jóság törvényeit soha át nem hágja?

A kérdést így feltéve, nehéznek látszik azt a zsidó nemzet javára meg nem oldani. Máskülönben nem vádoltathatnánk-e azzal, hogy minden tökéletességnek ellenségei vagyunk s hogy a civilizációt alapjaiban akarjuk megtámadni?

Azonban csak gondolkodjunk kissé ezen ősjog felett és be fogjuk ismerni, hogy ez teljességgel nem feltétlen érvényű. Természetes dolog, hogy nem vonhatjuk meg azt valamennyi embertől, a kiből valamely nemzet áll, tekintve, hogy amaz ősjog közülük némelyeknek előnyöket szerezve, a tömegre serkentő befolyással van s azt az előrehaladásban tevékenységre ösztönzi; s mert ezenkívül az erők, melyeket egyeseknek kölcsönöz, azért az összeségnek megszerezve maradnak. De Jákob fájáról vevén szó, a dolog már nem így áll, a midőn ez, intézményeiből eredő előjogaival, folyton ubiquista és teljesen elszigetelt állapotában a küzdelembe elegendik.

Ama könnyüségéről, melylyel Jákob faja a nagy

vagyont összeszerezte, fogalmat nyerhetünk, ha arra gondolunk, hogy több ízben, miután valamely országból kiűzetett és lefoglalható vagyonát elkoboztatni látta, nevezetes összegek fizetésének vetette magát alá, csak hogy visszajöhessen lakni azon országba, daczára, hogy ez oly csekély biztonságot nyújtott neki.

- - - - -

IV.

Az izrealiták Egyiptomban csodás módon elszaporodnak dacára annak, hogy a pharáók erőfeszítéseket tesznek ez elszaporodás megakadályozására. - E nemzet számra nézve fogy azon évek alatt, melyeket a pusztában tölt. - Létszáma tovább fogy a birák kormányzata alatt. - Dávid alatt növekvőben van és Salamon alatt tetőpontját éri el. - Ha Jákob fiai azon országokban, melyekben lagnak, semmi oppositóra nem találhatnak, bámulatos gyorsasággal szaporodnak. - Az izraeliták Romániában.

Jákob családja hetven személyből állott, a midőn Egyiptomba érkezett. Kétszáz év múlva olyannyira elszaporodott, hogy az ezen országból történt kiköltözködése után két év múlva fogantatott népszámlálás szerint mintegy három millió embert foglalt magában. 1/

Jákob fiainak ezen gyors elszaporodása felett még a biblia is bámulatát fejezi ki. E szent könyv ugyanis azt mondja, hogy Gessen földjén ugy

1/ Numeri, I. r. 3. és köv. vers. - A leviták törzsét kivéve, valamennyi törzs harczképes tagjai vagyis azok, a kik husz és negyven év közt voltak, összesen 603,550 főt képeztek, a mely számot öttel sokszorozva, amint a statisztikusok az összlakosság létszáma meghatározásánál számítani szoktak, a tizenegy törzsrre nézve 3.017,750 főt ad ki.

Még egy más módon is ugyanazon eredményhez juthatunk.

Ugyanis Numeri, III. 43. versében az mondatik, hogy Izrael elsőszülött gyermekeinek száma, kétségkívül egy éven át, 22,273-ra emelkedett. Elfogadva tehát, hogy egy-egy család gyermekeinek középszáma négy volt, s hogy az átlagos életkor harmincz évet tett: évenként százezer születésnek s következőleg három millió embernek kellett lennie.

elszaporodtak, mintha vetették volna őket, mint a gabona /germinantes/, és hogy a mellett, hogy el-lepték, betöltötték a földet mint a gabona, még nagy erővel is voltak /roborati nimis 1/.

Ne csudálkozzunk tehát a felett, hogy az egyiptomi király, a kinek ugyan nagy szolgálatoakat tettek, de kire nézve mindamellett félelem okai voltak, erőfeszítéseket tett, hogy őket ártalmatlanokká tegye.

"Ime Izrael népe igen sok és hatalmasabb mint mi" 2/, szölt alattvalóihoz pháraó. Ennek következtében e fejedelem a reájuk kiszabott munka megkészszerzésével törekedett őket meggyengíteni. Sőt annyira ment, mikép elrendelte, hogy minden figyermekük megölessék a mint a világra jön. "Minden férfi gyermeket, ki születni fog, a folyóvizbe vessetek; de a leányokat mind tartsátok meg," - mondá ismét. 3/

De ezen gonosz és barbar rendszabály, a mely különben is csak nagyon részlegesen foganatosíthatott, mert hozatala után nyolczvan évvel 4/ a húsz éven felül lévő izraeliták száma a hatszáz ezeret jóval felülmulta 5/ - elégtelen volt. Izrael pedig a szenvedett elnyomatás felett elkeseredve, egy napon függetlenségét visszanyerni ohajtotta, s elnyomói kényszerülve voltak ez óhajba belenyugodni.

A fölényről, erőről és hatalomról, melyeket gyors szaporodásában lelt és még később is lelhett, törvényhozóinak is teljes tudomása volt, mert az Exodusban ezt olvassuk: "Lassankint üzöm ki /én, Jehova/ őket /ama népeket, kik Kánaán

1/ Exodus, I. r. 7. vers: "Filii Israel creverunt, et quasi germinantes multiplicati sunt; ac, roborati nimis, impleverunt terram."

2/ Exodus, I. r. 9. vers.

3/ Exodus, I. r. 22. vers.

4/ Mózes születésekor a Nil folyóba tétetett ki, s csak nyolczvan éves korában kényszerítette az egyiptomi király az izraelitákat az országból kieresztetni.

5/ Numeri, I. r. 46. vers.

földjén laktak/ szined elől /Izrael elől/, miglen megszaporodol és birhatod a földet. 1/ Azért Mózes, amint később látni fogjuk, nem is hanyagolt el semmi eszközt, a mely ezen gyors elszaporodást biztosithatta.

Mindazonáltal ama nélkülözések, melyeket az izraelita nép a pusztában töltött negyven év alatt szenvedett, fejlődését hátráltatták, mi felett itéletet hozhatunk azon népszámlálásból, a mely Kánaán földje megtámadásának idején teljesítve lett. 2/

Igaz ugyan, hogy ezt összehasonlítva azon összeírással, mely az Egyiptomból való kiköltözés alkalmával teljesített, azt látjuk a húsz és és negyven év közt volt férfiak száma, mely mint egyedüli adat szerepel, körülbelül ugyanaz. De az Egyiptomból történt kiköltözés alkalmával Izrael népe közt nagy számú koros személyek is voltak, holott Palaestinába bemenetelekor sorai közt csak két, hatvan évet elért egyén találtatott Kaleb és Jozsue. 3/

Az Izraeliták által a negyven évi kobar élet folyamában és a vadon sorvasztó éghajlata alatt kiált szenvedések nagyon elégségesek ezen halandóság megmagyarázására, a mely halandóság nemcsak a hatvan éven felüli férfiakat, hanem az ugyanazon korbéli nőket is érhetette. Mindamellet abból, a mit a biblia mond, hogy t. i. ezen halandóság Jehova rendeletének következménye volt, a ki zugolódásaikért és lázongásaik miatt őket ily módon büntette meg, azt következtethetjük, hogy ez esetben isten, megbüntetésük céljából, a természet általános törvényeit csak gyenge mérvben szegte meg.

Noha az izraeliták Józsue vezérlete alatt, a ki őket egyesítvén, egyuttal mindnyájuknak lökést adni tudott, Kánaán földjén nem hódították is meg teljesen, mindamellet ők ott nagyon félelme-

1/ Exodus, XXIII. r. 30. vers.

2/ Numeri, XXVI. r. 64. és 65. vers

3/ Numeri, XIV. r. 22. és köv. vers.

sek lettek. 1/ Azonban hibás kormánysszervezetük megtermette fanyar gyümölcsseit. Meghasonlott állapotuk mellett azon nemzetiségek, melyeknek közepette laktak, utóbb gyakran legyőzték, sőt több ízben le is igázták őket.

Ugyanazért számerőben szükségkép meg is fogyatkoztak, mignem a királyválasztás ezen reájuk nézve oly hátrányos élethelyzetből ki nem emelte őket. A következő tényekből ítélhetünk. Az ephrami levita siralmas ügyében csak 425,000 katonát tudtak összeszedni 2/; holott midőn Palaeztina megtámadva lett, 625,000-en állottak ki a sikra.

Saul trónraléptekor a héber nép létszáma ujra nagyon leapadt; mert az általa viselt első háboruban csak 330,000 harczost volt képes egybegyűjteni. 3/

Azonban e fejedelem halála idején, a ki az izraeliták ügyeit bizonyosan rendbehozta, mivel a királyok könyve ezt mondja róla: "Ekképen Saul megerősítvén magát Izraelnek királyi székében, köröskörül minden ellenségeivel hadakozék, moab, ammon és edom nemzetekkel, Soba királyaival és a filiszteiekkal; és akármerre fordult, mindenütt győzött 4/", - a zsidó nép létszáma nagyon megnőtt. Ugyanis közel 350.000 harczos jött támogatni Dávidot Isboseth ellen viselt háborújában 5/; mig ez utóbbinak hadserege sem lehetett kevésbbé tekintélyes.

A próféta király uralkodása alatt egész más fejlődésnek vagyunk szemlélői. Az élete vége felé teljesített népszámlálás, a melybe nem vonatott bele sem Levi, sem Benjámín törzse, a fegyverfogható izraeliták számát 1.570,000-re teszi 6/;

1/ Procop azt mondja, hogy az ő idejében Igiszben, Afrikában a következő phoeniciai felirat volt olvasható: "Mi a zsvány Józue, Nun fia elől menekültünk."

2/ Birák k., XX. r. 15. és 17. vers.

3/ Királyok I. k. XI. r. 8. vers.

4/ Királyok I. k. XIV. r. 47. vers.

5/ Krónikák I. k. XII. r. 1. és köv. vers.

6/ Ugyanott XXI. r. 5. és köv. vers.

miből az tűnik ki, hogy Jákob faja az időben körülbelül 6.500.000 lelket számlált s hogy ekkép Palaestina-ba jött e megkészszerződött.

Azonban ne hagyjuk figyelmen kívül, hogy a harcias és mérhetlen gazdagságu Dávid király seregeibe sok idegent is felvehetett. Ugy hisszük tehát közelebb járunk az igazsághoz, ha ezen 6.500.000 számot 6.000.000-ra szállítjuk le.

A szidó nép kiterjedése újabb lendületet nyert és tetőpontját érte el Salamon dicsőséges uralkodása alatt. De ama sorscsapásokat, melyek e nagy királyt aggkorában érték, a nép is nagyon megérezte. Ugyanis ama küzdelem idején, mely halála után kevéssel Izrael és Juda királyai: Jeroboam és Ábia közt folyt, az előbbi 800.000, az utobbi 400.000 embert állított fegyverbe 1/, a mi mellett Palaestina lakóinak száma csak mintegy öt millióra emelkednék.

E létszám meglehetősen hosszú ideig ugyanaz maradt; mindamellett a számos belháboruban és a Vöröstenger kereskedelmének elveszte után, valamint az egyiptomiak, assyrok, syriaiak, chaldaeusok stb. által rájuk rótt adók terhe alatt szerfelett megfogyott, miből kiviláglik, hogy Jákob fiainak szaporodását ugyanazon okok szabályozzák, melyek a többi népeket, s nem mint némelyek állították, fajuk saját szerű képességei. Mindamellett nem tagadhatjuk, hogy ha azon országban, melyben laknak, erélyes oppositóra és félelmes antagonizmusra nem találunk, egy faj sem követi nagyobb pontossággal és gyorsasággal az Ur e parancsát: *Crescite et multiplicamini*.

E helyütt az olvasó szeméi állítunk egy, a román törvényhozó testület harminczegy tagja által aláírt okmányt, mely e részben megragadó képet nyújt. A héber történelem is a multban és a jelenben a legigazabb és a legmeglepőbb módon

1/ Kronikák II.k. XIII. r. 3-dik vers: "És ütközetre menvén Abia négyszázezer derék, hadra termett, válogatott férfiakból álló sereggel, Jeroboam nyolczszázezerrel álla hadirendbe ellene, hasonlóképen mind válogatott vitéz férfiakkal."

van abban lefestve.

Ez okmány felelet az izraeliták panaszaira, a kik az ezen országban kevéssel azelőtt ellenük kiűtött lázadásnak áldozatául estek. 1/

"Romániának s különösen északi Romániának a zsidók által történt megrohanása az utóbbi években oly nagy mérveket öltött, hogy a román lakosságot rémületbe ejtette... Közönyösségünknek gazdasági szempontból gyászos eredményei lettek. A román társadalom közepette egy roppant monopoliumot engedtünk támadni, mely monopolium a kereskedelmet és a kis ipart teljesen tönkretette. 2/ E faj különösen Moldvában helyébe lépett kivétel nélkül valamennyi város benszülött kereskedőinek és iparosainak, sőt még a falusi községekbe is bahatolt.

"Ezen helyfoglalás a különféle társadalmi osztályokat egy ideig test közbeékelése által elszigetelte egymástól, a mely idegen test a helybeli lakossággal minden solidaritást visszautasít, s a mely közöttünk tekintélyes számmal megtelepedve, nemzeti erőink egész egyensúlyát felforgatta.

A kereskedelem által termelt töké, melyek azelőtt a románok kezei közt gyümölcöztek, s ezer meg ezer csatornán a termelés forrásainak táplálására visszafolytak: ma nemzeti tevékenységi hatáskörüktől elidegenítve s elvonva vannak. Innét azon ernyedség és zsibbadság, a melyek minden irányban éreztetik magukat.

"Mérhetetlen mennyiségű pénzösszegek birtokosai, természetüknél fogva a más fajbeliek ki-
zsákmányolására hajlandók és uralkodó ragadozói ösztönük által hajtva: a zsidók a legkisebb tartozkodás nélkül oly mértékben adták magukat az uzsoráskodásra, hogy ezer meg ezer vagyonos családot kifosztogattak és véginségbe döntöttek. Az uzsora egy undok sebbé vált, mely a társadalom

1/ Archives israelites, Nro. 5. 197. l. 1868.

2/ Nemrég Csehországban, Morvában, Sziléziában, Münchenben, Würzburgban, Nürnbergben és sok más német városban ugyanezen vád emeltetett ellenük.

egész testét ellepte s mely magát a nemzet élet-
erejét emésztí. A tőkék ezen monopolizálása a
legtermészetesebb oka azon pénzválságnak, mely
annyi év óta az országra nehezedik.

"Az uralmat ekkép megszervezve s nem talál-
va semmi oppositóra a mely ellensúlyozhatná ösz-
töneiket, mesterkélt pénzsükséget és válságokat
idéznek elő, s azon törik fejüket, hogyan találja-
nak ki még a nép nyomorában is mindenféle zsarolá-
si eszközöket, hogy a nyereség utáni féktelen
sovárgásukat kielégíthessék; mert a nyomor haszon-
hajtó azokra nézve, a kik elég szívtelenek azt ki-
zsákmányolni... A zsidók ezen coalitioja annyira
ment, hogy még az italokat és főbb élelmiszere-
ket is monopolizálták. 1/

"..... A román nép szelid nép, és minden
bizonyíték egyértelműen tanúsítja, hogy vallása
miatt soha senkit sem üldözött. A legrégebb idők
től fogva Románia minden üldözötnék menhelye
volt 2/, és a román állam tolerans minden vallás
szabad gyakorlata iránt; de nem hunyhat szemet
egy oly vallás előtt, a melynek dogmái társadalom-
ellenesek, s a melynek főczélja a nemzet legkomo-
lyabb érdekeinek megbuktatása.

"Azon időben /a midőn Romániát a külföldi
seregek megszállották/ vette kezdetét a zsidók vi-
rágzó kora is, a kiket ama megszállás által inau-
gurált corruptionális aera nyereségei ide vonzo-
tak.

"A román társadalom hanyatlása és a zsidók
elszaporodása az időben egyenlépést tartottak. A
zsidók beözönlése azonban egész dűhszerű fejlődést
vett 1828-ban, a midőn az oroszok által elfoglalva
volt s hallatlan szenvedéseket kiállt ország a
nyomorban görnyedett, a mely nyomort ujabbi bűnök
és egy corrupált bureacriticus rendszer még in-

1/ Lásd a 13. és köv. lapokon mondottakat.

2/ A román népnek ezen vallási türelmességű szelleme még
az izraelitáknak az európai hatalmakhoz intézett manifestumá-
ban is beismerve van. Archives israélites, X. köt. 462. I.
1868.

nagy növekedés.

"A zsidók létszáma, mely akkoriban alig érte el a 25,000-et, 1844-ben 55,000-re, 1854-ben 160,000-re emelkedik és ma már felül van 300,000-en 1/. És e száraz számok ellenállhatatlan ékes-szólással birnak; mert képét tüntetik elő azon különféle pházisoknak, amint a keresztény államok nemcsak a középkorban, hanem még a tizenkilencedik század beljében is a zsidóság által elárasztattak. Szaporodásukat látjuk egyanis egyenlépést tartani gazdasági erőink hanyatlásával, Moldva városainak eredeti jellegükből való kiforgatásával a melyek keresztény városokból majdnem egészen zsidó városok lesznek, a román kereskedelem monopolizálásával.... a pénz fogyásával, a pénzvált-ság növekedésével és az ország ingatlan javainak roppant jelzálogi adóságba való bonyolításával. 2/

"Ezen indokok, valamint az ország hagyományos és tételes törvényei alapján, s tekintve azt, hogy mindezen törvények hozatala azon parancsoló szükség által van megkövetelve, hogy a románok a zsidó kizsákmányolástól megóvassanak, s hogy a nemzetiségünket fenyegető veszélyek elháríttassanak; tekintve továbbá, hogy más országok törvényhozásai szinte kényszerítve látták magukat határt szabni a zsidók által okozott bajoknak, s látva a veszélyt, mely a román népet úgy gazdasági, mint nemzetiségi tekintetben fenyegeti, a mely veszély kötelességünkkel teszi a dolgoknak ezen szünet nélkül súlyosodó állapotában a lehető leggyorsabban sikeres orvosszereket alkalmazni: az alulírtaknak van szerencsájük a következő törvényjavaslatot előterjeszteni..."

/Következnek az aláírások./

1/ Az egyetemes izraelita szövetség elnöke e számot 400,000-re teszi.

2/ Ugyanigy van Magyarországon és Ausztriában is; a nagy urak itt is több nemzedékre eladósodva vannak s ezen országok vagyonának három negyedrésze az izraeliták kezei közt van.

Az izraelita lakosság csodás sűrűsége Palaestinában. - Az annak növelésére czélzó számos szabvány. - Tacitus véleménye az izraeliták nagy szaporaságának okai felett.

Palaestina csak harminczezer négyszög kilométernyi */ kiterjedésű volt. Ebből valamint a hat millió lélekszámból, a melyre az izraelita lakosság Dávid uralkodása alatt emelkedett az következtethető, hogy sűrűsége az időben körülbelül kétszer akkora volt, mint Franciaország lakosságáé.

A lakosság ily sűrűsége nemcsak Kánaán földje termékenységének, a mely "tejjel és mézzel folyt" 1/ és az izraeliták kereskedelmi előnyeinek, hanem különféle intézkedéseknek is volt eredménye, a mely intézkedések a gyermekek nemzését kiváló módon elősegítették s azok szünet nélkül való gondozását biztosították. Így:

1-ör. Az új házasság egy év tartalmára a hadi szolgálat és mindennemű adó alól mentes volt, "hogy öröme teljék feleségében." 2/

2-ör. A hatalom és kitüntetés mindig a számos tagból álló család fejét illette.

Ezenkívül az izraelitára nézve a legfőbb becsvágy, a leghizelgőbb dicsőség abban állott, ha saját nevét a nagy gomddal szerkesztett leszármazási táblákon őseinek neve mellé írva látta. Ezen halhatatlansági évkönyvekben pedig valaki csak akkor szerepelhetett, ha élő fiutóda volt.

Saul tudva, hogy utánna a trónt Dávidnak kell örökölnie, nem intézte-e hozzá melegen ezen kérelmet: "Esküdjél meg nekem az urra, hogy mara-

*/ 545 négysz. geogr. mid.

Ford. jegyzete.

1/ Exodus, XXXIII. r. 3. v.

2/ Deuteron, XXIV. r. 5. v.

dékomat ki nem irtod, és nevetem atyámnak nemzetségéből ki nem törlöd." 1/ Abszolonnak nem lévén gyermekei, nem emeltetett-e oszlopot magának emléke megörökítésére? 2/ "Nincs fiam, így szóla, ki nevetem emlékezetben tartsa, és maga nevéből hívá az oszlopot. Az izraelita tehát mindennekfelett sok gyermeket óhajtott, hogy bizonyosabb legyen az iránt, miszerint neve nem fog feledésbe menni.

3-or. Ha valamely asszony megözvegyült a nélkül, hogy fiugyermekei lettek volna, sógorának őt nőül kellett vennie a célból, mondja a Genesis, hogy testvérének magzatot éleszszen." 3/

4-er. A férj-hatalom alatt álló szabad avagy rabszolga nőknek engedélyezett szerelmi jog ez országban, a hol a többnejűség megengedve volt, helyrehozandó volt azon hátrány, melylyel a többnejűség intézménye a népesedésre nézve különben járt volna. 4/

5-ör. A nő férjével minden hónapban csak nyolcz nal válthatott szerelmet. A hitvesi actus után a férj egész napon át tisztátalan volt. Ez intézkedés kétségkívül nagy befolyást gyakorolt a nők termékenységére.

6. A rendkívüli nagy hatalom, melyet az atya gyermekei felett gyakorolt; a folytonos figyelem, a mély tisztelet, melylyel a gyermekek iránta viseltetni tartoztak 5/; a neki engedett azon jog, hogy őket eladhatja, a gyermekeket valódi vagyonná, igen kívánatos vagyonná tette.

Mily másként van mindez a mi modern társadalmunkban, a hol a sok tagból álló családot úgy a szegény, mint a gazdag majd mindig tehernek

1/ Királyok I. k. XXIV. r. 22. v.

2/ Királyok II. k. XVIII. r. 18. v.

3/ Genesis XXXVIII. r. 8. v.

4/ Talmud és Exodus, XXI. r. 7, 8, 9, 10. és 11. v.

5/ Deteur, XXVII. rész, 16. vers: "Átkozott legyen, ki atyját és anyját nem tiszteli! és mondja az egész nép. amen."
- Exodus, XXI. r. 15. vers: "A ki atyját vagy anyját megveri, halállal büntetessék."

tekinti.

A családatya, törvény szerint leányaival nem adott hozományt. A ki leányát nőül venni akarta, tizenöt ezüst-zacskót*/ s bizonyos mennyiségű árpát tartozott adni neki. Mózes előtt Jákob tizen-négyszerig őrizte Lábán juhait, hogy két leányát nőül elnyerje.

7. A nőknek magukon magzatelhajtó műtéteket tenni tilos volt.

E tárgyra vonatkozólag Flavius József a következőket mondja: "Törvényünk megtiltja a nőknek magzatjukat elveszíteni. E tett által a nő emberölésben lenne bűnös és mint ilyen büntetettnek. Ha a keblében hordozott gyermeket életétől fosztaná meg, főleg azért lenne megbüntetve, hogy a családot támaszától s a hazát egy polgárától fosztotta meg.1/

8. A fényűzés eltiltása Jákob fiai kezeiben hatalmas eszköz volt az elszaporodásra; mert a nemzeti segélyforrásoknak ez által csak egyetlen rendeltetése lett, t.i. a lehető legtöbb embernek életfentartására szolgálni.

9./ A földkerekség városaiban lakó minden izraelita csoport, a templom tatarozására vagy az ő hozzá tartozó zsinagóga jó karban tartására évenként Jeruzsálembe pénzt küldeni szokott. E küldött pénzösszegek a munkát Judeában csak előmozdithatták, s következőleg lakói számát csak növelhették.

Az időben, a midőn Titus Jeruzsálemet ostromolta, az ott található zsinagógák száma négyszáznolcvanra emelkedett.2/

Cicero, Flaccusért tartott s már idézett beszédében azt mondja, hogy nem mult el év, a melyben Itáliából és minden római tartományból sok arany ne vándorolt volna Jeruzsálembe.

Maga Falvius József is beismeri, hogy Európának és Ázsiának különféle részeiből évenként -----*/Egy zacskó mintegy 3 franc 60 centime volt. - L. szerző elől idézett munkája II. köt. 27. lapján. - Fordító jegyz.

1/Flavius József. Felelet Apionnak. 7. fejj.

2/Godwinus, de ritibus Hebræorum.

roppant összegek küldettek ama városba 1/, a mely tárgyra vonatkozólag közöltünk már néhány részletet.

10. Végre Jehova így szólt: Crescite et multiplicamini, s ezen meghagyás, főleg az ezt megszegett Onanra mért szigorú büntetés után pontosan teljesíthetett is.

Azért a hébereknél a terméketlenség gyalázat volt, a nőtlenség mint a természet megsértése tekintetett. A sok gyermek az ég áldása volt s anathema, átok látszott súlyosodni arra, ki attól tökéletesen megfosztva volt.

Hozzátehetjük még, hogy a Talmud szerint a nőtlenség büntetett volt s minden a ki isten fentebb említett parancsának nem engedelmeskedett, szintoly bűnös volt mint az orgyilkos.

Az izraeliták rendkívüli elszaporodási képességét a régiek is teljesen ismerték. Tacitus jelzi azt s úgy magyarázza meg, hogy az a lélek halhatatlanságában való hitük eredménye. 2/

Nagyon kételkedünk, hogy ez éles eszű író ama gyors szaporodás valódi indokát érintette. Mi úgy hiszszük, hogy ez inkább azon általunk említett különféle okoknak volt eredménye, a melyekhez a köztük annyira elterjedve levő jótékony-sági és szeretetteljes érzelmeket csatolhatjuk. 3/

Az izraelitáknál tehát nem volt semmi veszendőbe ment nemző erő. Minden igénybe vétetett és hatályosan közreműködött ott az ember létrehozására szintugy, mint annak a földön való megtartására.

1/ Flavius József, Antiq. judaiques, 16. k. 10. fej.

2/ Animas aeternas putant. Hinc generandi amor et moriendi contemptus. Tacitus, Histor. 5. k. 5. fej.

3/ Az izraeliták majd minden jótékony intézet alapításában megelőztek bennünket: milyenek a jótékony-sági társulatok, takarékpénztárak, segélyegyletek, aggkori segélypénztárak stb., melyekkel ma birunk. Náluk a jótékony-sági érzet sokkal élénkebb, mint bármely más népnél.

Ha valamely izraelita nyomorba esik, hitsorsosai nem en-

gedik őt koldulni menni s élelmét házról-házra járva keresni; hanem rajta vannak, hogy 40-80 forintnyi összeadott pénzösszeggel lássák el, a melyen egy bugyrot vásárolva, a sokszor adott és vett portéka, a fajának sajátosságát képező takarékoság mellett lehetővé teszi ezen szerencsétlennek, hogy kenyérét többé ne úgy kéregesse. Mennyire sajnálatos, hogy a többi vallásfelekezeteknél is a szegények nem istápoltatnak szinte ily módon!

VI.

Mennyi izraelita van mai nap a világon. - Mennyi volt időszámításunk harmadik százada előtt. - Rendszerint a kevésbé civilizált országokban vannak legnagyobb számmal. - A részükre fentartott fényes jövő. - Az erők, melyekkel rendelkeznek. - A nagy vagyon melyre a jelen század elejétől fogva szertettek, s a zsidó lakosság növekedése ugyanezen időszak alatt.

A külföldön székelő követségek által szolgáltatott tudósítások szerint, a Palestinán kívül meg telepedett izraeliták mai nap számra nézve mint egy hét millióra mennének, s e létszám nem lehetett kisebb a keresztény időszámítás eleje táján sem.

Kétségkívül azon időben sok városban az irányukban táplált gyűlölet miatt gyakran a legborzasztóbb módon bántak el velük. Így, Flavius József szerint, Vespasián uralkodása alatt kétezer zsidót mészároltak le Ptolemais városában; kétezerötszázat öltek meg Ascalonban, tizenháromezret Scythopolisban, huszezeret Caesareában és ötvenezeret Alexandriában. 1/

Mindamellet az azon időben a romai kormány támogatta őket, a mi aztán lehetővé tette nekik javában gyümölcsöző üzletükre adni magukat, s ujabbi születésekkel gyorsan kipótolni azon űrt, melyet az ily kivégzések soraikban előidéztek.

De az időtől kezdve, a midőn Krisztus vallása diadalmaskodott, mint az üdvözítőt megölt nép a nemzetek szégyenpadjára ültetve, s nemcsak a lakosság, hanem a kormányok által is zaklatva és üldöztetve, a melyek a vallási ürügyet igen gyak-

1/ Flavius József, A Zsidók háboruja a romaiak ellen. 2. k. 35. és köv. fejj.

ran felhasználták arra, hogy őket annál könnyebben kifosztogathassák: – vagyonosságuknak és számerejüknek szükségkép hanyatlani kellett.

Aztán a zsidó nép elszaporodása, időszámításunk harmadik százada előtt különösen előmozdítva lett a civilizációnak az időben volt csekély kiterjedése – s ennek folytán a csekély concurrentia által, a melyre kereskedelmi műveleteiben akadt.

Vessetek mai nap csak egy pillantást a legcivilizáltabb államokra s látni fogjátok, mily kevés számmal vannak ott az izraeliták összehasonlítva ama tömegekkel, melyeket a haladás útján elmaradt társadalmak foglalnak magukban.

Mig Franciaországban Jácobnak csak százezer, Angliában csak nemgyvenezer, Schweiczban csak hármezer utódja létezik, addig Németország kis államaiban kétszázezer, Moldva–Oláhországban négyszázezer, Ausztriában kilenczszázezer */ találtatik, s egész tömegek vannak Perzsiában és Törökországban.

Az ily gazdasági tünemény nem lephet meg bennünket.

Azon népeknél ugyanis, a hol az emberi szellemet sűrű sötétség fogja körül, a kereskedés aljas, és a lakosság legutolsó osztályainak átengedett foglalkozás. Ily esetben az izraeliták ke-ritik azt hatalmukba, s azon mérhetetlen nyereség, melyet a tulajdonságukat képező kitűnő kereskedelmi képességük mellett belőle vonnak, virágzó állapotuknak és elszaporodásuknak egészen természetes oka.

Ha ellenben oly központon laknak, a hol a képzettség elterjedve van, a hol tehát a kereske-

*/ Az 1870-ki népszámlálás szerint a monarchia nyugati felében 820.200, a magyar korona tartományaiban, a katonákkal és honvédekkel együtt 553.641, s így az egész osztrák-magyar monarchiában összesen 1.373,841 zsidó volt. – L. Dr. Konek S. A magyar birodalom statist. kézikönyve 151. lapján /1874-ki kiadás/; s illetőleg az orsz. m. k. stat. hivatal által az 1870-ki népszámlálás eredménye felett kiadott munka 51. lapját.

dés szükségkép tiszteletben tartatik és gyakorol-
tatik, jólehet kereskedelmi felsőbbségük itt is
köztudomásu, mindamellett már oly könnyen nem sza-
porodnak el.

Bármiként álljon is azonban a dolog, számba
véve az irányukban jelenleg uralkodó közhangu-
latot, rossz napjaik lejártak, s úgy látszik, a
legfényesebb jövő van számukra fentartva. Addig,
mig közmegvetés tárgyai s a világ minden orszá-
gában üzve hajtva voltak, minden pillanatban at-
tól tarva, hogy kifosztogattnak: különféle te-
hetségeik nem vehették azon magas röptöt, a mely-
re különben alkalmasak. De ma már nem így áll
a dolog a bennünket kormányzó jogegyenlőségi tör-
vényeknek ezentul megrendíthetetlen uralma alatt,
a melyek szerint tulajdonuk szent és sérthetet-
len, s az emberi tevékenység különféle verseny-
pályái nyitva állanak előttük.

Most már, erőt meritve azon náluk mindenki
által ismert józanságból 1/ és kitartási szellem-
ből; - erőt meritve azon barátságból és azon gyen-
gdséggel telt ragaszkodásból, melyek mindnyájuk-
at egybefűzik 2/; - előnyöket vonva azon össze-
kötötésekből, melyeket maguk között bármely tá-
volságra biztos és gyors módon életbeléptethet-
nek; - előnyükre fordítva a jelenleg élő nyelvek-
ben és mindennemű tanulmányokban való jártassá-
gukat; - erőt meritve végül mérhetetlen mennyi-
ségű tőkéikből s azok értékesítésében való ügyes-
ségükből: az egyes országok benszülött lakosai

1/ A párisi vendéglős olyannyira ismeri az izraeliták
mértéktelenségét, hogy a legcsekélyebb visszaéléstől sem tart-
va, az általuk megrendelt nagy ebédeknel az elfogyasztandó
bormennyiséget mindig kényük kedvükre hagyja. - De már nem
így van akkor, ha más vallásbeliek szánára készített ebédről
van szó. Még egy, az izraelitáknál közmondássá vált s köztük
gyakori használatban lévő életelvet is felemlítünk: "Tedd el
másnapra a vacsorát és végezd el ma holnapi dolgaiddat."

2/ Tacitus, Histor. 2. k. 5. fej.: "Et quia apud ipsos
/Judeos/ fides obstinata, misericordia in promptu."

utóvégre győzelmes versenytársakra akadnak bennük minden nyereséges és tisztos állásban, a mint már a kereskedelem terén akadtak is; a minek eredménye fajukra nézve úgy számerejének, mint vagyonosságának és hatalmának rendkívüli kifejlődése. Már is könnyű látni ama mindennemű előrehaladásból, melyet Jácob fia a jelen század elejétől, vagyis azon időponttól fogva tettek, a midőn több államban őket illetőleg ugyanazon jogokat kezdték elismerni, a melyek az egyes nemzetek tagjait illették, hogy mire vannak hivatva lenni egykoron. Nem terjeszkedünk ki e helyütt bővebben azon ropant vagyon kérdés felett, a melyre szert tettek, s a melyről mindenkinek tudomása van; de a közönség kevésbbé ismeri ama statistikai adatokat, a melyek arról tanuskodnak, hogy Európa különféle államaiban való elszaporodásuk mily gyors s majdnem hihetetlen volt.

Im itt néhány adat:

Az ez évben teljesített összeírás szerint a zsidó lakosság számlált:

Hollandiában	1830-ban	45,482	lelket.
	1840-ben	51,138	"
Schweiczban	1803-ban	1,267	"
	1850-ben	3,145	"
Bajorhonban	1814-ben	9,951	"
	1835-ben	14,428	"
Poroszországban	1822-ben	145,000	"
	1849-ben	218,000	"
Magyarországban	1805-ben	127,816	"
	1848-ban	292,000	" */
Pest városában	1840-ben	7,721	"
	1848-ban.	16,512	" 1a/

A bukaresti /romániai/ közegészségügyi hivatal legujabban egy jelentést tett közzé, a melyből az tűnik ki, hogy ezen fővárosban 1867. és 1868-ban a keresztényeknél 10,537 születés történt, mely számot a halálozás 1,765-tel mulja felül; míg az izraelitáknál kétszer több születési mint halálozási eset fordult elő.

Ebből ítéletet hozhatunk az izraeliták virágzó állapota és a románok hanyatlása felett.

Idézzük még mit irt legutobb a párisi antropológiai társulat elnöke:

"Mindazon országokban, a honnét csak a zsidó lakosság összeírását megszerezhettük, szokatlan gyorsaságu növekvést constatálunk."

- - - - -

1/ Géographie méd. II. k. 137. l.

*/ Az 1864. év végére kiszámított tényleges állapot szerint a magyar korona országaiban volt izraelita 435.400, az 1870-ki népszámlálás szerint pedig ez év elején 553.641, kik közül katona 1.295, sőt honvéd csak 213! - L. az 1864-ki adatra nézve Dr. Konek S. az ausztriai-magyar monarchia statisztikai kézikönyve 1868-ki kiad. I. füz. 145. lapján, az 1870-ki adatra nézve pedig az ezen népszámlálás eredménye felett az orsz. m. k. statisztikai hivatal által kiadott munka 51. lapját.

a/ Az 1870-ki népszámlálás szerint volt izraelita:

Pest városában.....39.384

Budán /Ó-Buda nélkül/..... 2.554

Összesen: 41.938

L. az orsz. m. k. stat. hiv. idézett munkája 59. lapját.

Továbbá részletek, melyekből az izraeliták pompás jövője előrelátható. - Az arany a világ első hatalmassága. - A szellemi kiképzés tökéletes volta az izraelitáknál. - Franciaországban az akadémiákon, a nyilvános tanszékeken, a képviselőházban s képzett vagy hatalmas emberek minden gyűlekezetében sokkal nagyobb számmal vannak, mint az ez országban található létszámuk után feltehető lenne. - Európa különféle államai ugyanily képet nyújtanak. - Jacob fiai rendelkeznek a sajtóval. - Ők állanak a legjelentékenyebb bankok, a vasutak és főbb iparágak élén. - Ratisbonne atya. Disraeli stb. által felettük hozott ítélet. - Izrael hivatva van a nemzeteket kormányozni és saját faját mindenütt a benszülöttek helyébe ültetni. - Ő fogja az általános testvéresülés elvét gyakorlati alkalmazásba venni. - Különféle népek történetéből meritett példák.

Imént az olvasó figyelmét az izraeliták számára fentartott mindinkább viruló jövőre hívtuk fel. Állapodjunk meg egy pillanatra ezen nagy érdekelttség keltésére méltó tárgy felett.

Korunk elvitázhatatlanul az aranyak adta a felsőbbiséget, a mindenhatóságot. Avagy mai nap nem dönt-e az arany a béke és háboru kérdéseiben? Nem ezen ércz tágitja-e ki az eszmék körét s rakja-e birtokosának lábaihoz a föld minden erőit?

A nagy franczia forradalmat megelőzőtt századokban az aranyak ugyan kétségkívül rendkívüli hatalma volt; azonban az azon kor aristocratiájában, mely magának az arany felett nem egyszer elégtételt szerzett, versenytársra akadt; a közvélemény pedig az arany birtokosait valódi értékük szerint ítélte meg akkor, ha a forrás, melyből azt meritették, tisztátalan volt.

Hogy megváltoztak az idők! Az arany azóta majdnem istenséggé lőn; mindenütt parancsol, mindenütt imádják 1/, és soha nem volt oly igaz mint ma, a mit Euripides mondott róla: "Oh kedves arany! te földből kikelt mag, minő szerelemre gyujtod a halandókat! Te minden hajlam legerősbbike, te leghatalmasabb zsarnok mindenek között, te magával Marssal is megküzdénél; mert a te hatalmad felsőbb az isten hatalmánál; te minden élő megindítasz. Orpheus zengő dallamaira az észszel nem bíró fák és vadállatok lábra keltek és követték őt; téged pedig az egész föld, a tengerek, a hadnak minden megzabolázó istene követnek s hajtának fejet előtted. 2/" Az arany legfőbb urának és fejedelmének tehát a föld fejedelmévé kell lennie; s ki lenne más ezen fejedelem mint az izraelita?

Nincs-e már kezeiben a bankoknak, a vasutaknak és a kereskedelemnek majdnem monopoliuma? Nem rendelkezik-e e szerint nagy számu tisztii állásokkal, a melyek nagy része után pompás fizetés jár?

Aranyai segélyével nem ad-e gyermekeinek felsőbbrendű nevelést, s ily módon nem készül-e gyermekei által a művészetekben, az irodalomban és közhivatalokban az első sorokat elfoglaltatni?

Hisz nálunk is a Sorbonne-ban, a Collége de France-ban, kik a legkiválóbb tanárok? az izraeliták; a színházban a hirneves szerzők? az izraeliták; a bölcsészek és publicisták közt kik a leg-hiresebbek? az izraeliták. Sőt még a jeles zeneszerzők is legtöbbsnyire ugyancsak izraelita származásuak.

Németországban már egészen máskép áll a dolog. Halljuk csak Disraelit, az angol miniszterelnököt, a ki eredetileg szinte héber származásu: -----1/ Avagy az utobbi időkben nem láttuk e, hogy oly egyének, kiket a játékbárlangok szégyenletes kiaknázása vagy másoknak vagyonukból köztudomásra való kifosztogatása gazdagított meg, az általános szavazatjog utján a törvényhozó testületekbe beválasztva lettek.

2/ Euripides, Bellerophon tragédiája.

"A Németországban készülődőben levő hatalmas átalakulás minő auspiciumok alatt nyeri fejlődése teljét? A zsidó auspiciumai alatt, a kinek Németországban a tanári székek majdnem teljes monopoliuma osztályrészül jutott. 1/

"Németországban, mondá Metternich, a zsidók viszik a főszerepet; vannak íróik, bölcsészek, költőik, szónokaik, publicistáik, bankárjaik sat."

Ismerjük a sajtó megvásárolhatóságát. Kik azok, a kik működésbe hozzák ezen félelmes gépezetet, a melynek mint romboló és teremtető tényezőnek hatalma olyannyira ismeretes? Azok, kiknél az arany van: az izraeliták. 2/

Ekkép tehát a nyilvános tenszékekről és a napilapok utján való oktatás, melynek a szellemekre oly nagy hatása van, majd mindig vagy ajkaikról vagy tollukból folyik.

Vegyük most egy más tekintetből Jácob fiainak jelenlegi hatalmát szemügyre. Franciaországban számerőre körülberül zsázezren vannak, következőkép a lakosságnak csak egy-negyedszázadrészét teszi. A helyett azonban, hogy a semmitőszék, főszámszék, államtanács, törvényhozó testület és az Institut, valamint minden más tudományos testület tagjainak csupán egy négyszázadrészét képeznék, számuk ezen magas állásokban ötször-hatszor tekintélyesebb semmint számerejük a katolikusokéval egybevetve megengedhetné.

Huzamos ideig nyolcz miniszter közül egyik izraelita volt.

A juliusi forradalomban az ideiglenes kormányt képezett tiz személy között két Mózeshitű volt.

1/ Ezen országokban a legkitünőbb tanárok, Neander, Regius, Benari, Welh sat. a zsidó valláshoz tartoznak.

2/ Ismeretes dolog, hogy majdnem lehetetlen a hirlapokba felvételni valamely panaszt a mely azon vasuti társaságok igazgatói ellen van intézve, a kik vagy izraeliták vagy ezeknek alázatos szolgálói.

Oroszországban a pénzügyminister Cancrin gróf, egy lithvániai izraelita, vagy legutobb ő volt.

Ugyanezen ministeriumban foglalt helyet Poroszországban Arnim, Spanyolországban Mendizabal, a kik mindketten Jácob fiai voltak.

Mennyi hivatal, mennyi méltóság, mennyi jogositvány s mennyi előjog van tehát századunkban Izrael birtokában!

Hogy tudott Jácobnak a népek közt oly gyenge minoritásban levő nemzedéke, birtokába keríteni ily fontos, ily kiváló állásokat? Nem képezi-e ezen különös szerencse, főkép a világot kormányzó új elvek mellett, a legrendkívülibb életerő s egy csudaszerű jövő ismertető jelenségét?

Azonkívül itten van tisztelendő Ratisbonne atyának az izraeliták felett hozott ítélete, a ki őket annál jobban ismerheti, mert maga is azon fajból való: "Természetüknél fogva ügyesek, leleményesek, s az uralom ösztöne által megszállva, a zsidók fokunkint minden utat elálltak, a mely a vagyonhoz, a méltóságokhoz és a hatalomra vezet. Szellemük lassankint a modern civilisációba beszívárgott. Igazgatják a börzét, a sajtót, a színházat, az irodalmat, a különféle társulatokat, a szárazföldi és tengeri nagy közlekedési utakat; s vagyonuk és eszük fölényével az egész keresztény társadalmat jelenleg mintegy hálóba szorítva tartják. 1/"

Ha tehát ilynemű az izraeliták magas állása, jóllehet csak az imént jutottak az emancipációhoz, minő rendeltetés nem vár rájuk rövid idő alatt minden állam társadalmában!

Egyáltalán nem is titkolják önmaguk előtt ama nagyságot, mely rájuk nagyon rövid idő alatt várakozik. Az alliance israélite universelle társulat elnöke magára vette azt a feladatot, hogy egy, e társulatnak nemrég tartott gyűlése alaklmával tartott beszédben megismertesse mindnyájukkal ama fényes rendeltetést.

1/ Rev. P. Ratisbonne, Question juive, p. 9. Paris 1858.

Im ezek szavai: 1/

"Hogy megváltozott reánk nézve már minden uraim! Mikor gyermek voltam, nem mehettem végig szülővárosom utczáin a nélkül, hogy valamely bántalomnak kitéve ne legyek. Mennyi küzdelmet kellett ökleimmel vivnom! Néhány év múlva aztán Párisban tanulmányaimat végeztem; s a midőn 1817-ben Nimesbe visszatértem, ügyvéd lettem és többé nem voltam zsidó senkire nézve.

Láttam nemsokára, miként foglalnak el a zsidók magas állásokat és örömöm nagy volt. Igen uraim, én azt mondom önöknek, hogy büszke vagyok a zsidókra; s kell hogy az emberek megengedjék nekem ezen hiusági érzetet; mert gyermekkoromban még semmibe sem vettek; s azon mértékben, melyben a kor haladt, láttam őket buzgalommal, bátorsággal eltelve mint munkás, jó állampolgárokat és hasznos embereket, láttam őket minden életpályán magas állásokra szert tenni. Nevüket hangoztatni hallottam az ország legszebb, legtiszteletreméltóbb nevei között. Bátorság barátaim! Legyetek kettőzött buzgalommal; ha a jelen oly gyorsan és oly jól felfogtuk, mily szép a jövő!"

Mármost kérdünk bárkit: nem igaz-e, hogy az ily csodás módon szervezett s ily életerős népség által megrohant népeknek szerencsétlenségükre nincs semmi fegyver kezükben, hogy neki ellenállhassanak, vagy hogy a nemzeti munkából eredő nagy vagyont szintugy mint a mindennemű méltóságokat és hivatalokat legalább méltányos arányban megoszthassák vele?

Financiális ügyességével és roppant tőkével Izrael máris bizvást felvesz a kereskedelmi téren minden küzdelmet. A mi pedig a magas állásokat illeti, ki gátolhatná el az utat előtte, s ki állhatna ellent annak, hogy övéi legnagyobb részét beléjük ültesse, ha egyszer az aranynak, a sajtónak és a tanításnak teljes birtokában van.

Midőn a Napoleonok kormányoztak bennünket, nem hemzsegett-e a korsikai hivatalnok mindenütt?

S a midőn a bodeaux-vidéki Vilelle volt pénzügy-miniszter, nem bővelkedett-e gascogne-iakban a közigazgatás minden ága? Nem lesz-e ez mindinkább ugyanigy Izraellel?

Minden küzdelmet nehéznek látunk tehát egy cosmopoliticus néppel szemben, a mely ily félelmes erővel rendelkezik.

Ne mondja nekünk senki, hogy a zsidó válásból számos kitérés lesz, s hogy ekkép Jácob fiainak e hatalmas társulata utóvégre feloszlan fog. Hogy meggyőződünk az ellenkezőről, elég egy pillantást vetnünk azon kevesek számára, kiket az e célból alakult harminczhárom keresztény társulat megszerezni tudott. Pedig e társulatok nevezetes tőkékkel dolgoznak, sőt mi több, nagy befolyással is rendelkeznek és igen ügyes fogásokkal élnek, a melyeket még lelkiismeretes emberek sem tudnának nagyon roszalni.

Izraelnek a közel jövőben leendő felemeltetése a nagyság tetőpontjára tehát bizonyosnak látszik, mivel úgy látszik e pillanatban semmi sem áll útjában. Ekkép, hacsak valamely nagy változás nem áll be a társadalom rendjébe és mozgalmában, nemsokára látni fogjuk őt, bármily rendkívülinek is tűnjék a sors ily végzése, a nemzeteket kormányozni, minekutána eltulajdonította magának minden vagyonunkat; s következőleg mértéken felül elszaporodni, elűzve "színe elől 1/" az egész föld lakóit, úgy amint a kánaániakkal és Gessen földje benszülötteivel tette.

Természetesen sokan fel fognak támadni azon előérzet ellen, hogy az izraeliták a földkerekségen lakó különféle fajok helyébe fognak ülni s magunk sem tagadjuk, hogy e jóslat kissé merész. De a történelem arra tanít bennünket, hogy a lakosság minden országban lassankint azok által helyettesítetik, a kik annak területén szerződéssek avagy szerencsés fegyvertények folytán táborukat felütve, gazdagságban, élelmességben és mindennemű termelő képességben elvitázhatatlanul ama lakosság felett állanak.

-----1/ Exodus. XXII. r. 30. vers.

Nézzétek csak a kis görög népet, a mely az első volt, mely a civilizáció magas fokára eljutott. Gyarmatai segélyével nem foglalta-e el helyét mindazon benszülötteknek, a kik a Középtenger, valamint a Propontis és a fekete tenger partjait lakták?

Franciaország nyugatán a gallus nem engedte-e helyet a szásznak: a mely ma Normandia földjét egyedül tapodja?

Nemde délen az olasz vér pezsg honfiaink ereiben?

Hová lettek azon ős törzsek, melyek valaha az új világ pusztáit népesítették? Felsőbb faajok hatása alatt majdnem teljesen elenyésztek. Délen már alig láthani másokat, mint Pizarro és Cortés honfitársait; míg Észak-Amerika majd egészen a szászok amaz erőteljes, makacs és értelmes fajának tulajdona, a mely Normandiánkat birja.

Egy, dr. Boudin által kimutatott statisztikai eredmény még nagyobb valószínűséget kölcsönöz jóslatainknak. Ezen orvos kutatásai szerint ugyanis egy nép sem képes minden éghajlattal oly könnyen meghonosulni, mint az izraeliták. 1/

Természetesen ezen feltevések, jölehet a legkülönbözőbb, a legszámosabb és a legkézzelfoghatóbb jelenségek által támogatvák, újdonságuk miatt sok hitetlen Tamásrta akadnak. De azért nem riadunk vissza. A megszokottság rendszerint minden új eszmében képtelenséget lát, s ez azon eszmék sorsa mindaddig a míg hétköznapiakká nem válnak. Ha azonban jóslataink elvégre teljessébe mennek, ha Jákob fiai felhasználva az általános gondatlanosságot és nem-törődést, túlélni találják minden többi fajt, - mert ismerjük az őket egybefűző ragaszkodást és testvéri érzelmeiket 2/, - senki sem fogja kérdésbe vehetni, hogy akkor általuk valósul meg ama kor, mely után eped az emberiség, mely után sovárog minden emberbarát s vágyódik minden nagy szellem: értjük az általános testvéresülés korát.

-----1/ Journal de la Société statistique de Paris, août, 1860

2/ L. a 41. és 42. lapokon.

Adja isten azonban, hogy az előbb elkövetkezzék!

E feltevéseink kétségtől sokkal távolabb eső jövőre vonatkoznak, semhogy a mai nemzedék teljesezésébe menni lássa azokat: de az általunk kifejtett tények mellett ma már vakoknak kellene lennünk, hogy kérdésbe vonjuk ama fényes jövőt, mely az izraeliták számára fentartva van.

- - - - -